

Kéthetente megjelenő magazin | ára: 600 Ft | 86. évfolyam, 13-14. szám | 2021. április 4-11. | Evangélikus.hu

EVANGÉLIKUS Élet

**Képmutatás
elleni vakcina**

**Misszió befelé nyitva
– a bezártság áldásai**

**Napi falatok
a lelki éhség
csillapítására**

***A resurrexit
fölhangzik idén is***

**Költők, írók
a feltámadás ünnepéről**

Krisztus feltámadt!

Jézus mondja: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él...”

(Jn 11,25)

**Áldott húsvéti ünnepeket kívánnak
a Luther Kiadó munkatársai és
az Evangélikus Élet szerkesztősége!**

FELTÁMADÁS ÉS ÉLET

„Jézus mondja: *Én élek, és ti is élni fogtok*” – olvassuk a húsvétvasárnap ünnepére kiválasztott újszövetségi igét (Jn 14,19) az evangélikus bibliaolvasó *Útmutatóban*. Idén, amikor másodszor töltjük a húsvétot korlátozások között, látva a hírek elszomorító számaikat, értesülve családi, emberi tragédiákról – miközben sokaknak mindez nemcsak hír, hanem személyes tapasztalat –, ennél nagyobb bátorítást aligha kaphatunk.

Húsvéti lapszámunkban több lélek- és hiterősítő írást is kínálunk, ezért azt kérem kedves olvasóinktól: ha tehetik, adják tovább a magazint ismerőseiknek, barátainak, szomszédaiknak is akár. Az ünnepi és napi igemagyarázatok mellett most még inkább szükségünk van mindnyájunknak az evangélium üzenetére.

Lehet, hogy éppen „napi falatok” formájában. Kőszeghnyé Raczkó Zsuzsanna evangélikus esperes az e címmel frissen megjelent kötetében arra világít rá, hogy „Isten szeretete, jelenléte valóban mindenhol, a leghétköznapibb dolgokban is felfedezhető”. Egy-egy ilyen napi lelki falat „valóban kevés, hogy jóllakjunk, viszont arra elég, hogy megtartsan, a lelki éhségen csillapítson” – vallja a szerző interjújában.

A tavasszal éledő természet most is a feltámadásra emlékeztet, ugyanakkor „*a jó fa jó gyümölcsöt terem*» szintű alapigazság nem csupán szimbolikusan, de szó szerint is, a maga valóságában is üzen”. Ezt már Gáncs Tamás írja az útmutatást és a képmutatást megvizsgáló cikkében.

Végezetül Füller Tímea személyes hangvételű írására hívom föl a figyelmet. Az autizmus világnapja alkalmából a szerző a „másképp huzalozottak” számára kér megértést, elfogadást. A krisztusi „*szerezd felebarátodat...*” parancsolatot éppen most – egyre fogyó türelmünk és elbizonytalanodásaink közepette –, húsvétkor pedig különösen nem szabad szem elől tévesztenünk.

Áldott húsvéti ünnepeket kívánok!

■ KÉZDI BEÁTA

Misszió befelé nyitva, avagy a bezártság áldásai

„Nagyon nehéz megélni a bezártságot egy olyan hivatásban, amelyben a legnagyobb misszió éppen a kilépés” – írja Horváth-Csitári Boglárka az elmúlt egy év nehéz, kihívásokban gazdag időszakáról. A missziói lelkész azonban biztos benne: a járványhelyzet egyszersmind talán soha vissza nem térő lehetőség is.

22. oldal

A resurrexit fölhangzik idén is

Húsvéti versek, novellák, regények után kutatva a magyar és a világirodalomban igazgyöngyökre találunk. A kétezer éves történet művészi ábrázolása egyben az alkotók hithez, Krisztushoz, a megváltáshoz, Istenhez való kapcsolódásáról is vall. A közismert művek mellett kevesebb figyelemre méltott alkotásokat szedtünk csokorba.

24. oldal

A krisztusi parancshoz tartsuk magunkat

Nehéz év áll az evangélikus diakónia mögött: küzdelem folyt a járvánnyal, az otthonok bezártságával – és tart még ma is –, de közben előre is kell tekinteni. Az irgalmasság cselekedeteire mindig nagy szükség van a világban. Tapasztalatokról és tervekről beszélgettünk Gregersen-Labossa György lelkésszel.

32. oldal

TARTALOM

Forrás • Láthatóan evangélikus, Oratio oecumenica	4
Az ünnep igéje • Szemerei János	5
Forrás • Új nap – új kegyelem • Nagyné Szeker Éva	6
Az ünnep igéje • Pethő Attila	7
A hónap igéje • Balicza Iván	8
Krónika • Hírek, tudósítások	9
Égtájéoló • Fabiny Tamás püspök írása	14
Portré • Barna Endréné a kicsiknek is átadható bibliai üzenetről	16
Élő víz • Gáncs Tamás rovata	17
Interjú • Kőszeghnyé Raczkó Zsuzsanna Isten szeretetéről	18
Fókusz • Az autizmus világnapja – április 2.	20
Küldetés • Misszió befelé nyitva, avagy a bezártság áldásai	22
Cantate • Feltámadás – muzsikában	23
Fókusz • Költők, írók a feltámadás ünnepéről	24
Evangélikus arcképcsarnok • Vachott Sándor emlékezete	26
Deutsche Anlage	28
Slovenská príloha	30
Interjú • Diakóniai vissza- és előrettekintés Gregersen-Labossa Györggyel	32
Gyermekeknek • Füller Tímea rovata	34
Ajánló • Szentháromságos forradalom	37
Krónika • Hírek, tudósítások	38
Forrás • Oratio oecumenica	44
A vasárnap igéje • Ihász Beatrix	45
Forrás • Új nap – új kegyelem • Horváth-Csitári Boglárka	46

LÁTHATÓAN EVANGÉLIKUS

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Kalincsaák Sára diák – Bakonycsérnye. A legtöbb barátom a gyülekezetekhez tartozik, így az ifjúsági órákon, istentiszteleten, minden gyülekezeti alkalmon összejön a baráti társaságom. Ez nagyon jó érzés. Azt is nagyon szeretem, amikor a családommal együtt megyek a templomba. Ilyenkor jó megélni, hogy együtt vagyunk, a hétköznapi után egy kicsit közösen lelassítunk. Összehoz minket, hogy együtt ülünk a templompadban, úgy érzem, hogy egy csapatba tartozunk. Szeretem, hogy az ifin éneklünk, de játszani is nagyon sokat szoktunk. Az istentiszteleten is énekelni szeretek a legjobban, de az úrvacsoravétel is meghatározó a számomra. Jó érzés tudni, hogy az úrvacsora által megélhetem, hogy nemcsak a közösséghez, hanem Istenhez is tartozom, aki Jézus által nekem is megbocsátja a bűneimet.

A gyülekezeti ifjúsággal együtt én is részt vettem a büki Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozón. Barátokkal mentem, szórakoztunk is, de a komoly része is sokat jelentett számomra. Fantasztikus volt látni, hogy mennyi fiatal jár evangélikus gyülekezetekbe! A találkozón egy nagy közösség voltunk. Hiába nem ismertük egymást, átjárt bennünket, hogy egy csapatba tartozunk. Felemelő volt, hogy együtt énekelünk.

Az evangélikusok mai arcképcsarnoka az interneten a Lathatoan.reblog.hu és a [Facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Idén is lesz teológuspassió!

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem hallgatói a koronavírus-járvány miatt idén online formában teszik elérhetővé passiójátékukat nagypénteken. A film április 2-án 16 órától tekinthető meg az egyetem YouTube-csatornáján.

Az elmúlt esztendőben a hallgatók kénytelenek voltak lemondani a passiójátékot, amelyet a Győr-Mosoni Evangélikus Egyházmegye gyülekezeteiben adtak volna elő. A készülést idén

szintén beárnyékkolták az újra erősödő járvány nehézségei, ezúttal azonban nem marad el a passió, de teljesen új „köntösben” – animációs film formájában – dolgozza fel Jézus szenvedéstörténetét. A *Nézz fel!* című alkotás elkészítésében a tavaly elmaradt passiót idén pótló negyedik és az idén soros harmadik évfolyam hallgatói egyaránt részt vettek.

Forrás: EHE Hallgatói Önkormányzata

ORATIO OECUMENICA

Igaz Közbenjárórnk, élő Jézus! Te vagy múlt, jelen és eljövendő. Sorsunk, életünk a kezében van. Csak a te kegyelmed menthet meg minket, senki és semmi más. A kegyelmed, amely az egyedüli kapocs Isten és az emberek között, ezért hozzád fordulunk.

Élő Jézus! Add, hogy feltámadásod örömhíre mindnyájunk szívét átjárja, és mindnyájunk életét megváltoztassa. Erősítsd és óvd meg egyházadat, hogy evangéliumod bátor és hiteles tanúja legyen szerte a világban. Vértzed fel szolgálodat Lelked erejével, hogy ne a meghátrálás emberi legyenek, hanem a hitéi.

Élő Jézus! Add, hogy ne kételkedjünk abban, hogy te feltámadott és győztes Úr vagy, aki előttünk is megnyitod az „örök, égi béke szép honát”, és bezárod a pokol kapuit. Őrizz meg minket abban a reményben, hogy „bened és véled mienk az élet”.

Élő Jézus! Oltalmadba ajánljuk mindazokat, akiknek életét betegség, fájdalom vagy más szomorúság környékezi. Engedd, hogy sorsuk sötétlő árnyai közt is meglássák szeretetedet, amely erősebb még a zord és rideg halálnál is.

Élő Jézus! Te az első húsvétkor a zárt ajtó mögött is megjelentél, és a békesség örömeit hirdetted tanítványaidnak. Kérünk, Igéd világossága izzé el ma is mindazok félelmét és szorongását, akik már több mint egy éve bezárkózva élnek, hogy érezzék: nincsenek egyedül.

Élő Jézus! Adj erőt azoknak, akik a vészben segítséget nyújtanak. Elsőként az orvosoknak, ápolóknak, tanároknak és mindazoknak, akiknek e nehéz időben kiváltképp helyt kell állniuk. Mutass utat vezetőinknek, hogy mindenkor jóakarod szerint végezzék munkájukat.

Élő Jézus! „Ha fel nem támadsz, vége a világnak.” Ám te győztél bűnön és halálon, és minket is átvezethetsz rajta. Tiéd a dicsőség most és mindörökké. Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (április 4.) *Jézus mondja: Én élek, és ti is élni fogtok.* Jn 14,19 (2Móz 33,14; Mk 16,1-8; 1Kor 15,1-11; Lk 24,1-12) A világnak a módszere: gondosan palástolja a nehezebb részeket. Csalogat csupa vonzót kínálva, aztán mégis rá kell, hogy jöjjünk: a mindennapokban rengeteg problémával kell megküzdenünk. Jézus mindig őszinte volt a követőihez. Nem rajzolt senki elé ábrándvilágot, sőt tényközlő nyíltsággal tárta fel a követésével együtt járó nehézségeket. Jézus tanítványai nem sodródó emberek, hanem akik mindent számba véve elfogadják az élő Krisztust, aki az általa kínált örök jövő lehetőségét sem hallgatja el előlünk, sőt ezzel kiszélesíti az életszemléletünket.

Hétfő (április 5.) *Hát nem ezt kellett-e elszenvednie a Krisztusnak, és így megdicsőülnie?* Lk 24,26 (Ám 3,6b; Lk 24,13-35; 1Kor 15,50-58; Lk 24,13-35) Mi indítja Istent arra, hogy Jézust feláldozza? Az embert mentő szeretete. Jézus halála lesz az engesztelődés lehetősége a mindenkori ember számára. Csak ez az áldozat tudta megmenteni az embert a kárhozattól. Milyen jó, hogy Jézus látta a kereszti isteni arculatát, és ezért elszenvedte az emberi arculatát is! Keressük mi is azt, hogy rossz dolgok, szándékok mögött vajon milyen isteni szándék húzódhat! Higgyük azt, hogy Isten valóban a javunkra fordíthatja azt, amit mi csak rosszként értékelünk. Ez a hit mindig számol azzal a boldog reménységgel, hogy egyszer visszafelé nézve megláthatjuk azt, amit ma hitben vállalunk.

Kedd (április 6.) *Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atya, az irgalom Atyja és minden vigasztalás Istene, aki megvigasztal minket minden nyomorúságunkban...* 2Kor 1,3-4 (Jób 5,11; Jn 20,1-10; Lk 24,36-49) Megrendültek a létfenntartásunk eddig szilárdnak hitt alapjai, és rátört az emberekre a lelki krízis, a kétségbeesés. Megkérdőjelezhetetlenül szüksége van mindenkinek a biztonságérzetre, a lelki támasztékokra. Az Istenben való bizodalom a lélek békességét munkálja. Szükségünk van arra, hogy a félelmek helyett a szeretet, a józanság, az erő töltsön el bennünket. Isten nem egyszerűen mindennapi szükségleteink, kívánságaink kielégítője akar lenni. Ő nem kiszolgálónk, hanem olyan Urunk, aki életünk minden kérdésében, megoldatlanságában szeretettel áll mellettünk, és irgalmával segít rajtunk.

Szerda (április 7.) *Sokak vétkét vállalta magára, és közbenjárta a bűnösökért.* Ézs 53,12 (Lk 6,28; Jn 20,11-18; Lk 24,50-53) Amikor a keresztre feszített Jézus ajkáról elhangzik a kiáltás, hogy „elvégeztetett!”, ez azt jelenti, hogy megtörtént a szab-

dítás a bűn polipkarjai közül. Urunk az egész világ bűnét vitte fel a keresztre, és az egész világnak ajánlja fel kiomló vérért, amely megtisztít minden bűntől. A történelmi nagypéntek óta a bűnös embernek van igaz bűnbocsánata, az ördögtől üldözött ember tudhatja, hogy az ősi kígyó feje be van törve. A halállal küzdő tudhatja, hogy a koporsó nem végállomás. Jézus azért függött a kereszten, hogy senki emberfia ne érezze magát elhagyatva, kiteszítva, mert „mienk a menny örökre”.

Csütörtök (április 8.) *Nincsen olyan teremtmény, amely rejtve volna előtte, sőt mindenki meztelen és fedetlen az ő szeme előtt. Neki kell majd számot adnunk.* Zsid 4,13 (1Móz 3, 9-10; Jn 21,1-14; Kol 1,1-14) Hétköznapi munkánkban, az emberek közötti forgolódásunkban legyen valami lelki többlet, amelyre odafigyelnek mások. Ezt a többletet csak a Krisztus-kapcsolatból tudjuk meríteni. Ezért többször ki kell tenni magunkat a Lélek hatásának, többször kell keresni Isten útmutatását. Aki naponta kéri az erőt a jó cselekvéséhez, naponta kapja is. Többet cselekedjünk, mint amit várnak tőlünk. Ne azért, hogy megdicsérjenek, hanem hogy mások is megtalálják azt az Istent, aki előtt egykor mindannyiunknak be kell majd számolnia az életéről.

Péntek (április 9.) *Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!* Ézs 43,1 (Róm 8,31b; Lk 24,36-47; Kol 1,15-23) Micsoda biztatás ez: Isten menti a bűnöst, mindenkit. Megérdemelt harag helyett megbocsátást és szeretetet kap az ember. Valaki nem kiált feléje átkot, hanem megsiratja. Valaki nem örvend a nyomorúságának, hanem részvétellel van iránta. Ez előtt a szeretet előtt fel lehet ismerni nyomorultságunkat. Ez a szeretet bizalmat ébreszt az Atya iránt, és visszaadja a jó kilátást az életre. Új úton indít, az új élet nyitott kapuját jelenti. Ne félj! A golgotai kereszti örömhíre ma is érvényben van.

Szombat (április 10.) *Ezért tehát nem csüggedünk. Sőt ha a külső emberünk megromlik is, a belső emberünk mégis megújul napról napra.* 2Kor 4,16 (Zsolt 71,9; Lk 24,1-12; Kol 1,24-29) Miért nem csüggedünk? Mert Krisztus erejével működhetünk! Az életvezetésünkhöz nem csupán a testi-lelki ügyességünkre, még csak nem is a hitünkre támaszkodhatunk, hanem arra, hogy Jézus megmondta: velünk van „minden napon a világ végezetéig”, eget és földet átfogó isteni szeretetével és erejével. Páratlan és nélkülözhetetlen ajándék ez számunkra. Erőtlen-ségeinkben ő lesz az erőnk, elesettségeinkben ő lesz a támasz, elbizonytalanodó hitünkben ő lesz a hűség.

■ NAGYNÉ SZEKER ÉVA

HÚSVÉT 2. NAPJA – 1KOR 15,21–23

„Mindenk a maga rendje szerint”...

Figyelj, mert te következél... „Rajtad a sor, te jössz!” Egyáltalán nem mindegy, kit hogyan talál meg ez a felhívás. Aki úgy véli, jót várhat, ha szólítják, az bizonyára örül. Aki pedig rosszra számít, annak összereződül a gyomra. Aki már régóta vár, annak talán már mindegy is, mi történik, csak történjen már valami. Aki meg épp csak belecsöppent az események közepébe, de számított arra, hogy szólítják, örül, mert nem kellett soká várnia. Aki pedig nem tudja, mi vár rá, csak hirtelen szólítják, talán meg is ijed a hívástól, és hirtelen rászakad a bizonytalanság fojtogató érzése. Akárhogy legyen is, ettől kezdve rajtad a sor. Tudtad, hogy rövidesen te következél? Számítottál rá, hogy szólítanak? Sejtetted, mi vár rád? Tudod, mennyire döntő fontosságú mindez a te életedre nézve?

Ne arra számíts, amire joggal gondolsz! Vajon kihalljuk-e a húsvéti üzenetből ezt a személyre szóló felhívást, hogy harmadnap hajnala után immáron mi következünk? Hiszen a feltámadás örömhíre azt is magában foglalja, hogy Isten már cselekedett, az Úr feltámadt, ezért ettől fogva azokon a sor, akik hallják ezt a páratlan örömhírt, és tanúi lesznek a feltámadásnak. Így nyer értelmet a böjti időszak lelki feszültsége, amely éppen akkor éri el a célját, ha a nagyhét eseményeit átélve megjárjuk a legdrámaibb mélységet, hogy aztán innét emeljen fel a Lélek által Urunk bűn és halál feletti diadala.

Eközben pedig rá kell döbbennünk, hogy azt, ami Jézus Krisztus által megtörtént, sem más, sem pedig mi nem tudtuk volna véghez vinni, noha kivétel nélkül minden egyes ember életét alapvetően meghatározó fordulatról van szó.

Együttal be kell ismernünk, hogy jöllehet „ember által van a halál”, még sincs senki közöttünk, aki ellene tudna mondani a halál hatalmának, csakis az, aki elküldetett hozzánk.

Jézus Krisztus azonban vállalta, hogy első lesz, és véghez viszi azt, ami az ember számára lehetetlen: megtöri azt az „ösi átkot”, amely nem enged másnak teret, csak az elmúlásnak.

”

Valójában az következik, amit Isten akar. Isten nem engedi elveszni az embert. Ha minden másban hajlamosak volnánk kételkedni, ami az Isten irántunk való szeretetéről szól, a kereszten akkor is világossá tette az Úr, hogy bármi áron megfordítja a világ sorsát – méghozzá ember által, szenvedések, vér, veríték, könnyek közepette.

Emberi szempontjaink szerint azonban hiába ítélnék kudarcnak Krisztus szenvedését és halálát, hisz a végzetes kudarc épp az volna mindnyájunk számára, ha nem következett volna be a diadal a halál felett,

és mi, emberek mindannyian egyoldalúan vesztesre állnánk. Ugyanakkor keresztényként belső megújulásunk forrása éppen az, hogy bár magunk tehetetlenek vagyunk a mulandósággal szemben, Isten mégis megmutatta hatalmát a halál felett.

Húsvét hajnalán a minden ember lelkét sújtó örök bizonytalanság helyét átvette az Örökévaló adta bizonyosság. Mindez pedig a nekünk szóló isteni hívás hátterét, szándékát is feltárja előttünk. Így aki a gyülekezeti közösségben végigéli a legnagyobb keresztény ünnepünkhöz vezető böjti utat, az lélekben felkészülten, örömmel fogadhatja a neki szóló felhívást, tudva, hogy a legeslegnagyobb győzelemből kínál részt az Úr. Jó okunk van tehát arra, hogy minden nehézségünk közepette mégis ünnepeljünk.

Vártuk, hogy ő szólítson, aki Úr mindenek felett? A szeretetteljes hívás ugyanis már elhangzott. Élünk vele, élünk általa!

■ PETHŐ ATTILA

HANS MEMLING: KRISZTUS FELTÁMADÁSA (RÉSZLET A FELTÁMADÁS TRIPTICHONJÁRÓL - 1485-1490)

Imádkozzunk! Feltámadott Urunk, add meg nekünk azt az örömet, hogy újra és újra megerősödhessünk a beléd vetett hitben, lássuk azt, ami nyilvánvaló, és teljes szívből akarjuk azt, amit te ajándékozol nekünk. Ámen.

Szeretnéd látni Istent?

„Te láttad már Istent?” – ezt szokták kérdezni az ateisták, arra hivatkozva, hogy amit nem láttunk, az nem is létezik. Nos, igaz, hogy Istent nem láthatjuk. Ő nem része fizikai világunknak, nem kézzelfogható, nem tanulmányozható, nem birtokba vehető. Isten az anyagi világon kívül létező entitás, akiről Berzsenyi Dániel úgy ír *Fohászok* című versében:

*Isten! kit a bölcs lángesze fel nem ér,
Csak titkon érző lelke ohajtva sejt:
Léted világít, mint az égő
Nap, de szemünk bele nem tekinthet.*

Isten, az ő léte és személye titok, megfoghatatlan, de ettől még valóság. És Isten azt is lehetővé tette, hogy titkából megismerjen az ember annyit, amennyi a vele való kapcsolathoz kell.

A titok kibontakozása Jézus Krisztusban történt meg, akiben Isten megmutatta lényének esszenciáját: szeretetét. Ezért foglalja össze János apostol a levelében két szóban azt, kicsoda Isten: „Isten szeretet...” (1Jn 4,16) Ennek a szeretetnek lett megtestesítője és hordozója Jézus Krisztus. Őbenne öltött testet, őbenne lett láthatóvá, hozzáférhetővé Isten. Ő a láthatatlan Isten képe.

Pál apostol itt az ikon görög szót használja, amely az *eiken* („tükröz”) szóból ered. Vagyis azt mondja az apostol, hogy Jézusban tükröződik Isten. Jézus maga is azt mondja, hogy „aki engem látott, látta az Atyát” (Jn 14,9; Károli-fordítás), a láthatatlan, de valóságos Istent.

Amikor erre gondolunk, eszünkbe kell, hogy jusson ősi, emberi tulajdonságunk és méltóságunk. A teremtéstörténetben olvassuk: Isten az embert a maga képére és hasonlóságára teremtette. Arra a méltóságra és elhivatásra, hogy emberként legyünk Isten képe, hordozzuk és tükrözzük őt a teremtett világban. Fájón tapasztaljuk, hogy ennek az elhivatásnak önzőségünk és hübriszünk, Istennel szembe forduló nagyravágyásunk következményeként nem tudunk megfelelni. A Biblia röviden „bűn”-nek nevezi ezt.

Érdemes egy pillanatra elgondolkozni ezen: a „bűn” nem az, amit cselekszünk, hanem akik vagyunk. Személyiségünk, akaratunk, vágyaink, gondolkodásunk szembefordulása Istennel, az ő rendjének, tervének tagadása. Veszületett tulajdonsága ez az embernek, amelyik máig létezik, meghatározza életünket, ember voltunkat. Ma már nem mondhatjuk, hogy Isten tükröződik rajtunk, hogy az ő képmása vagyunk. Elveszítettük, eldobtuk magunktól mint értéktelent, amivel nem tudunk mit kezdeni.

Szükség volt erre a kis kitérőre. Pál apostolt így értjük meg; amikor arról szól, hogy Jézus Krisztus Isten képe, akkor azt mondja el: Jézus az egyedüli, aki hordozza Isten képmását,

tükrözi Isten lényegét. Ő az egyedüli, aki teljes szívével, teljes lelkével, teljes szeretetével, engedelmisségével, minden erejével az Atyához kötődik, ezért ő az igazi ember, olyan, amilyennek Isten elgondolt és megteremtett minket. Ez azt is jelenti, hogy Isten Jézusban mutatja meg önmagát. Jézuson láthatjuk meg, hogy milyen is az Isten.

Mit látunk meg Istenből, amikor Jézust látjuk? Nem Isten Facebookon közzétett szelfijét. Nem azt, hogyan is néz ki Isten. De azt igen, hogyan gondolkodik, mit érez irántunk, mit mond nekünk.

Két példával közelebb tudom hozni ezt. Talán mindannyian ismerjük Jézusnak a tékozló fiúról szóló példázatát. Csak a végét mondom: az atya magához öleli az őt hűtlenül elhagyó, megtagadó fiát, amikor azt a nyomorúság visszaüzi hozza. Jézus azt mondja: Ilyen az Isten. Irgalmas és megbocsátó. Ne félj hát visszamenni hozzá! Vagy egy másik példa: ahogyan Jézus meggyógyítja a betegeket, leprásokat, irgalmas a megvetettek és bűnösök iránt, akkor azt mutatja, hogy Isten együttérző a szenvedőkkel, könyörülő és megbocsátó, nem vet meg senkit.

Istent valóban senki nem látta, de aki szeretné tudni, hogy milyen Isten, az nézzen Jézusra. Benne, egyedül benne ismerhető meg Isten.

Nagypéntek és húsvét köszöntött ránk. Milyenek látjuk Jézust? Jézus a kereszten. Krisztus-fő, vérző sebekkel. A kezei szegekkel átverve. Ruháitól megfosztva, mezítelenül a szegyenek kitéve. Körülötte gúnyolódó sokaság.

És igen – ez is a láthatatlan Isten képe. Azé az Istené, aki úgy szerette a világot, az embert, minden embert, engem és téged, hogy vállalta a halált, önmagát adta váltságul értünk.

Hadd legyen személyes: Az én Istenem ez az Isten, akit Jézus keresztfáján látok meghalni. Én benne hiszek. Én őt szeretem. Azután három nappal később látom őt feltámadottként, győztesként, mint aki elsősülött a halottak közül, aki Isten mindenek fölött való hatalmát hirdeti. De akkor sem hatalmának triumfálásával, hanem csendes, nem hivalkodó erővel. Aki hisz benne, annak megadja a lehetőséget; aki nem akar hinni, azt nem kényszeríti. Mert ilyen az Isten.

Jézus Krisztus a láthatatlan Isten képmása. Ha őt szemléljük, ha róla gondolkodunk, ha az ő szavait és a róla szóló történeteket olvassuk, akkor egyre jobban elmélyülünk Isten lényének megismerésében. Egyre jobban belelátunk Isten szívébe. Ha akarjuk.

Luther Márton egy ígehirdetésében azt mondta: Ezeket a szavakat inkább a szívünkkel kell megértenünk, mert minél inkább magyarázzuk, annál homályosabbá lesznek. Ide sok hit kell, és nem sok spekuláció.

■ BALICZA IVÁN

„
[Krisztus]
a láthatatlan Isten
képe,
az elsősülött
minden
teremtés előtt.”
(Kol 1,15)

Ökumenikus imádsággal ünnepeltek március 15-én Kolozsvárott

A nemzeti ünnep alkalmából a történelmi egyházak vezetőinek részvételével ökumenikus imát tartottak március 15-én Kolozsvár Egyetem utcai piarista templomában. A hívek a Szent Mihály-plébánia és a Templom.ro honlap Facebook-oldalán is elérhető online közvetítés révén kapcsolódhattak be az ünnepi alkalomba.

A múlt életben tartása Istentől kapott feladatunk. Ám nem elég csak a veszteségeinkre emlékezni, hanem örülnünk kell és hálát adni Istennek a létezésünkért – emelte ki beszédében Fehér Attila evangélikus főtanácsos, esperes. Egy ismerősét idézve így fogalmazott: „Ma egy másfajta szabadságharc, a szabadságért való harc van folyamatban. Mert már nagyon vágyunk a szabadságra, éhezünk a közösséget, mert mi, emberek társas lények vagyunk, közösségi létre, tényleges és nem virtuális együttműködésre lettünk teremtve.» Türelmünk fogytán, várjuk már a karanténnak, a 21. század szabadságharcának végét, és csak reménykedni tudunk abban, hogy minden rendben lesz, hogy ismét szorosabbra tudjuk fogni az egymás közti köteléket, magyar közösségeink kötelékét.”

Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke az emlékezés fontosságát hangsúlyozta, „hiszen minden, ami előttünk történt, a miénk is”. Így nemcsak a kiemelkedő pillanatokat kell magunkévá tennünk, hanem azokat is, amikor nem voltunk a helyzet magaslatán, mert együtt az egész a mi örökségünk. A történelemhamisítás évszázadában a mi történetünket tovább

FOTO: ROMKAT.RO

kell adjuk gyermekeinknek, utódainknak – nyomatékosította a református püspök. Arra kérte imájában Istent, hogy tudjuk felvállalni a közösség jövőjét.

Bálint Benczédi Ferenc, a Magyar Unitárius Egyház püspöke vezette a *Miatyánk* elimádkozását. László Attila kolozsvári főesperes-plébános az imaalkalom végén arra kérte Istent, hogy az emlékezés ébresszen felelősségtudatot mindnyájunkban. Felidézte Ferenc pápa egy héttel korábbi szavait, aki arról beszélt, hogy fel kell néznünk az égre, mert akkor felismerjük, hogy testvérek vagyunk. A főesperes hálával köszönte meg a jelenlévőknek az egység, az égre tekintés közös élményét.

Forrás: Romkat.ro

Egyházunk püspöki tanácsának virágvasárnapi körlevele

Virágvasárnap igéjével köszöntjük az olvasót: „...az Emberfiának is fel kell emeltetnie, hogy aki hisz, annak örök élete legyen őbenne.” (Jn 3,14b–15)

Nikodémus éjszaka megy el Jézushoz, fél a világ szájától. Bár a Mesterrel beszél, a külső sötétség és a belső bizonytalanság a meghatározó a viselkedésében. A helyzet most is sötét, a félelem tapintható bennünk és körülöttünk. A vírus mostani mutációja rendkívül aktív és az eddigiéknél is veszélyesebb, a mutatószámok még mindig nem kedvezőek. Megköszönjük egyházunk tagjainak a komolyan vett, fegyelmezett önkorlátozást: négy hónapja nem éneklünk közösen istentiszteleteinken, nem éljük meg az úrvacsora minden értelmet meghaladó közösségét, nem gyakoroljuk a béke gesztusát.

Ezt a gyakorlatot – bármennyire is fáj valamennyiünknek – néhány hétig még fenn kell tartani. Az idei nagyhét ugyanúgy csendes lesz, mint a tavalyi, folytatódik a gyülekezet nélkül közvetített istentiszteletek, elmaradó húsvéthajnali keresztelek és konfirmációk sora. Az eddigi gyakorlat – a nyomtatott igehirdetések, online alkalmak, házi áhítatok – kibővíthető az egyházzene csúcspontjaként emlegetett passiók hallgatásával.

A közöny, a csüggedés ne vegyen erőt rajtunk. A nagypénteki esemény sor lezárásakor – amikor a tanítványoknak már nyoma sincs – ugyanez a Nikodémus jelenik meg Jézus temetésekor. Immár félelem és mérlegelés nélkül vallja meg tettével Krisztushoz tartozását.

Kedves Testvéreink! E furcsa év sajátos lehetőséget ad arra, hogy bár most nem a megszokott gyülekezeti szinten, de szűk családi közösségben megvalljuk és megéljük Krisztushoz tartozásunkat. Isten ajándékának tartjuk, hogy van már vakcina, folyamatban vannak az oltások, ami reményt ad arra, hogy a vírus visszaszorítása belátható időn belül megtörténik.

A betegekért, az értük küzdőkért, a gáyszolókért imádkozva feltámadott Urunk szeretetében ajánljuk testvéreinket, gyülekezeteinket, intézményeinket.

Budapest–Győr, 2021. március 26.

DR. FABINY TAMÁS *elnök-püspök*

SZEMEREI JÁNOS *püspök*

Kondor Péter *püspök*

Több evangélikust is kitüntettek a nemzeti ünnepen

Áder János, Magyarország köztársasági elnöke – Orbán Viktor miniszterelnök előterjesztésére – idén is adományozott kitüntetéseket március 15. alkalmából. Bár az elismerések ünnepélyes átadására a járványhelyzet miatt csak egy későbbi időpontban kerülhet sor, a díjazottak listáját nyilvánosságra hozta a Magyar Közlöny. Az evangélikus, illetőleg a felekezetünkhöz tudottan kötődő kitüntetetteket az Evangélikus.hu szerkesztője szedte csokorba.

Széchenyi-díjat kapott *dr. Mesterházy Ákos Ferenc* szegedi agrármérnök, evangélikus vallású johannita lovag, az evangélikus egyház által létrehozott Reformációi Emlékbizottság védnöke, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a szegedi Gabonakutató Nonprofit Kft. kutatóprofesszora, a korábbi Szent István Egyetem Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kara Növényvédelmi Intézetének volt egyetemi magántanára Magyarország számára kivételesen értékes tudományos pályafutása során a növénypatológia és -nemesítés területén elért kiemelkedő, nemzetközi szinten is jelentős eredményei, valamint a búzában, illetve a kukoricában felhalmozódó mikotoxin mérgezőanyag mennyiségének csökkentését célzó védekezési stratégia kidolgozójaként végzett kimagasló színvonalú munkájának elismeréseként.

A Magyar Érdemrend középkeresztje polgári tagozata kitüntetését kapta *Gáncs Péter*, a Magyarországi Evangélikus Egyház nyugalmazott püspöke, a Magyar Bibliatársulat elnöke a magyar állam és az evangélikus egyház közötti párbeszéd elmélyítésében, illetve az egyház oktató-nevelő szolgálatának kiszélesítésében vállalt szerepe, valamint a jövő lelkészeinek felkészítését segítő tevékenysége elismeréseként.

A Magyar Érdemrend tisztikeresztje polgári tagozata kitüntetésben részesült *dr. Reuss András*, az Evangélikus Hittudományi Egyetem professor emeritusa több évtizedes oktatói munkája, a teológiai publikációs irodalmat gazdagító, kiemelkedő szerzői, fordítói és szaklektori tevékenysége, valamint a Magyarországi Evangélikus Egyház külföldi és ökumenikus kapcsolatainak építésében vállalt szerepe elismeréseként.

Szintén e kitüntetésben részesült *dr. Bán István*, a tallinni magyar protestáns gyülekezet felügyelője, a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Nyrt. Észtországi Képviselői Irodájának vezetője, Magyarország dél-észtszországi tiszteletbeli konzulja az Észtszorszában élő magyarság identitásának megőrzése és a magyar-észtsz kapcsolatok fejlesztése érdekében végzett tiszteletbeli konzuli tevékenysége, valamint a balti államokban működő magyar szervezetekkel folytatott sokoldalú együttműködése elismeréseként.

Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozata kitüntetését kapott *Sztojanovics András* evangélikus lelkész, a Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon nyugalmazott intézményvezetője, az Idősek Tanácsának tagja a fogyatékkal élők, illetve az idősek ápolása és gondozása iránt elhivatott intézményvezetői munkája, valamint az idősek érdekképviselésében vállalt szerepe elismeréseként.

E díjban részesült többek között még *Bánó Attila* író, grafikus, a Protestáns Újságírók Szövetségének (Prúsz) tagja is a nemzeti emlékezet megőrzését sokoldalúan szolgáló, az egyetemes emberi és keresztény értékeket elkötelezetten képviselő alkotóművészete elismeréseként; valamint a Szekszárdi Evangélikus Egyházközség másodfelügyelője, *dr. Józán-Jilling Mihály*, a Tolna Megyei Balassa János Kórház belgyógyász-kardiológusa, a Tolna Megyei Német Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetségének elnöke a magyar-német testvértelepülési kapcsolatok bővítésében, továbbá a Magyarországon élő német nemzetiségű hagyományainak ápolásában és érdekeinek védelmében vállalt szerepe elismeréseként.

A Magyar Érdemrend lovagkeresztje polgári tagozata kitüntetését kapta a Deák téri kötődésű *dr. Blatniczky László* gyermekdiabetológus, az Észak-Közép-budai Centrum Új Szent János Kórház és Szakrendelő főorvosa a gyermekkori cukorbetegséggel, illetve az elhízás gondjaival küzdő gyermekekért végzett több évtizedes áldozatos munkája elismeréseként.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

Ketten is magas rangú kitüntetést kaptak az egyházunk támogatásával készült Luther-rajzfilm alkotói közül. *Lackfi János* József Attila-díjas költő, műfordító Magyarország Babérkoszorúja díjban, *Vécsy Vera* filmgyártásvezető pedig a mozgóképek területén kifejtett kiemelkedő alkotótevékenységének elismeréseként Balázs Béla-díjban részesült.

Magyarország kormánya Magyarország Érdemes Művésze díjat adományozott – többek között – *Kautzky Armand* Jászai Mari-díjas színművésznek.

Dr. Kásler Miklós, az emberi erőforrások minisztere Herczeg Ferenc-díjban részesítette a Prúsz egy másik tagját, *Havasi János* szerkesztő-újságíró, kiemelkedő zenei előadóművészi tevékenységének elismeréseként pedig Liszt Ferenc-díjban *Haradzy Miklós* zongorakísérőt, korrepetitort, a Magyar Művészeti Akadémia köztestületi tagját, budakeszi gyülekezeti tagot.

A további kitüntetettekről (akik között számos más egyház képviselője is szerepel) a *Magyar Közlöny* március 15-i számából értesülhetnek, amely letölthető lap portáljáról (Magyarkozlony.hu). ■

Online szakmai beszélgetés az egyetemes hitvallásokról

Érdekfeszítő szakmai eszmecsere zajlott március 8-án hitvallásaink fontosságáról. Apropóját a Konkordiakönyv – A Magyarországi Evangélikus Egyház hitvallási iratai című könyvsorozat első, az egyetemes vagy ökumenikus hitvallásokról szóló kötete adta. Az online beszélgetés szervezője a kötetet gondozó Luther Kiadó, illetve az Evangélikus Hittudományi Egyetem Rendszeres Teológiai Tanszéke volt.

„A hitvallás szó jelentése alapján egyértelmű, hogy a keresztyénség nem a hitvallásban hisz, hanem a hitvallásával mondja el, hogy mit hisz és kiben hisz. Még egyszerűbben kifejezve: a hitvallás nem a keresztyén hit tárgya, hanem a keresztyén hit leírása” – olvashatjuk a szakmai beszélgetés tárgyát képező kötetben Reuss Andrásról, az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) professor emeritusától, a Konkordiakönyv – A Magyarországi Evangélikus Egyház hitvallási iratai sorozat szerkesztőjétől. Ezért is volt örömteli és előremutató, hogy a korábban megtartott könyvbemutatót újabb, immáron ökumenikus beszélgetés követte, amelyen – a kötetben szereplő átfogó tanulmányok fényében – a felekezetek közös hitvallásairól, az egyetemes hitvallások jelentőségéről, keletkezéséről, változatairól, krisztológiájáról és utóttörténetéről folytathattak eszmecsere a résztvevők.

A beszélgetőtársakat Béres Tamás professzor, az EHE Rendszeres Teológiai Tanszékének vezetője köszöntötte, majd Reuss András mint a kiadványok kísérő tanulmányainak szerzője beszélt az Apostoli hitvallás, a Niceai hitvallás és az Athanaszioszi hitvallás jelentőségéről.

Perendy László egyetemi tanár, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Kara Ókeresztény Történeti Tanszékének vezetője a kötet jelentőségéről szólván az ókeresztény hitvallásfogalmakat és a hitvallások szerkezetét ismertette. Forray R. Katalin szociológus, a Pécsi Tudományegyetem professor emeritusa a többi között arra mutatott rá referátumában, hogy bár a kötet teológiai mű, a tartalma a teológia tudományán kívül is érthető és hasznos.

A krisztológiai vitákról beszélt, majd a hitvallások koronkénti magyarázatainak feszültségére hívta fel a figyelmet Pásztorikupán István, a Károli Gáspár Református Egyetem docense, míg Kodácsy Tamás, a református egyetem tudományos főmunkatársa a „Filioque-vitáról” és társadalmi következményeiről szólt. (A Filioque jelentése „és a Fiútól”; ez utólagos betoldás a Niceai hitvallásnak a Szentlélekről szóló mondatába: „Hiszek a Szentlélekben [...], aki az Atyától és a Fiútól származik...” A nyugati kereszténységben a betoldás általánosan elfogadottá vált, de a keleti keresztények elvetik. – A szerk.)

Korompay Klára nyelvtörténész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem nyugalmazott docense a kötet nyelvészeti jelentőségéről szólt, kitérve az egyetemes hitvallások – kötetben is olvasható – régi magyar szövegeinek és szövegváltozatainak különlegességeire.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Az evangélikus egyház hitvallási iratainak jelentőségéről Orosz Gábor Viktor, az EHE docense elmondta: „Hosszú, legalább tizenöt évet felölelő szerkesztői és lektori munka után 2020-ban már öt kötetben az összes hitvallási iratunk olvasható magyar nyelven. Jelentősége nemcsak az oktatás, a kutatás, de a hazai ökumené terén is hatalmas. Mégis, igazi jelentősége a szív őszinte, személyes hitvallásának elősegítésében van [Ady Endre szavaival – a szerk]: »Mert sohse volt úgy rászorulva / Sem élő, sem halott.«”

A szakértő előadók az ismertetőket követő beszélgetésen rámutattak, hogy a szóban forgó kötet nemcsak az evangélikus, hanem minden keresztyén felekezet számára meghatározó munka; hozzásegít ahhoz, hogy egyetemes hitvallásainkat, azok keletkezését és tartalmát jobban megértsük.

A szakmai beszélgetés videófelvétele a Magyarországi Evangélikus Egyház YouTube-csatornáján nézhető meg.

■ GALAMBOS ÁDÁM

A szomjúság teremtette meg ezt a csodatemplomot

Dr. Jáni János könyve

a barlahidai evangélikus gyülekezet történetéről

Csodatemplomnak nevezik azt a nyolcvanhat évvel ezelőtt felavatott szakrális épületet, amelynek tornya a Göcsej egyik kistelepülésén, a mintegy százfős Barlahidán tör az ég felé. Csoda maga Barlahida is, hiszen lakóinak jelentős része az evangélikus gyülekezethez tartozik, miközben a környező falvak többségében a római katolikus a meghatározó felekezet. Részben ez volt az oka, hogy Evangélikus sziget Göcsejben címmel látta el a barlahidai gyülekezet történetét bemutató átfogó munkáját a közeli Gellénházán élő helytörténet-kutató, Jáni János.

A fotókkal gazdagon illusztrált, több mint kétszázharminc oldalas könyv bemutatóját múlt év októberében tartotta a szer-

például a 2004-ben kiadott *A Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye és gyülekezeteinek története* című könyvében, a

FOTÓ: GYURICZA FERENC / ZALAI HÍRLAP

ző az evangélikus templomban (képünkön a 13. oldalon), annak az ünnepi istentiszteletnek a részeként, amelyen Szemerei János hirdette az ígét. A kötethez a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke írta az előszót, ebben értékmentő és értéktudósító műnek titulálta Jáni János munkáját.

INDÍTÉKOK

Az *Evangélikus sziget Göcsejben* című kötet a szerzőnek már többedik olyan munkája, amelyben az evangélikus felekezettel foglalkozik. Ezek egy részében – így

2011-es *A reformációtól napjainkig* című kétkötetes egyháztörténeti kiadványban [az *Evangélikus gyülekezetek, egyházmegyék, kerületek a Dunántúlon* alcímű munka egyik szerzője Jáni János – a szerk.] a 2017-ben megjelent, *Protestánsok Egerszegen* című jubileumi kötetben, de folyóiratokban közölt írásaiban is – érintőlegesen szólt már a barlahidai gyülekezetéről. Önálló monográfia azonban most első ízben jelent meg az itteni közösségről és a történetéről.

„Minden munkához kell indíték, nekem ennek a kötetnek a megírásához számos volt – mondta a könyvbemuta-

tón Jáni János. – Geológiával foglalkozó emberként a kutatás egész életemnek része volt, majd nyugdíjazásomat követően több gyülekezet történetét megírhattam. A szomszédban élő hívő emberként azt is kötelességemnek éreztem, hogy szűkebb pátriám, Göcsej és a benne szigetként álló barlahidai gyülekezet múltját és jelenét mélyebben megismerjem, s kutatásaim eredményét az eddig terjedelmi korlátok miatt mellőzni kényszerült ismeretekkel együtt közreadjam. Azt is fontos megemlíteni, hogy egy olyan községből kerültem ide, amelyben két templom harangja is szólt. Meg tudtam különböztetni, hogy a katolikus templomé mikor hívja nagymisére, mikor kismisére, és mikor szólítja litániára a híveket, mint ahogy azzal is tisztában voltam, hogy az evangélikus templom első, második vagy éppen harmadik harangszavát hallom.”

TEMLOMÉPÍTÉSI TÖREKVÉSEK

Barlahida neve számos más zalai településéhez hasonlóan a 14. században bukkan fel, első írásos említése 1394-ből való. A 15. század közepén már templomos hely volt, 1550-ből pedig a plébános neve is ismert: Miklósnak nevezték. A falu sorsát a környező településekével együtt a török uralom pecsételte meg. Mint történelmi áttekintésében Jáni János a néhány éve elhunyt Vaska Miklós még 2002-ben megjelent falutörténeti monográfiájára hivatkozva írja: 1572-ben még lakott, ezután azonban elnéptelenedik; 1576-ban és 1578-ban is *desertának* (elhagyottnak) mondják.

„A százötven éven át lakatlan, középkori Barlahida a hosszú idő alatt pusztává vált – folytatta Jáni János. – Új alapítói valószínűleg három helyről érkeztek. Valásukra nézve is különböztek, a két protestáns, az evangélikus és a református egyház mellett a római katolikus felekezethez tartoztak. Legtöbben az evangéli-

kusok voltak, akik a korra jellemző vallási türelmetlenség okozta szigorú törvények miatt 1781-ig csak otthonaikban gyakorolhatták vallásukat. Barlahida evangélikus felekezethez való tartozása tehát vélhetően innen adódik.”

Azzal az állítással viszont – amelyet mások mellett a Göcsej néprajzkutatója, Gönczi Ferenc is vallott –, hogy az evangélikus betelepülők szlovén (más szóval vend) származásúak voltak, nem ért egyet a helytörténész. Mint mondotta, elég kimenni a község temetőjébe s megnézni az ottani fejfákat, azokon egyetlen szláv eredetű név sem található.

A barlahidai evangélikusoknak eleinte a ma Celldömölk városához tartozó nemesdömölkői artikuláris templomban volt lehetőségük hitük nyilvános megélésére. II. József türelmi rendelete után előbb az önálló gyülekezetté szerveződött Zalaistvánd, majd Pusztaszentlászló védőszárnyai alá kerültek, ahol már leánygyülekezeti státuszt is kaptak. A helyi evangélikus gyülekezet ekkor erősödött meg, iskola és tanítólakás épült a faluban, majd 1885-ben imaház építése érdekében gyűjtésbe kezdtek. Jáni János ezt a hosszú folyamatot a hozzá kapcsolódó dokumentumokkal, forrásokkal együtt részletesen bemutatja könyvében. Ugyanígy szól a templomépítési törekvésekről is, amelyeknek a mozgatórugója a gyülekezet akkori lelkésze, Jakus Imre volt.

„A gyülekezet még abban az évben (tudniillik 1933-ban) nagy célt tűzött maga elé: templomot akar építeni az Istennek. Ehhez megértő fülekre és az áldozatvállalásokat természetesnek tartó, önzetlen szívekre talált – olvashatjuk a kö-

tetben. – Mind a szórványok, mind Barlahida népe nagy lelkesedéssel hatalmas megajánlásokat tett a templomépítés megvalósításához. A nehéz helyzetben lévő hívektől gyűltek a pengők, de a pénz nem volt elég. Jakus lelkész 1934 elején a *Harangszóban Templomot! Templomot!* címmel egy felhívást tett közzé. Írásában az ország evangélikussága elé tárta Barlahidát, evangélikus gyülekezetének múltját és jelenét, fennmaradásának lehetséges útját, a közösség lelki életének gyakorlásához elengedhetetlennek tűnő templomépítés szükségességét.”

JELKÉPE A JELENVALÓSÁGNAK

A *Harangszó* című evangélikus hetilapban megjelent írás meghozta a várt eredményt. Mint a könyvbemutatón a szerző kiemelte: talán nincs is az országnak olyan evangélikus gyülekezete, amelyik ne járult volna hozzá annak a templomnak az építéséhez, amely Schulek János építésmérnök stílusában, de valójában Stumpfel József munkájának köszönhetően mintegy másfél év

alatt készült el. (Schulek János a többek között a budapesti Halászbástya és a János-hegyi Erzsébet-kilátó tervezőjeként, a Mátyás-templom neogótikus átalakításának levezénylőjeként ismert evangélikus Schulek Frigyesnek a fia volt.)

A templom felavatására 1935. július 28-án került sor, a szertartást D. Kapi Béla evangélikus püspök vezette hatalmas tömeg jelenlétében. „Valami csodálatos szomjúság teremtette meg ezt a csodatemplomot. Szomjúság az Isten után. Ez a szomjúság nemcsak a barlahidaiakban élt, ott szunnyadott az egész ország szívében, és csodásan rezonált a barlahidaiak szomjúságára. Hiszen talán nincs egy evangélikus gyülekezet az országban, amelyiknek ne volna pár téglája a falban! Hiszen úgy repült össze az evangélium hívó szavára az ország minden tájáról! Csupa hit, csupa csoda, de legfőképpen csupa szeretet az egész templom. Csudatemplom ez...” – idézi a könyv a püspök szavait.

A templom azonban nemcsak a falával képez hidat a múlt és a jelen között: oltárterítői most is ugyanazok, mint amelyeket az avatáskor használtak; a hímezett darabok a Hatvanban élő hívek ajándékként kerültek Zalába, a keresztlőkút terítője pedig Balassagyarmatról származik, ugyancsak 1935-ből. Ez a folytonosság szimbolikusán azt is jelzi, hogy a barlahidai templomra valóban szükség volt ahhoz, hogy a Göcsejben évszázadokkal ezelőtt szigetként megtelepedett evangélikus gyülekezet – ha létszámban némileg megcsappanva is, de hitét továbbra is megőrizve és gyakorolva – máig fennmaradjon.

■ GYURICZA FERENC
Forrás: Zaal.hu

FOTÓK: ORBÁN RÓBERT

PETER VON CORNELIUS: A HÁROM MÁRIA A SÍRNÁL (1815-1822)

Fabiny Tamás püspök
Északi Evangélikus Egyházkerület

Előttünk megy Galileába

Amikor ezeket a sorokat írom, nem tudom még, tarthatunk-e húsvétkor személyes találkozással járó templomi istentiszteletet, vagy a koronavírus-járvány – a tavalyihoz hasonlóan – arra kényszerít minket, hogy otthonainkban kapcsolódjunk be az online közvetítésekbe, adott esetben a lelkészünk e-mailben vagy postán küldött húsvéti igehirdetését olvassuk. Vagy – mint egykor a televíziós vetélkedőben – „telefonos segítséget” kérhetünk egy keresztény testvértől, korántsem csak félperces időkeretben. Vagy egyszerűen csak fellapozzuk a Bibliánkat, és egyedül vagy közösségben igét olvasunk, imádkozunk; esetleg az *Evangelikus Élet* közvetítésével jutunk lelki táplálékhoz. Biztatásként mondom mindezt: Isten nem hagy minket az ő vigasztaló igéje nélkül! Ha pedig el tudunk menni templomba, azt tekintsük Isten különleges kegyelmének!

Persze lelkészként az előző év nagyhetében és húsvétján magam is fájdalommal éltem meg az üres templom látványát. Fájt, hogy a budavári gyülekezetünkben nem tudtuk megtartani a hagyományos nagycsütörtöki lábmosást és nagypénteki alkalmakat. A Deák téren sem tudta előadni a Lutheránia ének-és zenekar a *János-passiót*, így ott nem élhettük át a katarzist. Hiányzott a húsvéthajnali istentisztelet, amelyen gyakran felnőtteket is keresztelünk és konfirmálunk, közösen veszünk úrvacsorát, majd együtt reggelizünk.

Életem egyik legmegrendítőbb igeszolgálata volt, amikor a nagyhét végén kamerába mondtam húsvéti igehirdetésemet. A napok különös összekeveredésénél is rosszabb volt az üres templom látványa. Aztán Isten csodálatos vigasztalását is megtapasztaltam: a templom üressége az üres sírra emlékeztetett! „Nincsen itt, mert feltámadt [...], előttetek megy Galileába...” (Mt 28,6-7) – idézhettem az angyal szavát, amelyet a sírhoz kilátogató asszonyoknak mondott.

2021 húsvétján – akármilyen formában tartjuk is istentiszteleteinket – ugyanúgy érvényes lesz az angyalnak ez a kérdése is: „Miért keresitek a holtak között az élő?” (Lk 24,5) A feltámadott Jézust nem lehet a templomba bezárni, ő előttünk megy Galileába.

Tomáš Halík prágai vallásfilozófus idézte fel Bergoglio bíborosnak – a későbbi Ferenc pápának – azt a prédikációját, amelyet egy nappal pápává választása előtt tartott az ismert bibliai szakaszról: Jézus az ajtó előtt áll, és zörget (Jel 3,20). Ő ezt mondta: „Krisztus az ajtónál áll, és kopogtat. Krisztus

azonban ma belülről kopogtat az egyház ajtaján, és ki akar menni.”

Igen, a járvánnyal beárnyékolt húsvétkor mindannyian megtapasztalhatjuk, hogy a Feltámadottal nem feltétlenül a templomban vagy éppen körmeneten találkozunk, hanem sokkal egyszerűbb, ám annál személyesebb körülmények között: saját otthonunkban. Jézus itt is meg tud látogatni minket. Egészen különleges *János evangéliumának* az a húsvéti tudósítása, hogy a feltámadott Jézus eljutott az aggodalmaik között élő tanítványokhoz, „bár az ajtók zárva voltak” (Jn 20,26). Ott megállt középen, és ezt mondta: „Békesség néktek!” Kaphatunk-e ennél drágább húsvéti ajándékot?

A feltámadott Jézus ott és akkor ezt is mondta: „Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket.” (Jn 20,21) Vagyis a feltámadás örömhírét tovább kell adnunk a világban. A válság után, a kényszerű templombezárások elmúltával egészen más egyházzá kell válnunk. Tanulhatunk abból az ezeréves történetből, amely szerint az egyiptomi kalifa bezáratta a Krisztus-követők templomait. Ám amikor végiment a keresztények egyik utcáján, azt hallotta, hogy minden házból imádság és Istent dicsőítő ének hallatszik. Azonnal megparancsolta: „Nyissátok ki a templomokat, és hagyjátok imádkozni a keresztényeket, ahogy akarnak. Be akartam zárni minden utcában egy templomot, de most látom, hogy ezzel minden házban megnyitottam egyet.”

A feltámadott Jézus előttünk megy Galileába. A biblikus korban Júdea volt az igazi szakrális hely, középpontjában a szent várossal, Jeruzsálemmel. Ehhez képest a Samárián túli északi országrész „a pogányok Galileája” (Mt 4,15) volt. Jézus ott kezdte missziói működését. Legtöbb tanítványa odavaló volt. Itt történtek a különleges csodák, a nagy megtérések. És Jézus most ide várja vissza tanítványait. Az egyházat is Galileába hívja: a bűnös világba, elesettek, betegek, szenvedők közé. Az idei húsvéton is induljunk el a feltámadott Jézus nyomában. Engedjük, hogy Galileába vezessen minket: ott ad nekünk feladatot.

A megdicsőült Úr aztán Galileánál is távolabb, még annál is próbásabb helyre megy: a *Jelenések könyve* szerint Patmosz szigetén, gyakorlatilag egy fegyenctelepen látogatja meg az üldöztetést elszenvedő János apostolt, és ott mondja ezt önmagáról: „Ne félj, én vagyok az első és az utolsó és az élő: halott voltam, de ime élek örökkön örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai.” (Jel 1,17-18) ■

Türelemmel, őszinteséggel

*Barna Endréné kisgyermeknevelő
a kicsiknek is átadható bibliai üzenetről*

Sorozatunkban a Magyarországi Evangélikus Egyház intézményeiben szolgálatot végzőket szólaltatjuk meg indíttatásukról, munkájukról, céljaikról. Ezúttal Barna Endréné kisgyermeknevelőt, a debreceni Szabó Gyula Evangélikus Szeretetszolgálat Napocska és Holdacska Evangélikus Családi Bölcsődéjének munkatársát kérdeztük a 2020 januárja óta működő intézményben folyó keresztény nevelésről.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

– Korábban más területen dolgozott. Miért lett kisgyermeknevelő?

– A gyermekekkel való foglalkozás mindig is vonzott. Magam is hívő vagyok, és úgy hiszem, hogy Isten az, aki elvezetett a gyermekekhez. Hálát adok ezért Atyámnak, és köszönetet mondok Asztalos Richárdnak, a Debreceni Evangélikus Egyházközség, így intézményünk lelkészének is a támogatásáért. Bölcsődénkben hitbéli nevelés is folyik. Arra törekszünk, hogy bölcsődéseink érdeklődését felkeltsük a Biblia igazsága és a szeretet iránt.

– Miként lehet a bölcsődés korosztály számára a hitbéli nevelést megvalósítani?

– Gyerme nyelven tudjuk továbbadni a szeretetet, a bibliai üzenetet. Étkezés előtt és után közösen mondjuk el az asztali áldást és a hálaadást Jézus Krisztusnak, a kisgyermek nagy öröme. Az ismétlésekkel a gyermekek könnyedén elsajátítják ezeket a rövid imákat. Még a legkisebbek is örömmel próbálkoznak. A foglalkozásokon közösen tanulunk és éneklünk keresztény dalokat, dicséreteket. A meséskönyvek mellett olyan ké-

peskönyvek is vannak a polcokon, amelyek ó- és újszövetségi történeteket dolgoznak fel. Ezeket is szívesen hallgatják, a könyveket lapozgatják a kicsinyek.

– Mit jelent az ön számára ebben az intézményben dolgozni?

– Örömmel tölt el, hogy nap mint nap követhetem és segíthetem a kisgyermek test, lelki, értelmi fejlődését. Számomra a legnagyobb siker az, ha látom, hogy a gyermekek szépen fejlődnek, és jól érzik magukat a bölcsődében.

– Az intézmények közül talán a bölcsőde az a hely, ahol a legszorosabb a kapcsolat a gondozók és a szülők között.

– A kisgyermeknevelőnek tiszteletben kell tartania a családok szokásait, nevelését, hagyományait, és azokat erősítve szükséges részt venni a gyermekek nevelésében, azonban a családoknak is együtt kell működniük a bölcsőde munkatársaival. Ezért is fontosak a szülői értekezletek és a naponkénti beszélgetések a szülőkkel. Ha valamilyen kérdés vagy probléma adódik, azokat meg tudjuk beszélni. Ez a szoros együttműködés lehetőséget nyújt arra, hogy valóban a gyermekek érdekeit tudjuk szülőként, gondozóként képviselni, szolgálni.

– „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermekeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa” [Mk 10,14] – mondta Jézus a gyermekekre utalva. Mit tanult ön a gyermekektől?

– Úgy gondolom, hogy isteni elhívás, szeretet szükséges a gyermekekkel való foglalkozáshoz, munkához minden területen. Naponta Jézus Krisztusra kell támaszkodni, az ő igéjéből erőt, szeretetet, bölcsességet meríteni, hogy megállhassunk a kihívások közben. A hivatásom folytán legfőképpen türelmet, szeretetben való járást tanulok. A síró, szomorú gyermeket őszinte szeretettel lehet megvigasztalni. Ezt az őszinteséget a gyermekek érzik, és megnyílnak. A kisgyermek mellett megérezhető, hogy mindennek az alapja az isteni szeretet, melyben szükséges fejlődni.

■ G. Á.

Képmutatás elleni vakcina

(Lk 6,43–49)

Amikor visszagondolok gyermekkoromra, az egyik legmeghatározóbb élményem a nagytarcsai parókia óriási kertje. Minden délutánt és – kis túlzással – az egész nyarat kint töltöttük testvéreimmel, barátaimmal együtt ebben a gyermekparadicsomban.

Amikor éppen nem fociztunk, akkor bunkert építettünk. Amikor éppen nem a tyúkokat és a kakast próbáltuk eltalálni a saját készítésű csúzlíkkal, akkor izgalommal másztunk fel valamelyik gyümölcsfánkra, egy kis municiót beszerelve a folytatásra. A „zéro higiénia elvét” akkor tudattalanul is gyakorolva úgy tömtük magunkba a cseresznyét, meggyet, sárgabarackot, almát, ahogyan maga a Teremtő adta – „à la nature”. Nagyon szép időszakként él ez bennem; sosem voltunk betegek.

A gyermekkori kerti idillt olykor-olykor ugyanakkor megzavarta, amikor kiderült, hogy egy-egy gyümölcsfát valamilyen titokzatos kórokozó miatt ki kell vágni. Sok élmény kötött ugyanis egy-egy fához. Gyermeki érzékenységet megérintette, ha szembesülnöm kellett a fa agóniájával, halálával. Feltehetőleg innen is ered, hogy mind a mai napig felháborít, ha gazdasági vagy politikai döntések következményeként fák ezreit, millióit vágják ki a világban, így hazánkban is, azzal a nem titkolt céllal, hogy helyükre beton, aszfalt vagy éppen egy újabb felesleges épület kerüljön. De ugyanígy megvisel, amikor erdőket, tavak melletti élővilágot tesznek tönkre egyéni érdekek miatt.

És hogyan függ össze ez Jézus példázatainak aktualitásával? Nagyon is. Mert „a jó fa jó gyümölcsöt terem” szintű alapigazság nem csupán szimbolikusan, de szó szerint is, a maga valóságában is üzen. Sokat elmond az emberről. Arról, hogy mi is lüktet ott legbelül. Mert belső és külső, bent és kint, látható és láthatatlan, szív és cselekedet összefügg.

Jézus útmutatása egyértelmű és egyszerű: a gyümölcs tűnhet bármilyennek, a lényeg a fa. A fa számít. Az érvényes, ami ott, abban a bizonyos belső szobában rejtőzik. Amilyen maga az ember, olyan a szava és a cselekedete. És micsoda áldás, amikor szinkron van. Amikor harmónia van. Amikor hitelesség van. Jézus erre kéri mindenkori tanítványait. Ez maga a képmutatás elleni vakcina. Ahogyan Jakab levelének a szerzője fogalmaz: „...a hit is halott cselekedetek nélkül.” (Jak 2,26) És persze hozzátehetjük a páli teológiában benne rejlő és Luther által is képviselt alaptézist: a cselekedet sem üdvözít önmagában, ha nem hitből fakad; „az igaz ember pedig hitből fog élni” (és cselekedni) (Gal 3,11).

Hit és cselekedet együtt, kéz a kézben. Maga Jézus mondja: „A jó ember szíve jó kincséből hozza elő a jót, a gonosz ember pedig

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ – FOTÓ: CHRIS LU BL / UNSPLASH.COM

a gonoszból hozza elő a gonoszt. Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj. Miért mondjátok nekem: Uram, Uram – ha nem teszitek, amit mondok?” Igencsak felkavaró gondolat a gyönyörű kincses példa után, főleg, ha alaposan körülnézünk a világban, és a sorok között is olvasva észrevesszük a kísértés lehetőségét.

És hogy mi is a kísértés? Vagy talán bűnnek, vétkeknek is nevezhetjük. Az, ha valaki visszaél Jézus nevével, Krisztus nevével, a keresztény szóval. Visszaél, hogy visszafordíthatatlan folyamatokat legitimáljon. Biztosan hosszan tudnánk sorolni példákat a világból, amikor valaki díszletként, retorikai fogásként használta a számunkra szent szavakat. Keresztény terminológiával szónozott, miközben a jézusi etikával ellentétes módon cselekedett. Amikor példának okáért tetteivel, intézkedéseivel éppen a Jézus által legkisebbeknek nevezett esélytelenekeket alázta meg, miközben saját farizeusi csapatát hizlalta tovább.

Micsoda botrányok világszerte! Micsoda ellentmondás, amely Isten szemében ugyanakkor egyértelmű.

Nem a látszólagos és álszent szólamok számítanak, hanem az a bizonyos szív, az a bizonyos „lényeges, ami a szemnek láthatatlan”. A valóság számít, nem a látszat. Önazonosságra hív minket Urunk, amely Jézus-azonosságot is jelent egyben, és amely tudja, mire és kire építi élete házát. Legyen velünk a magasságos Isten, mélyre ásásunk kellős közepén, „mert más alapot senki sem vethet a meglévőön kívül, amely a Jézus Krisztus” (1Kor 3,11).

■ GÁNC S TAMÁS

Napi falatok a lelki éhség csillapítására

Kőszeghyné Raczkó Zsuzsanna Isten szeretetéről és a feltámadás üzenetéről

Amellett, hogy négygyermekes családanya, a Balatonboglár–Hács–Somogyvámosi Társult Evangélikus Egyházközség és a hozzájuk tartozó gyülekezetek lelkesze, a Somogy-Zalai Egyházmegye esperese, sok talentummal megáldott művészként is Kőszeghyné Raczkó Zsuzsanna. Aki nem ismeri őt személyesen, közösségi oldalára feltett fotóiból maga is meggyőződhet arról, hogy mestercukrászok munkáját idéző tortakülönlegességeket készít, varrónőket megszügyenítő babákat varr, és az ecset is jól áll a kezében. Most mégis a Balatonboglár város támogatásával és a Luther Kiadó gondozásában napvilágot látott *Napi falatok – Gondolatok 2020-ból* című könyve apropóján beszélgettünk a boglári templom padjaiban ülve.

– A tavaly kezdődött koronavírus-járvány sok változást hozott az emberek életében. A Balaton déli partjának egyik evangélikus lelkészeként 2020 tavaszán önnek is új módszerhez kellett folyamodnia a hívőkkel való kapcsolattartásban.

– A félelemmel és aggodalommal teli új helyzetben különösen is nehéz volt, hogy mellőznünk kellett a személyes találkozásokat. Ezért rövid, igéhez kapcsolódó gondolatokat, írásokat kezdtem el kipoztolni a gyülekezet Facebook-oldalára. Vasárnap kivételével minden reggel került ki új anyag. Számomra is meglepő volt, hogy felekezettől függetlenül milyen sokan olvasták ezeket, miközben a folytatásra biztattak.

– **Hogyan lett belőlük könyv?**

– A visszajelzések között egyre gyakrabban fogalmazódott meg a kívánság, hogy milyen jó lenne könyv formában is kézbe venni. Gyülekezetünk tagja, Mező Beatrix felajánlotta, hogy szívesen segít a kivitelezésben, nyomdai előkészítésben. Mészáros Miklós polgármester úr pedig azzal hívott fel, hogy a város szívesen támogatná a megjelenést anyagilag is. Cserébe az a kérésük, hogy idén Balatonboglár protokollajándékai közé tartozhasson a *Napi falatok*.

– **Ez nemcsak azért nemes gesztus, mert egyházi kiadványról van szó, hanem azért is, mert a városban jelentős kisebbségben vannak az evangélikusok.**

– Így van. A közel hatezer fős településen százhetvenhárom vallották magukat evangélikusnak a 2011-es népszámlálás alkalmával, míg a lakosok több mint fele katolikus.

...nem mindig értjük, mi miért történik velünk. De ha van hitünk, és hiszünk abban, hogy létezik Gondviselés, akkor azt is tudjuk: ő a legsötétebb élethelyzeteinkben is velünk van.

– ***Napi falatok* a címe az internetes bejegyzéseknek, illetve a könyvnek is. Mire elég naponta egy falat igei üzenet?**

– Ahhoz valóban kevés, hogy jóllakjunk, viszont arra elég, hogy megtartsion, a lelki éhségen csillapítson, amikor nincsenek közösségi alkalmaink, nem találkozhattunk személyesen.

– A könyv olvasása közben nemegyszer azon kaptam magam, hogy szinte én is a történet részese vagyok, annyira magával ragadó a stílusuk ezeknek a lelki útravalóknak. Átlagos, hétköznapi jelenségek, amelyek végén mégis mindig megmutatkozik Isten szeretete, Jézus vigasztaló ereje. Milyen visszajelzések érkeztek ezzel kapcsolatban?

– Nagyon pozitívak. Meglepő módon olyanok is olvasták a „falatokat”, akik egyáltalán nem kötődnek semmilyen felekezethez. Leveleikben, üzeneteikben gyakran arról számoltak be, hogy miután elolvasták a mottóval választott igehelyet, majd a kiinduló történetemet, kíváncsian várták, hogy fog a kettő kapcsolódni egymáshoz. Számukra érdekes volt megtapasztalni, hogy Isten szeretete, jelenléte valóban mindenhol, a leghétköznapibb dolgokban is felfedezhető.

– **Az őszinte önkritika is folyamatosan megjelenik az írásokban. A GPS segítségével eltévedő esperes asszony, aki őszintén bevallja, húsz éve mindig odaégeti az utolsó adag mézeskalácsot, aki olykor egy konzerdobozt is csak nagy nehézségek árán tud kinyitni, vagy épp minden póktól irtózik. Megszólíthatóvá, „emberközelivé” kerül így Isten szolgálja.**

– Lelkészként, esperesként is ugyanolyan esendők vagyunk, mint bárki más. Életünk során rengeteg szerepet töltünk be. Ezeket folyamatosan tanuljuk, miközben nagyon sokszor hibázunk. Nőként, feleségként, anyaként, lelkészként én ugyanazokat a hibákat követem el, mint sokan mások.

– **A kötet előszavában, illetve a későbbiekben az írásokban is többször hangsúlyt kap a kávé és a kávézás. Sőt a nyitófotón ön az egyik kezében egy csésze „fekete nedűt” tart. Ennyire fontos szerepet játszik a mindennapjaiban a „kofeinbomba”?**

Kőszeghnyé Raczkó Zsuzsanna: *Napi falatok* – Gondolatok 2020-ból. Luther Kiadó, Budapest, 2021. Ára 2900 forint. Kapható a Luther Kiadó könyvesboltjában és webáruházában is (bolt.lutherkiado.hu).

tavasszal – ismét feléledt a reménység utáni vágy. Amikor azzal szembesülnek, hogy számukra minden fontosat pillanatok alatt elveszíthetnek, és egy olyan helyzetnek vannak kiszolgáltatva, amely fölött nincs hatalmuk, akkor elkezdnek kapaszkodót keresni.

– **Idén húsvétkor másként hat a feltámadás öröme?**

– Az Úristen csodálatosan működik. Tapasztalatból tudom, hogy nem mindig értjük, mi miért történik velünk. De ha van hitünk, és hiszünk abban, hogy létezik Gondviselés, akkor azt is tudjuk: ő a legsötétebb élethelyzeteinkben is velünk van. Azt is meg fogjuk tapasztalni, hogy Istennek mindennel egy célja van: az, hogy hozzá közelebb kerüljünk. Van, akinek kevesebb, míg másoknak több időbe telik felismerni: a nehéz helyzetekben nincs más kiút, csak az ő szeretete. Ő nem a halálunkat akarja, hanem az élet Isteneként azt az életet készíti el a számunkra, amely a földi életünkön túlmutat, számunkra pedig idővel személyes bizonyossággá válik, hogy lesz feltámadás, és lesz örök élet. Nem csak húsvétkor.

■ – BODAZS –

– Egyszer azt olvastam valahol, hogy a kávé nem egyszerűen csak egy ital, hanem a kapcsolattartás szerves része. A kávézás számomra is több egy szokásos reggeli napindító tevékenységnél, bevallom, valóban az egyik lételemem. Jó érzés, hogy bárhova megyek, ahol ismernek, máris főzik a kávé. Ez olyan ital, amelyet nem lehet gyorsan, kapkodva inni. Így mialatt az ember kevergetve, lassan kortyolgatva elfogyasztja, van idő beszélgetni. Lelassít. Én pedig különösen is hajlamos vagyok a pörgésre, ezért fontos, hogy legyenek olyan pillanatok a nap folyamán, amikor kicsit megállok, beszélgetek, vagy csak átgondolom a

teendőimet. Egy csésze kávé mindig jó eszköz erre.

– **Az Elrejtőzködő Istenünk című írás fő gondolata az, hogy a nehézségekben, gyászunkban néha úgy érezzük, Isten bújócskázik velünk. A járvány harmadik hullámában jóval többen betegednek meg, és sokaknak kell ravatal mellett állniuk. Lelkészként hogyan lehet átadni nekik azt a biztatást, hogy – miként ebben a történetben fogalmaz – Isten „ott van, és lát bennünket akkor is, amikor nem érezzük jelenlétét”?**

– Valóban megnövekedett a temetések száma. Azonban azt is tapasztalom, hogy az emberekben – akárcsak tavaly

AZ AUTIZMUS VILÁGNAPJA – ÁPRILIS 2.

Nyárfák kínálta boldogság

Adjunk esélyt azoknak is, akik másképp vannak huzalozva

„Anyá, légy szíves, állítsd meg az időt, amíg bepakolok a táskámba!” Egy pillanatra döbbenően emelem rá a tekintetemet. Ez most komoly? Persze, emlékszem még: az első néhány év szülői mindenhatósága szép és megtisztelő feladat volt. Akkoriban egy puszival meg tudtam gyógyítani egy horzsolást, egy öleléssel megvigasztalni világrengető bánatokat, aztán huss, elszállt az illúzió, szépen visszapoty-tyantam a földre a többi halandó közé, és a gyerekeim szemében is pont annyi hatalommal bírtam, mint más emberek.

De ez a felszólítás a tizenkét éves fiam szájából megint csak arra figyelmeztet, hogy eltérő fejlődésű gyerekem van.

Egyrészt latinul sorolja a fák nevét, télen a habitusuk alapján is megkülönbözteti őket kilométeres távolságból, másrészt még mindig hisz benne, hogy meg tudom állítani az időt. Vagy az égen a napot, ahogy az Úr tette Józsué idejében. Hovatovább eldönthetem, hogy essen-e az eső, vagy süssön inkább a nap. Mert erre is volt már próbálkozása. Természetesen a „ne essen”-re szavazott, hogy mehes-sünk fát simogatni, ami neki ugyanolyan nagy élmény, mint más gyerekek a barátokkal való csetelés vagy közös játék.

Ha bárkinek kétségei voltak felőle, bevallom, nem tudtam leállítani az esőt, mint Jézus annak idején a vihart, viszont kimentem vele gumicsizmában és esőkabátban húsz percre ázni, hogy boldog legyen a fái között.

Hogy mennyire gyenge a szövegértése ma is, arról elég jól képet kapunk szinte naponta. Miközben kedvesen és hosszasan csacsog kedvenc fájáról, az ember azt gondolná, nagy társalgóművésszel van dolga. De nem! Hogy miből mennyit ért, az néha egészen megdöbben. A nővérei – ahogy minden kisebb testvérükkel tették – vele is játszanak, kedvenc zenéiket mutogatják neki. A *dzsungel* könyve musical *Pofonofon* dala után megkérdezte: „Hogyan »hajt a féltés«? Mint én lovagláskor a lovat?” A *Húszezer éjszaka* című

extra szerelmes nóta pedig számára arról szól, hogy valaki „egyedül játszik”, hiszen elhangzik ez a két szó egymás után, no meg az meglehetősen ismerős helyzet is.

A napokban újabb rejtély került terítékre: hogy mit jelent a „nem zeti” ünnepe, és egyáltalán milyen az, ami zeti? Nos, néha nem könnyű megállni nevetés nélkül. De lassan muszáj lesz, hiszen közben egy tizenkét éves, kamaszodó fiúval beszél az ember, aki magasságra már anyányi, és akinek lassan már serken a bajusza is.

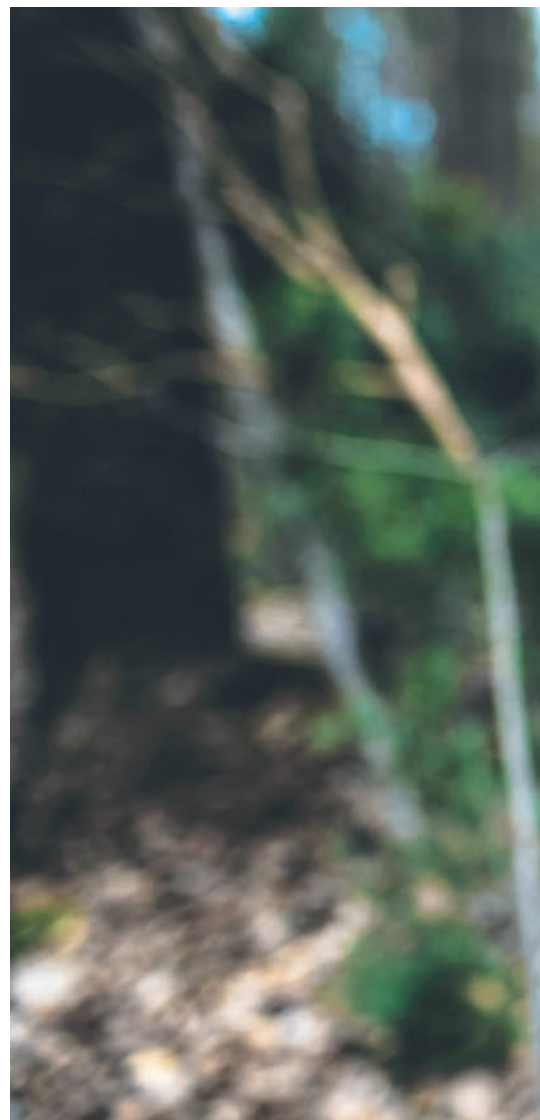
Szóval, töprengek, és este, amikor a többiek már elmentek aludni, sokszor beszélgetek az Úrral erről a gyerekről. Hogyan kellene nevelni? Szeretném megkérdezni, mint Sámson szülei, mit tegyek vele és érte. Keresem a szavakat, hogy jobban értse legalább a fontos dolgokat, ahogy Jézus egyik példázatot mondta a másik után, hátha valami „átmegy” az övéinek arról, amire nincsenek szavak. A szívemben forogatom mindazt, amit már megsejtettem a gyerekemről, akár Mária annak idején.

Nemhiába ugrik be folyton egy-egy bibliai jelenet. A mindennapjaink éppen olyan küzdelmekkel és kihívásokkal teljesek, mint azoknak az embereknek ott a Szentírásban. Hol lazábban, hol majdnem nyüszítve keresem az Isten közelségét, vágyom az útmutatását, hiszen mégiscsak egy emberről van szó. Mi több, a fiamról. A gyerekemről, aki immár nem is olyan kicsi, de az átlagtól való eltérését nem fogja kinőni.

Mert egy autista ember egészen másképpen van huzalozva. A szociális készségei mindig gyengék lesznek, és hiányozni fog belőlük – ezen a területen – az ösztönösség. Az autisták képességei szíveteszerűek, és nem feltétlenül praktikus dolgok keltik fel az érdeklődésüket. Hogy valamilyen tevékenységet megtervezzenek, ahhoz nagyon sok segítségre szorulnak. Az pedig, hogy mi zajlik le a másik ember fejében, olyan elképzelhe-

tetlen számukra, hogy képek segítségével tanítjuk nekik.

Így hát utunkat ma is napirendkártyák, hetirendek és folyamatábrák kísérik. A ked-

vencemet szó szerint idézném: „Misu, 10-ig számolj, és addig csak az egyik oldal fogadatot mosd!” Ezt a remekbe szabott mondatot a türelmét vesztett legközelebbi testvére írta ki egy cetlire a fürdőszoba tükreire. Azóta a fiam félhangosan számolva súrolgatja a fogait. Lám, megtanult fogat mosni!

A szobája ajtaját két pompás kép is díszíti. Az egyik, a „Mit játszszak?” című

azt a számunkra szinte elképzelhetetlen szituációt hivatott megoldani, hogy mihez kezdjen egy gyerek a szabadidejével. Mert amíg feladat van, órarend vagy konkrét tennivaló, addig csak-csak meg lehet érteni, mit várnak az embertől, de azon túl már definiálhatatlan. Különben igaz: ösztönösen inkább tiltani szoktunk, ha valami nem jó ötlet született. Ilyenkor szólunk, hogy „ne rohangálj, ne mássz fel az ablakpárkányra”, és így tovább. De hogy mit csinálj helyette, azt valahogy ritkán mondjuk meg, hiszen kevesen igénylik. Aki autizmussal él, annak viszont ez

A másik kép a napirend. Mára jóval kevesebb részre van felbontva, mint néhány éve. Akkor még a mosdóhasználat és az öltözködés is csak képtől képig haladva, kis mozdulatokra lebontva ment. Most már ezek egy része rutinná vált. Reggel és este egy-két hívókép elég a gördülékeny működéshez. Igaz, még halom a szobából kiszűrődő – lassan már mutáló hangon elmormolt – versikét a ruhadarabok felvételének sorrendjéről: „...nadrág, póló, pulcsi.”

A konyhában és a tanulós szobában megvannak a tiltó táblák is. A családi fo-

járványhelyezethez is igazítjuk az igényt. Arcsimogatás helyett plüssállatok, fák simizése jöhet szóba, az emberek felé meg a mosolygás az ajánlott közeledési mód.

És természetesen megvannak a magunk biztató szavai is. „Mondd el!” Ez például az egyik. Mert amit ő tud, arról feltételezi, hogy mi is tudjuk. Na, ebben pont olyan, mint a szerelmesek. De az ember nem gondolatolvasó. Ha tanulás közben szomjas, vagy melege van, abból, hogy fészkelődik, nem biztos, hogy kitalálom, mire van szüksége. El kell mondania, hogy érthessem, és segíteni tudjak neki.

Ebből persze az is következik, hogy nekem is világosan kell fogalmaznom. Nem, sohasem fog magától asztalt teríteni, csak akkor teszi, ha megkérem rá. A férjem szerint időnként álmomban is meg-megszólok néha: „tányér, kés, bögre, szalvéta”. Ez már a rövidített változat. Eleinte azt is részletezni kellett, hogy X.-nek, Y.-nak, Z.-nek tegyen ezt meg azt.

És még valami következik a fent említett biztató mondatból. Hogy a gyerekek képtelen titkot tartani. Hazajön, és azonnal elmeséli, ha bármi rosszat tett. Hiába beszélünk meg, hogy jó, ezen túl vagyunk, felejtjük el, ne bosszantsuk vele az egész családot. Ez az egyezség pontosan az ajtó küszöbéig él. Belépve rögtön kiböki, ami foglalkoztatja.

Igaz, a legtöbbször a fák foglalkoztatják. Például akkor is, ha állatkertbe, vidámparkba, koncertre vagy színházba mentünk vele, utána boldogan mesélt arról, hogy milyen szép, sudár nyárfákat látott. Nyárfákat és semmi más fontosat. Ez a boldogság naponta az övé, hiszen – bár szinte minden szünetel meg zárva tart – nyárfából éppen elég él és virul szinte bárhol. Ilyenkor mindig elgondolkodom: legalább egy embert ismerek, akinek – koronavírus ide vagy oda – nem hiányzik semmi az életéből. A fák szépen a helyükön vannak, az erdőben meg még csak szájmazsk sem kell, mert nemhogy két méteren, de kétszáz méteren belül sem igen akad még egy ember, aki fát akarna ölelgetni és simogatni.

És mivel ezeket a dolgokat már tudom a fiamról, tanulok és olvasok, figyelek és kipróbálok mindenfélét, megadva az esélyt ennek a fiúcskának a minél kerekesebb és teljesebb életre. Küzdök, birkózom, és néha alig dereng valami, de szorítom és nem engedem el Istent, míg meg nem áld – akárcsak Jákób...

■ FULLER TÍMEA

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: MÁRKUS SPISKE / UNSPLASH.COM

komoly segítség – lenne, ha megkapná. Nos, mi írtunk egy listát, amelyen külön jelöltük neki, mit lehet egyedül és mit másokkal játszani. Nagyon aranyos, amikor áll a lista előtt, és fontolgatja a lehetőségeket. Éppen úgy vakargatja közben az állát, mint a magyar népmesékben szokták a legények komoly kérdések eldöntésénél.

tók mellett ezek kísérik mindennapjainkat. Pirossal áthúzva ott virít például az arcsimogatás. Nagyon szereti pedig, csak éppen annyira nem tud betelni ennek az érintésnek a „finomságával”, hogy barátságából boldog-boldogtalant letámadna, és a képéről levakarná a bőrt. És persze lassan öregescke is hozzá, hogy így simogasson. Tehát férfiasítjuk, meg egyelőre a

Misszió befelé nyitva, avagy a bezártság áldásai

Tavaly az egyik legmeghatározóbb élmény számomra húsvét ünnepe volt. Közeledtével már egyre inkább vágyakozunk arra, hogy elérkezzen az ünnep öröme, felszabadultsága, egyre inkább vágyunk arra, hogy ünnepelhessük a feltámadás csodáját. Ebbe a várákosba szinte elemi erővel tör be a tavasz megannyi hírhozója is, hogy hirdesse az újjászületés csodáját.

Egy éve ilyenkor a templom ajtaja már jó ideje zárva volt, és a kapun sem léphetett be senki. Bezárkóztunk, hogy védelmet adjunk. Nagyon nehéz megélni a bezártságot egy olyan hivatásban, amelyben a legnagyobb misszió éppen a kilépés. Lelkészként szolgálva minden alkalmat próbálok megragadni, hogy közösségbe hívjam a másik embert. Egy éve mégis meg kellett élni, hogy nem lehet kifelé nyitni. Váratlan, nehéz, kihívásokban gazdag korszak következett.

Ennek ellenére hiszem, hogy van valami, ami képes megépíteni ezeket a napokat. Sőt nemcsak hiszem, hanem időről időre át is élem. Lelkészként sajnos hajlamos vagyok arra, hogy minden energiámat, időmet más emberek megsegítésére fordítsam. Egy gyülekezeti tagnak ez valószínűleg természetes – lelkészneként, anyaként megélni mindezt sok büntudattal jár. Már megint nem töltöttem elég időt a gyermekeimmel. Már megint nem jutott idő a játékokra. Már megint más volt a fontosabb, mint a saját családom.

Mindennapi vívódások ezek, amikor rohanni kell egyik helyről a másikra. Mindennapi belső harcok ezek, amelyek egyre mélyebbre és mélyebbre húzzák a szolgálat oltárán mindent feláldozó lelkészt. Azonban 2020 márciusában megállítottak. Nem kicsit, nagyon. Bent kellett maradni. Bezártunk. Nem nyithattam kifelé. Nem léphettem kifelé. Érdekes életérzés ez egy lelkésznek, akinek lételeme a közösség, a nyüzsgés, a szerteágazó feladatok sokszínűsége. Érdekes érzés, ugyanakkor felismerem, hogy lehetőség is. Talán soha vissza nem térő lehetőség! Egyszeri és megismételhetetlen!

A családommal élhetem át az ünnepi készüléket. Most az egyszer nem lesz itt más. Nem azért, mert nem akarom, hanem azért, mert nem lehet. Nem én akartam, az élet hozta így. Különleges. Egyszeri. Megismételhetetlen. Ez egy olyan alkalom volt, amikor azt éreztem, hogy a legtöbbet szeretném kihozni a helyzetből. Azt éreztem, hogy a legteljesebben szeretném átadni a gyermekeimnek, a családomnak az élményt. Annak a csodának a megtapasztalását, amelyet a feltámadás ajándéka jelent.

Gyermekeinkkel nagy izgalommal készültünk az ünnepre. Összeszedtünk minden kelléket, hogy elkészítsük a Golgotát és Jézus sírját. Jó volt látni, hogy Róza a kis kezével hogyan válogatja nagy műgonddal a kavicsokat. Hogy nagyobbik lányunk, Zorka milyen ügyesen készíti el a kereszteként nádból és kötélből, Vince fiunk pedig hogyan formázza meg homokból a mű alapját. Nagy sürgés-forgás volt alkotás közben, hogy minden úgy kerüljön a helyére, hogy a leginkább megragadhatóvá tegye a húsvét üzenetét, örömet, életet ajándékozó voltát. Alkotás

közben átélhettük a közösséget, megélhettünk, hogy valami olyanok vagyunk a részesei, ami ritkán adatik meg ennyire bensőségesen. Beszélgethettünk arról az ajándékról, amelyet maga Isten ajándékoz nekünk Krisztus feltámadásában.

Lehet, hogy a kapu zárva volt, és a templomba sem léphetett be senki akkor, 2020 húsvétján. Lehet, hogy most sem lesz másképpen... De hiszem, hogy a misszió nemcsak akkor megragadható, és nemcsak akkor van értelme, ha kifelé nyit, hanem

A SZERZŐ FELVÉTELE

akkor is, amikor képes arra, hogy befelé nyisson. Amikor képes arra, hogy azt a közeget szólítsa meg, ahol a mindennapjainkat éljük. Most erre van lehetőségünk! Kinek-kinek a családja felé is szól a küldetés. Nyiss kaput a családnak felé, hogy belépve rajtad keresztül megismerhessék Isten szeretetét, kegyelmét és a feltámadásban nekünk ajándékozott életet.

■ HORVÁTH-CSITÁRI BOGLÁRKA

A szerző a budapest-pestsztimreai evangélikus missziói gyülekezet lelkésze

Feltámadás – muzsikában

Evangélikusként szinte magától értetődő, hogy nem múlhat el nagypén-tek Bach János- vagy Máté-passiója nélkül. De milyen klasszikus műzenei alkotásokat hallgathatunk a feltámadás ünnepén? Személyes válogatásának közreadásával erre tesz javaslatot Cantate rovatunk vezetője.

A húsvéti történet. A húsvéti kompozíciók egyik csoportja a bibliai történet megszólaltatása. Kiemelkedik ezek közül Heinrich Schütz *Feltámadási históriája* (*Auferstehungshistorie*, op. 3, SWV 50): *A mi egyetlen Megváltónk és Üdvözítőnk, Jézus Krisztus örömteli és diadalmas feltámadásának története.*

A Drezdában udvari karnagyként működő Schütz számára a komponáláskor egyik elődjének, Antonius Scandellusnak a húsvéti története jelentette a mintát. Ez a mű olyan népszerű volt, hogy a komponista halála után is előadták minden évben. Maga Schütz is így tett egészen 1623-ig, amikor is bemutatta saját opusát.

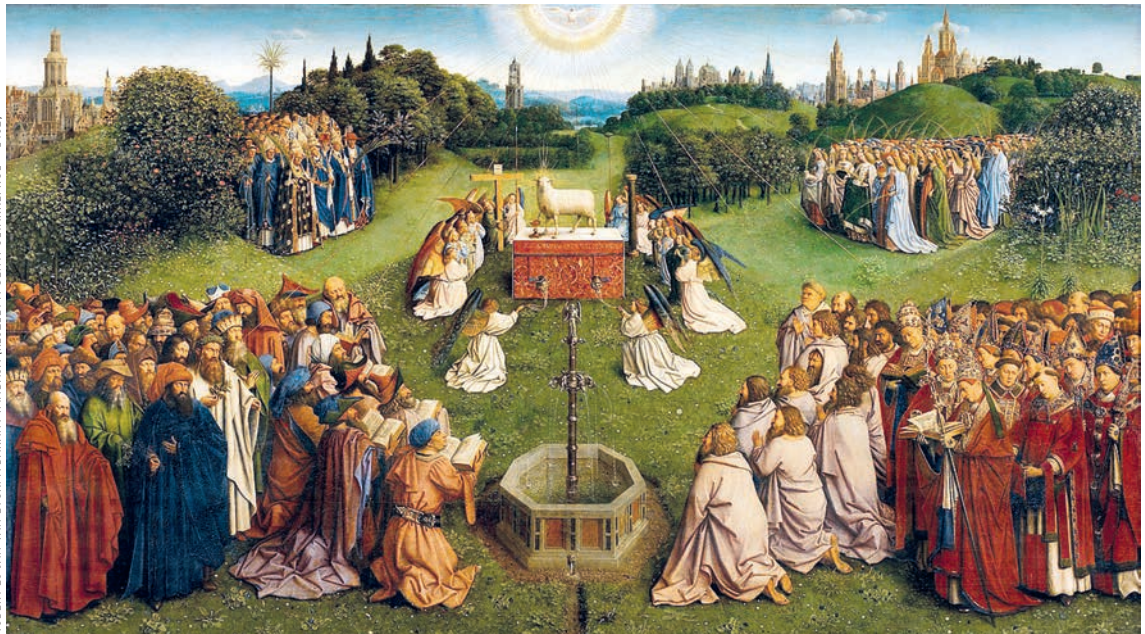
A szöveg a négy evangélium kompilációja. Ezt még Johannes Bugenhagen – Luther barátja és gyóntatója – állította össze az úgynevezett *Passionsharmonie* mintájára. Az összesített történetet a lutheri lekciónak szerint az ünnep három napjára elosztva szólaltatták meg.

A művet hat-nyolc szólamú énekegyüttes, négy gamba és continuo adja elő. A jelenetek: *Húsvéthajnal; Jézus megjelenik Mária Magdolnának; Az ifjú a sírnál; Jézus megjelenik az asszonyoknak; A főpapok tanácsa; Jézus megjelenik az emmausi tanítványoknak; Jézus megjelenik a tizenegy tanítványnak; A missziói parancs.*

A megzenésítés minden részletében érzékelhető a gregorián és többszólamú hagyomány követése: az evangélista dór modalitásban mozog; az egyes személyek két szólamban énekelnek. A szövegfestés növeli a zene kifejezőerejét: a sírás szónál diszsonancia, lefelé hajló sóhajmotívum jelenik meg; az izgatottságot apró ritmusértékek érzeltetik.

Örömteli, hogy e mintegy negyvenöt perces alkotásból létezik magyar nyelvű felvétel, mely így húsvéti igehirdetésnek is beillik.

Húsvéti korálok. A húsvéti kompozíciók másik csoportja a korálapuló művek. A legősibb anyanyelvű húsvéti ének a *Krisztus feltámadt* (EÉ 213). Michael Praetorius *Christ ist erstanden*

HUBERTUS JAN VAN EYCK: A BÁRÁNY IMÁDÁSA (RÉSZLET A GENTI OLTÁRKÉPŐL – 1432)

korálkoncertje (*Polyhymnia III.*) a szóló- és kórusrészek váltakozásával, pompázatos hangszerezésével emeli fel a lelket.

A leggyakrabban feldolgozott húsvéti korál Luther éneke, a *Jézus, Megváltónk sírba szállt* (EÉ 215). Johann Sebastian Bach *Christ lag in Todesbanden* kantátája (BWV 4) fiatalkori mű, és formáját tekintve egyedülálló az életműben: korálvariáció „per omnes versus”, más elnevezéssel korálkoncert. Ez azt jelenti, hogy – rövid hangszeres bevezetést követően – megszólal az ének valamennyi versszaka, a dallammal együtt (a későbbi korálkantátákban csak a nyitó- és zárótétel őrizte meg magát a korált). A kantáta előképe Johann Pachelbel azonos című opusa: néhány ütemnyi hegedűszólamot

Bach változtatás nélkül át is veszi saját művébe.

Az e-moll hangnemű kompozíciót négy szólamú énekegyüttes és ötszólamú vonóskar adja elő, continuoval. A *Sinfonia* sok diszsonanciája még a szenvedést idézi. Az első kórustételben a korált a szoprán szólaltatja meg (*cantus firmus*); a többi szólam imitálja, a hangszerek figurálják, körbeírják a dallamsorokat; a záró Halleluja motettikus tétellel bővül, gyorsuló tempóval. A mű hét versusa szimmetrikus felépítésű: Kórus – Duett (SA) – Szóló (T) – Kórus (motetta, A c. f.) – Szóló (B) – Duett (ST) – Kórus (*kancionalsatz*).

Műajánló. J. S. Bach *Húsvéti oratóriuma – Kommt, eilet und laufet*, BWV 249 – a história műfajának újragondolása. Bach húsvéti kantátái (csak jegyzékszámokkal): BWV 31, 66, 6, 134, 145, 158.

Christ lag in Todesbanden kórusra: Samuel Scheidt nyolcszólamú motettája; orgonára: Georg Böhm díszített *cantus firmus* és motettikus feldolgozása.

Húsvéti ciklus J. S. Bach *Orgelbüchlein* kötetében: BWV 625–630.

„Húsvét mennyei kenyérét / Várja éhező lelkünk, / Életadó eledelét, / Hogy győztes erőt nyerjünk. / Krisztus ez a szent kenyér. / Más kenyéren a hit nem él. / Benne mienk az élet. Halleluja!” (EÉ 215,6)

■ DR. ECSEDI ZSUZSA

A resurrexit fölhangzik idén is

Költők, írók a feltámadás ünnepeiről

Húsvéti versek, novellák, regények után kutatva a magyar és a világirodalomban igazgyöngyökre találunk. A kétezres éves történet művészi ábrázolása egyben az alkotók hithez, Krisztushoz, a megváltáshoz, Istenhez való kapcsolódásának vallomása is. S mivel a jó irodalmi mű nemcsak állít, hanem kérdez is, érdemes az olvasáshoz külső és belső csendet keresni.

A feltámadás irodalma elválaszthatatlan a tavasz költői megünneplésétől. Isten Fiának passióútját, váltságahalálát, feltámadásának titkát és a teremtő Istent, aki fénylő eget, rügyező ágakat, langyos szellőt ad, egyaránt dicsőítve éneklük meg. Ahogyan Kosztolányi Dezső a *Húsvét* című versében:

*Már kék selyembe pompázik az égbolt,
tócsákba fürdenek alant a fák, [...]*

*kelet felől egy sírnak mélyiből,
elrúgva a követ, fényes sebekkel
száll, száll magasba, föl az isten-ember.*

ISTEN EREJE

Adytól Pilinszky-n át Reményik Sándorig, Dsida Jenőtől Sík Sándorig, Vas Istvántól Benedek Elekig csodálatos verseket olvashatunk, de a prózairodalom is gazdag és meglepetésekkel teli.

Kafka Margit 1918-ban írta Az *Arimáthiai* című novelláját. A Jézusnak sírhelyet adó arimáthiai József hitét és töprengéseit fogalmazza meg művében: „Arra az éjszakára gondoljak, amikor titkon szólt velem, és kezemet fogta! [...] erre gondolkodom és: hiszek. – De mit kell tennem akkor? Kimenni az utakra és nyíltan kiállni; odaállni a sokaság elé és tanúskodni érette?”

A svéd Selma Lagerlöf *Krisztus-legendák* című könyvében, a *Szent Veronika kendője* című elbeszélésben olvasható: „Valóban ez olyan reggel volt, amelyen a legkétségbeesettebb ember is örömmel telhetett meg. [...] Lassanként előtűnt az egész arc, úgy ahogy rányomódott a kendőre. Látta a vércsöppeket a homlokán, a tövískoronát a fején, a haját, mely véres

volt, a száját, melynek ajkait a fájdalom összeszorította. Még jobban előrehajolt és úgy nézte a képet. Mind világosabban és világosabban tűnt elő az arc. Az árnyalatszerű vonalakból egyszerre előtűnt a két szem, mely mögött élet lobogott. Mintha csak beszéltek volna hozzá arról a mérhetetlen fájdalomról, mintha megmutatták volna neki azt a tisztaságot és nagyságot, amilyent ő még soha sem látott.”

Lev Tolsztojnak A *gyertya* című elbeszélése egy különleges, drámai húsvét története: „Megünneplették a parasztlakosok húsvét első napját, a vasárnapot. [...] Kihirdették [...], hogy másnap valamennyi paraszt menjen ki zab alá szántani.

– [...] Az talán nem lesz bűn, ha Krisztus feltámadásának szent ünnepén kimegyünk munkára? [...]

A templomban reggeli misére harangoznak, mindenfelé ünnepel a nép, ők meg, szegények, szántanak.” Keserű, gyilkos indulatok ébrednek szívében. De egyikük „Krisztus feltámadásával és énekkel” köszönti az intező emberét. Mert „Isten ereje nem a bűnben van, hanem a jótétben”.

Az Alekszandr Szolzsenyicin kísérőzáiból álló kötet címadó novellája, a *Húsvéti körmenet* a peregyelkinói Urunk Színeváltózsáka-templom előtti téren játszódik, fél évszázaddal a forradalom után, 1966. április 10-én, húsvét első napján, az orosz valóságban, ahol hit és félelem találkozik.

VIRÁGVASÁRNAP ÉS NAGYPÉNTEKI GYÁSZ

Szabó Magda az *Ókút* című, önéletrajzi ihletésű művében kislánykori gondolatait is felidézi: „Krisztus kereszthalála

olyasmért, ami az én bűnlajstromomon is szerepelhetett volna, elszomorító volt és aránytalan.” Gyermeki hitélete intenzívebb volt az ünnepvárás heteiben: „Az ünnepek érkezését illatok, ízek, izgatott készülődések és villogó kirakatok jelezték.” A húsvét színe „csudakék ég előtt jegesen villogó fehér, mint a kirakatba tett tojások jégvirágos ablakokhoz hasonlító cukorfala, melyek hátlapján báránykép lapult”.

Az író kedvenc ünnepe a virágvasárnap volt, amelyet gyermekként is *Palmarum*-nak nevezett: „...olyankor már többnyire jön a tavasz, [...] illatozni kezd a föld, más lesz a napok színe, jönnek a böjti szelek, hozzák a langyos esőket.” Az édesapjáról így ír: „A virágvasárnapban egyszerűen a nagy tablót szerette, az óriási, százszor elképzelt látomást, a Megváltót váró sokaság képét és Krisztus nagy királyt...” Az apa húsvéti énekét hallva mindig látta, amit énekelt: „...ott álltak azok a jeruzsálemiek az út mentén, erősen süt a nap, kiáltani szeretnék Jézusnak [...], nagyot sikoltani, menekülni, kedves Jézus, áldott, aki jött az Úrnak nevében [...], és kiáltak is belül és önmagamban, de Jézus, sajnos, nem hallja meg, csak kocog a samarán [...]. De hogy merre lehet az a Jeruzsálem? Jóval messzebb, mint a Nagyerdő, túl lehet az Pallagpusztán is.”

Az *ajtó* című regényében egy húsvéti rítust így mutat be: „Abban az évben korán volt húsvét, április legelején, ott értük az utolsó napon a nagypénteket. Az megmaradt emlékek, hogy elmentünk a templomba, ott feküdt felravatalozva a halott Krisztus, a templom ajtajában aranyozott kosár várt, tele fosztott rózsaszirmokkal, aki belépett, megszórta szirmokkal Isten fia testét, míg el nem lepté a rózsaszemfedél.”

Márai Sándor *Húsvét* címmel prózával is, verssel is emlékezik: „Gyerekkoromban a húsvéti ünnepet megelőző na-

GASPARE DIZIANI: KRISZTUS PILÁTUS ELŐTT (1755-1760 KÖRÜL)

pok tragikusan hatottak reám. Egyszerre megváltozott a levegő színe és íze: sápadtsággal, nemes és gyászos virágszaggal, gyertyafénnyel telt meg a levegő. A dominikánusok terén körmenetek vonultak el, zászlókkal, melyre a Gyermeket és a Bárányt hímezték, s a tót asszonyok fájdalmas hangon énekeltek, mintha valamilyen jóvátehetetlen gyász szakadt volna a világra.” A *Kassai Naplóban* 1923. április 1-jén megjelent költeményében így mutatja be a tanítványokat: „...már nem voltak halász, se pásztor / Nem volt kedvesük, se ambícióik, / Csak a nevét súgták egymásnak párszor. // S keveset ettek és ritkán aludtak / Pénzük se volt, sem halászó hajóik, / Műveletlenek voltak s mit se tudtak. // Nagy lámpák voltak

ők csak, mikben égett / Az ő neve. S csak éltek, mint a tárgyak. // Így ültek ott és valamire vártak. / Mikor Judás belépett.”

MEGÚJULÁS, FELTÁMADÁS

Krúdy Gyula írja: „A húsvét hangulata úgy közeleg e napokban, mint egy szép fehér madár árnyéka, szállongva halad a folyó tükrében. Napról napra újabb kalendáriumi érzések révedeznek föl az emberi lelkekben, mert a naptár legnagyobb hangulatcsináló. [...] Mintha az egész város talpra állott volna, hogy húsvétkor elhagyja Pestet.” (*Pesti szalon*) És: „Emlékszik, kedves olvasó, hogy valamilyenkor Pesten az volt a divat, hogy húsvétra mindenki új ruhát öltött magára? Bár ez

a város nem volt nagyon hajlamos a babonaságra, ősei szokásai közül is leginkább csak azokat tartotta meg magának, amely szokások kellemetesebbek voltak [...]: így például a húsvéti sonkákat, öntözőkódásokat és kirándulásokat. [...] Aki rendes, hitelképes, valamire való embernek akart látszani a városban: annak új ruhája volt húsvét napjára.” (*Az utolsó harangszó*)

Mikszáth Kálmán 1882-ben így ír a *Pesti Hírlapban*: „Régen nem volt már ilyen cudar húsvét. S ha az égieknek van valami beleszólása az időbe, igazán csodálatos, hogy éppen egy ilyen, az egeknek szentelt ünnepnapon hagynak hideget és daraesőt. [...] A resurrexit fölhangozott az idén is. A vallásos hívek átérezték a kétezer esztendő regét, a feltámadott isten-embert ájtatos zsolozsmák üdvözltek – de a természet hideg maradt s gyászolni fogja a föltámadás napját alél-tan haldokolva.” (*Fehér húsvét*)

Lev Tolsztoj egyik legnagyobb műve, a *Feltámadás* nem a passiót dolgozza fel, de szenvedéstörténet ez is. Látlelet bűnről, erkölcsről, igazságtételről, bírósági ítéletről, vezeklésről. Érdekesség, hogy a századvégi orosz élet leplezetlen bemutatása hozzájárult az író kiközösítéséhez az ortodox görögkeleti egyházból. A mű letehetetlen; mesteri tavaszábrázolásai kivételesek.

Kortársunk, Fazekas István költő, református teológiai egyetemi oktató egyfelvonásos drámája, a *Pilátus éjszakája* niszán hónap (március–április) 14. napjának késő délutánjától másnap reggelig játszódik Jeruzsálemben. Pilátus és Claudia a kegyelem törvényét hirdető Jeshuáról beszélget. A történet végét Mátétól tudjuk: „Mikor pedig a bírói székekben ült, felesége ezt üzenté neki: Ne avatkozz ennek az igaz embernek a dolgába, mert sokat szenvedtem ma álmomban miatta.” (Mt 27,19)

Rónay György költő, író, műfordító *A hét első napján, amikor még sötét volt* című verse költői filmforgatókönyv, a nagypéntektől a feltámadás virradatáig zajló történeteket vetíti elénk. Ennek részleteivel zárjuk irodalmi szemlélődésünket:

Jakab egyszerre fölfigyelt: mintha lépteket hallott volna odakint.

S most mindannyian hallották a lépteket. Ahogy elindulnak és valahonnét a léten túlról lassan közelednek.

■ Összeállította: STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA

Egy tiszta szívű ember

Vachott Sándor emlékezete

„S láthatám, hogy benned / Egy a költő s ember, / Hogy dalod s dalodnak / Kútforrása, szived, / Tiszta egyaránt, mint / A nap és sugára.” Petőfi Sándor írta e sorokat igaz barátjáról, a szintén evangélikus Vachott Sándor költőről. Százhatvan évvel ezelőtt, 1861. április 9-én hunyt el a Magyar Tudós Társaság tagja, a magyar irodalomban a családi líra egyik megteremtője.

Vachott Sándor 1818. november 17-én Gyöngyösön látta meg a napvilágot régi nemesi családban, Vachott Imre és Hercsúth Janka elsőszülött gyermekeként. Két testvére született: Kornélia és Imre. Öccse, aki Vahotként írta családnevét, szintén irodalmi pályára lépett: nemcsak írt, hanem – többek között – a *Pesti Divatlapot* is szerkesztette.

Ágner Lajos Vachott Sándorról 1901-ben megjelent irodalomtörténeti tanulmányában így fogalmaz: „Sándor és húga, Kornélia rokon lelkek lévén, egymást jobban szerették, mint Imrét. Imre mindig pajkos, rakoncátlan viseletű gyermek volt. Mindhárman igen jól tanultak, korán is kezdtek iskolába járni, még pedig eleinte katolikus oktatásban részesültek, mert evangélikus iskola Gyöngyösön nem volt.” Szintén Ágnertől tudhatjuk: „Költőnk atyja, mint komor, zárkózott és beteges ember, kerülte a társas köröket és bármiféle összejöveteleket, hanem ehelyett otthon elbújva imádkozott, gyermekeit írni, olvasni, számolni tanította, vagy maga is olvasgatott, ezen célra csinos házi könyvtárak állott rendelkezésére. Az anya valóságos ellentéte az apának: vidám, kedélyes, szellemes, okos asszony, férjét és gyermekeit gyöngéden szerető, hűséges nő és jó anya.”

Épp ezért érte tragédiaként a gyermekeket, amikor 1831-ben, a kolerajárvány idején elveszítették édesanyjukat, majd öt hónap múlva édesapjukat is. A két fiú az eperjesi evangélikus kollégiumba került, Kornéliát pedig egyik rokonuk vette magához.

AZ IRODALOM ÚTJÁN

Bár a fiatal Sándor ügyvéd végzettséget szerzett, életét és mindennapjait az irodalomnak szentelte. Költői vénáját anyjától örökölte, az eperjesi kollégium pedig

Vachott Sándor

kiváló lehetőséget kínált a szárnypróbálgatásokra. Az 1833–1834-es tanévben öccsével együtt beiratkozott az intézmény retorikai és poétai tanfolyamára.

Sándor tizenhét-tizennyolc évesen már verseket írt, költeményeit társai előtt sokszor el is szavalta, illetve nyomtatásban megjelentette. Eperjesen a legjobb barátja Sárosi Gyula volt, aki később a reformkor egyik költője lett, és *Nyelvészke* címmel magyar nyelvtant is kiadott 1837-ben a német–szlovák ajkú városban lakó diákok számára.

Vachott Sándor verseit 1838-tól az *Athenaeum* közölte. A Bajza József, Vörösmarty Mihály és Toldy Ferenc által 1837-ben alapított folyóiratban a kor jelentős írói és költői publikáltak, ezért bírt nagy jelentőséggel az ifjú költő (el)ismertségére verseinek ottani megjelenése. Tehetségét méltányolva a tagjai közé

fogadta Vörösmarty asztaltársasága, és hamarosan a 19. század egyik legmeghatározóbb irodalmi szervezetébe, a Kisfaludy Társaságba is beválasztották. Székfoglalóját *A külföld rabja* című költeményével tartotta, „amelyet Vörösmarty és Bajza még kéziratban ismert és dicsért, br. Eötvös József byroni műnek monddta, Deák Ferenc is sietett üdvözölni érte Vachottot” – olvashatjuk Ágner tanulmányában. A nagy hírnévre szert tett költő versgyűjteménye 1846-ban jelent meg. 1843-tól a Magyar Tudós Társaság – a későbbi Magyar Tudományos Akadémia – levelező tagja.

Az irodalomtörténet Vachott Sándort – Garay János mellett – a családi líra megteremtőjeként tartja számon. „Amikor verset írt hűgáról, nagybátyjáról, hitvesről, újszülött gyermekéről, az emberi intimitás új szféráit avatta költői témává, kitérítette a líra határait” – olvashatjuk *A magyar irodalom története 1772-től 1849-ig* című akadémiai kézikönyvben.

PETŐFI BARÁTJA – PETŐFI MÚZSÁJA

A fiatalembert szülei elvesztése után 1842-ben újabb tragédia érte. Szeretett húga, Kornélia, aki időközben Erdélyi János költő, kritikus felesége lett, első gyermekének születésekor meghalt. Sándort ez annyira megviselte, hogy hónapokig bezárkózva, magányban élt.

Sokan gyászolták a kedves, szellemes fiatalasszonyt – közöttük egyik barátnője, az akkor tizennégy éves Csapó Mária is. A kis Marinak az egyik nagynénje Bajza felesége, míg másik nagynénje Vörösmartyné volt, így e családok gyakran összejártak. Ily módon találkozott a két fiatal, Mária és Vachott Sándor is: 1841. március 18-án mindketten ott voltak a Bajzáék lakásán tartott névnap ünnepségen. A barátságból hamarosan szerelem, majd jegyesség, végül 1843-ban boldog házasság lett.

Az 1843–1844-es pozsonyi országgyűlés idején ismerkedett össze a két Sándor: Vachott és Petőfi. Életre szóló

barátság lett találkozásukból – kis híján sógoróság is. Ugyanis Petőfi beleszeretett Csapó Mari testvérebe, Etelkébe. A lánykérést azonban Etelke váratlan halála megakadályozta.

Vachottné, a későbbi író, szerkesztő, a magyar gyermekirodalom egyik megteremtője emlékirataiban hosszasan ír Petőfiről, illetve a Vachott Sándorhoz fűződő, tisztelettel teljes barátságáról. „A lángeszű fiatal költő életismerettel még nem bírva, nem volt képes heveségét mérsékelni – ha ellenmondásnak ütközék, kihívásnak tekintette, s kész leende olykor legjobb embereivel is összetűzni, ha azok nem térnek ki hevesége elől, kész leende dacból a legnagyobb esztelenséget elkövetni. Kivétel volt előtte férjem; ha vele társalgott, szelíd és gyöngéd lett a vad fiú – vitázott és ellenkezék olykor vele is, de anélkül, hogy valaha kellemetlenség vagy csak félreértés is gyöngítette volna barátságukat.

– Vachott Sándorral szemben mindig érzem, hogy költővel van dolgom – mondá nemegyszer, és írta férjemhez címzett költeményében. – Vachott Sándor mindig őszinte és gyöngéd irányomban, reá egy percig sem éreztem még soha keserűséget vagy neheztlést” – olvashatjuk Vachott Sándorné *Rajzok a múltból* címmel megjelent visszaemlékezésében.

Ebben kitér arra is, hogy Petőfi még Arany János barátságánál is többre értékelte Vachott barátságát: „Petőfi halála után nejétől, Szendrey Júliától is számtalanszor hallám, hogy férje még Arany Jánoshoz sem ragaszkodék melegebbe és több bensőséggel, mint férjemhez; a vonzalom, melyet iránta érzett – nem túlzok ez állítással – rajongással volt határos; egész lényé átalakult és megváltozék, ha férjemhez fordult vagy vele beszélt, vitázott, vagy közlé költeményeit.”

Ebből a visszaemlékezésből tudhatjuk meg azt is, hogy a két költő közötti barátságból a feleségre, Marira is kisugárzott. Olyannyira, hogy Petőfi róla mintázta meg Tündér Ilona alakját a János vitézben. „Sőt róla még reám is átruházta sok tekintetben e rajongást, ezerszer ismételve Sándor előtt, hogy egész széles e világon nálam költőhöz illőbb feleséget nem találhatott volna. Ezerszer ismételte, hogy valahányszor velem találkozik, látásom mind annyiszor azon képet idézi lelke elé, melyet első ifjúsága álmaiban a mesék Tündér Ilonájáról alkotott magá-

nak, és soha nem feledhetett. – Férjem mosolygott és természetesen helyeselte felőlem nyilvánított túlságait, miknek következménye *János vitéz* című népkölteménye lőn, hol Tündér Ilonát, mint ismételve mondá, egyenesen képmásomra meg is teremté...”

KOSSUTH ROKONA, AZ IGAZ HAZAFI

Vachott Sándort már gyermekkorában a szülői házban is hazafias légkör vette körül. Ez a későbbiekben sem volt másként, így a hazaszeretet egyik lételemévé vált. Ráadásul közeli rokonság fűzte Kossuth Lajoshoz – Kossuth unokaöccse volt. Mindez a szabadságharc idején arra ösztönözte az akkor már elismert költőt, hogy ne csak a szavak szintjén, de tettekben is kifejezze az ügy iránti elkötelezettségét. Ismét Ágner Lajos tanulmányát hívjuk segítségül: „Vachott is, bár nyugalmas természete a csendes családi életet követelte is számára, a hazaszeretet sugallatától vezérelve elhatározza, hogy ebben a válságos időben segítségére lesz hazájának, s hivatalt kért rokonától, a kormányzótól, Kossuth rögtön kinevezte őt titkárnak a kormányban. [...] Hivatalában lázas tevékenységben, a honszeretem sugallta munkában telnek napjai.”

A világsi fegyverletétel után, 1850 elején a haditörvényszék felmentette Vachottot, „ezért már tavasszal nagyrédei kisbirtokára költözött családjával együtt, hol elvonulva a világtól, ismét csendes, falusi magányban múzsájának és családjának élt – olvashatjuk Ágner késői tudósításában. – Örömmel dajkálja négy hónapos kis fiát, kihez *Atyai dalok* címen kedves költeményciklust írt.” Az anyakönyv tanúsága szerint Károly György nevű gyermeküket Székács József evangélikus lelkész – későbbi püspök – keresztelte.

Ám nem sokáig találhatott Vachott Sándor lelki gyógyulást a családi birtokon. 1851 telén letartóztatták költőtársának, Sárosi Gyulának a rejtegetése miatt. A rettegett pesti Újépületben magánzárkában tartották fogva, ahol gyenge idegrendszere rövid időn belül felmondta a szolgálatot, emiatt kiszabadulása után az 1861. április 9-én bekövetkezett haláláig elmeegógyintézetben kezelték. Emlékét Balatonfenyvesen és szülővárosában utcanév őrzi, míg Gyöngyösön a városi könyvtár is Vachott Sándor nevét viseli.

■ B. Zs.

VACHOTT SÁNDOR

HA NAP VAGY...

Ha nap vagy, óh szabadság!
Én sugarad legyek:
Sugár, mely a vadonság
Völgyébe fényt vigyek.

Ha bűvölő virág vagy,
Én tövised legyek:
A törni nyúló kéztől
Mégvédelmezzetek.

Ha angyal vagy, szabadság!
Akkor szárnyad legyek:
Hogy a kerek világon
Végigrepítsek.

Ha szétterült özön vagy,
Örvényed hadd legyek:
Ellenséges vitorlák
Sodromba vesszenek.

Ha édes tiszta lég vagy,
Benned madár legyek:
A földtől égig hangzó
Víg dalolást tegyek.

Ha ragyogó arany vagy,
Arany por hadd legyek:
És minden kis szememben
Téged viseljelek.

Ha ige vagy, szabadság!
Én sziklafal legyek,
Kit Isten úgy teremté,
Hogy visszazengjelek.

Ha múltó éj-álom vagy,
Lehessek én az éj:
Hogy míg szép életed tart,
Mindaddig bennem élj.

Ha felhőszakadás vagy,
Úgy szomjas föld legyek:
Hogy bármiként zuhognál,
Örömmel tűrjelek.

Ha óriási kard vagy,
Suhintásod legyek,
De oly erős suhintás,
Minő a fergegetj.

Ha égnek indult fa vagy,
Gyökered hadd legyek:
Hogy még a föld alatt is
Hűn éltesselek.

S ha egykor alkony lennél,
S halálkőd lepne meg:
Engedje a teremtő,
Hogy semmivé legyek!

Debrecen, 1849. május 25.

Die Zeit danach...

Immer wieder frage ich mich, liebe Leserinnen und Leser, wie weit es möglich ist, die vielfältigen Aktivitäten einer Pfarrgemeinde oder einer ganzen Kirche in den digitalen Raum übersiedeln zu lassen und erkenne dabei, dass diese Umstellung Grenzen hat. Nicht nur deswegen, weil z.B. die Schulen, die ArbeitgeberInnen, der Handel und vieles mehr das genauso machen, sondern vor allem deshalb, weil die Bereitschaft und der Wille auch auf der Seite der EmpfängerInnen Grenzen haben. Die miteinander konkurrierenden kirchlichen oder kulturellen Veranstaltungen und Angebote, wie wir sie vor der Corona-Zeit erlebten, bleiben uns erhalten, allerdings im digitalen Raum. In besonderer Weise spannend sind diese Gedanken angesichts der Pandemie-Situation, die uns seit mehr als einem Jahr im Griff hat, bzw. viele unserer Bemühungen und Pläne blockiert.

Nichtsdestotrotz wollen wir als kirchliche Gemeinschaft auf die Besonderheiten eines neuen Abschnittes auch in diesem Jahr hinweisen. Nein, es ist leider noch nicht die Zeit „nach Corona“, die wir uns schon lange wünschen. Die Wochen der Passionszeit und das Osterfest sind trotzdem bedeutend für unsere Kirche und den Alltag. Sie erinnern uns in erster Linie an etwas – nämlich an den Tod und an die Auferstehung Jesu Christi –, was als göttliche Tat für uns geschah, nehmen uns aber gleichzeitig mit auf einen Weg, auf dem wir gerade durch die Erinnerung an das Vergangene neue Erfahrungen und Impulse wahrnehmen können. Diese Chance zu nutzen ist gerade in der heutigen Zeit ein oft unterschätztes Privileg der Christinnen und Christen. Denn wir fragen uns mit vielen Menschen in dieser Welt, was uns eigentlich bleibt, wenn Traditionen abbrechen oder zumindest unterbrochen werden, wenn Begegnungen vorläufig nicht mehr möglich sind und in der Zeit der Isolation engsten Angehörigen oder Freunden womöglich der irdische Lebensweg zu Ende geht, ohne dass eine Verabschiedung möglich gewesen wäre. Nicht nur die schmerzlichen Erfahrungen machen uns das Leben schwer, sondern auch der Verzicht auf die Freude zu erleben, die wir zwar gut kennen, aber nicht erleben dürfen.

In der christlichen Tradition sind die Wochen vor Ostern – daher die ebenso geläufige Bezeichnung „Fastenzeit“ – sowieso mit einem teils vorgeschriebenen, teils selbstauferlegten Verzicht verbunden. Dieser Verzicht scheint sich auf das Osterfest selbst und vielleicht auch noch auf die Zeit danach auszubreiten. Dabei geht es nicht nur um Fallzahlen oder um das Maß der Beschränkungen, die daraus folgen, sondern auch um die oft unberechenbare mentale Belastung, die für die Stimmung

eines großen Festes keinen Raum übrig lässt. Zurecht fragen wir uns aber in diesem Jahr, worauf wir noch verzichten könnten, denn unser ganzes Leben scheint ein einziger großer Verzicht zu sein. Daher ist es wichtig, das ganz klare Ziel zu erkennen, das wir in der Passionszeit eventuell mit unserem Fasten immer vor Augen haben: Ostern. Unsere Fastenzeit ist also kein Leiden unter Lebensbedingungen, die wir gar nicht verursacht haben und dessen Enden wir nicht vorhersehen können. Die Vorbereitungsphase – die wir übrigens zum Großteil hinter uns haben – hat ein ganz klar definiertes Ende, das nicht relativiert und nicht verschoben wird. Wir können uns darauf verlassen, dass uns das Osterfest, das größte Fest des Christentums, auch dieses Jahr mit Freude erfüllen wird, weil die Erinnerung an die Auferstehung Jesu wieder einmal bestätigt, dass der Tod, mit

FOTO: MARTIN GENTER / PIXELO.DE

dem wir in unserer Zeit zu oft konfrontiert werden, nicht das letzte Wort hat. Die Macht, die er über uns auszuüben scheint und uns unserer Perspektive auf die eigene Auferstehung zu berauben versucht, ist doch nicht übermäßig groß, wenn der Inhaber einer viel größeren Macht, der auferstandene Jesus Christus auf unserer Seite steht.

Genau das bestätigt uns das Osterfest, indem es uns einlädt, den Weg vom Kreuz zum leeren Grab zu gehen, um da dem auferstandenen Herrn zu begegnen, und uns dadurch mit Freude erfüllt. Vielleicht genauso, wie Maria nach dem Johannesevangelium: „*Maria [...] wandte sich um und sieht Jesus stehen und weiß nicht, dass es Jesus ist. Spricht Jesus zu ihr: Frau, was weinst du? Wen suchst du? Sie meint, es sei der Gärtner, und spricht zu ihm: Herr, hast du ihn weggetragen, so sage mir: Wo hast du ihn hingelegt? Dann will ich ihn holen. Spricht Jesus zu ihr: Maria! Da wandte sie sich um und spricht zu ihm auf Hebräisch: Rabbuni!, das heißt: Meister! Spricht Jesus zu ihr: Rühre mich nicht*

FOTO: BARDO / PIXELIO.DE

an! Denn ich bin noch nicht aufgefahren zum Vater. Geh aber hin zu meinen Brüdern und sage ihnen: Ich fahre auf zu meinem Vater und eurem Vater, zu meinem Gott und eurem Gott. Maria Magdalena geht und verkündigt den Jüngern: »Ich habe den Herrn gesehen«, und was er zu ihr gesagt habe.« (Joh. 20.)

Hoffentlich nehmen wir dann diese Freude und diese Glaubensgewissheit in die darauffolgenden Wochen mit, sodass sie nicht nur ein Wissen von Gottes Taten darstellen, sondern auch unsere Taten bestimmen.

Die Jahreslosung des Jahres 2021 verbindet in diesem Sinne göttliches und menschliches Tun: „Seid barmherzig, wie auch euer Vater barmherzig ist!“ (Lukas 6,36) Die Osterbotschaft, d.h. der Bericht davon, was Gott für uns getan hat, schafft eine Haltung, die u.a. mit dem Begriff der Barmherzigkeit ausgedrückt werden kann. Diese ist eine aktive Haltung von Menschen, die sich berufen fühlen, in dieser Welt etwas aufzubauen. Genau das ist es, was wir in und nach der Corona-Zeit in besonderer Weise brauchen. Wenn wir dann die wahrhaftigen Nöte der Menschen bemerken, wenn wir Verbindendes statt Trennendes fördern, wenn wir bereit sind, für andere Menschen Zeit und Energie zu opfern, dann geschieht Barmherzigkeit als Krisenbewältigung und Wiedergutmachung. Die heutige Situation um uns herum könnte sogar eine Motivation darstellen – selten gab es so viele traurige, verzweifelte Menschen, die die Perspektive für ihr Leben verloren haben. Die Botschaft vom barmherzigen Gott und von Christinnen und Christen, die bereit sind, das Evangelium der Barmherzigkeit weiterzutragen und zu leben, wird sie trösten und weiterhelfen.

Ein gesegnetes Osterfest wünscht Ihnen,

Ihr/Euer PFARRER SZILÁRD WAGNER (Wien)

EXULTET

Frohlocket, ihr Chöre der Engel,
frohlocket, ihr himmlischen Scharen,
lasset die Posaune erschallen,
preiset den Sieger, den erhabenen König!

Lobsinge, du Erde, überstrahlt vom Glanz aus der Höhe!
Licht des großen Königs umleuchtet dich.
Siehe, geschwunden ist allerorten das Dunkel.

Auch du freue dich, Mutter Kirche,
umkleidet von Licht und herrlichem Glanze!
Töne wider, heilige Halle,
töne von des Volkes mächtigem Jubel. [...] Frohlocket, ihr Chöre der Engel,
frohlocket, ihr himmlischen Scharen,
lasset die Posaune erschallen,
preiset den Sieger, den erhabenen König!

Lobsinge, du Erde, überstrahlt vom Glanz aus der Höhe!
Licht des großen Königs umleuchtet dich.
Siehe, geschwunden ist allerorten das Dunkel.

Auch du freue dich, Mutter Kirche,
umkleidet von Licht und herrlichem Glanze!
Töne wider, heilige Halle,
töne von des Volkes mächtigem Jubel. [...]

Osterlob der Lichtfeier am Beginn der Osternacht

„Nicht ein immanentes das heißt innerweltliches, sondern ein transzendentes das heißt überweltliches Geschehen ist Ostern, ein Eingriff Gottes aus der Ewigkeit, kraft dessen er sich zu seinem Heiligen bekennt, ihn vom Tode auferweckt. Nicht von Unersterblichkeit ist Ostern die Rede, sondern von Auferstehung, Auferstehung vom Tode, der wirklich ein Tod ist mit allen Schrecken und Furchtbarkeiten, ein Tod des Körpers und der Seele, des ganzen Menschen, kraft Gottes Machttat. Das ist Osterbotschaft.“

Dietrich Bonhoeffer (1906–1945)

FOTO: JETTI KUHLMANN / PIXELIO.DE

1. slávnosť veľkonočná

Zamyslenie nad Božím slovom podľa 22. Žalmu 29–32.

Ježiš povie: „Neboj sa! Ja som Prvý aj Posledný a živý, bol som mŕtvý, a hľa som živý...“

(Zjav. Jána 1, 17.b–18.a)

PRÁZDNY HROB

Po takom smutnom dni by sa očakávalo smutné pokračovanie. Ako keď umrie niekto blízky a hoci to najhoršie – prvé chvíle samoty a pohrebnú rozlúčku – nejakú prežijeme, predsa prídu ťažké dni, v ktorých zármutok na nás dolieha. Veď strata blízkeho je vážna vec a hlboko preniká do ľudského srdca, takže sa ono nevie hneď len tak utíšiť a zaradovať. V takejto nálade kráčali po sobote tri ženy k hrobu, aby tam dokončili pohreb toho, ktorý v piatok za tak smutných okolností skončil. Boh Ho skúšal, dopustil na Neho utrpenie a On s dôverou volal k nemu, no nepomohlo to a On skončil svoj život na kríži. Spomienka ešte veľmi čerstvá, srdce ešte rozjatrené, krok možno ťažký a duša zrejme zovretá zármutkom. Možno nejakú takto prichádzajú k hrobu tri ženy, majúce ten najlepší úmysel – prejaviť pohrebom poslednú úctu mŕtvemu.

No tu sa deje niečo zvláštne. Kameň je odvalený, hrob prázdny, anjel hovorí tie zvláštne slová: „Niet Ho tu – vstal!“ Počuli sme to z rozprávania evanjelistu Marka. Čo sa to ale stalo? Ježiš precitol? Jeho smrť nebola ozajstná? Alebo Jeho vlastná moc siahala tak ďaleko, že po telesnej smrti znova ožil a vyšiel z hrobu? Nie. To Jeho nebeský Otec nenechal volanie svojho Syna bez povšimnutia a vypočul Ho. Ježišovo volanie po Božej pomoci sa naplnilo. Nie tak, ako by sme si to my predstavovali, že by azda Pán Ježiš zostúpil z kríža – ale ešte lepšie: Boh Ho vzkriesil a zlomil nad Ním moc smrti.

MIMORIADNA CHVÍLA

Ten smutný 22. žalm, v ktorom žalmista tak zúfalo volá a prosí Boha o pomoc, sa v 22-om verši mení. Hospodin Ho vypočul. Svedčia o tom slová práve 22-ého verša: „Ty si ma vypočul!“ A tón celého žalmu prechádza zo zúfaleho do radostného. Ten istý človek, ktorý predtým opi-

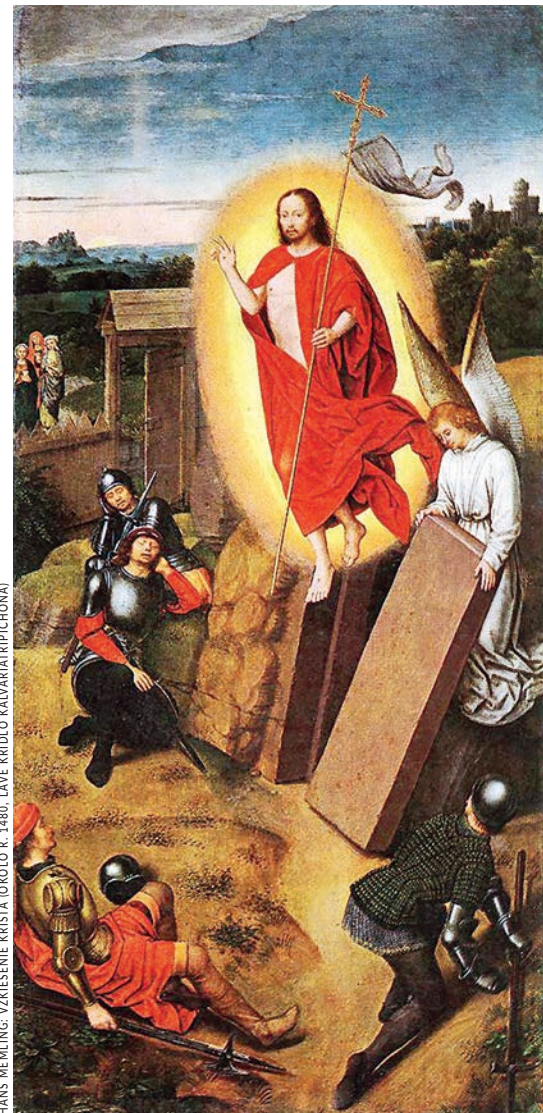
soval svoju biedu, teraz chváli Boha a slubuje: „O Tvojom mene budem rozprávať svojim bratom, uprostred zhromaždenia chcem Ťa chváliť.“ To je radostné rozhodnutie nadšeného človeka. Cítite to šťastie? Takto hovorí niekto, kto prežil niečo mimoriadne a chce to každému oznámiť. Človek, ktorému sa dostalo mimoriadnej milosti od Hospodina. Žalmista nabáda všetkých, aby oslavovali Boha: „Vy, čo sa bojíte Hospodina, chváľte Ho!“ Muselo sa teda stať niečo mimoriadne.

A stalo sa. Hospodin vypočul volanie svojho Syna a vzkriesil Ho z mŕtvych. Ježiš žije a táto radostná správa znie nám dnes. Nie je to iba oznam o tom, že sa smutný príbeh skončil radostne.

Je to oznam, ktorý sa nás veľmi bytostne dotýka a to hneď z dvoch dôvodov: Ja žijem, aj vy budete žiť. Prvým dôvodom je, že víťazstvo Pána Ježiša nad smrťou a Jeho vzkriesenie znamená nádej života aj pre nás. Sám Pán Ježiš hovorí: „Ja žijem, aj vy budete žiť.“ (Jn.14,19.) Ak by nebolo toho, mohol by nás celý Ježišov príbeh pramálo zaujímať, prípadne by sme ho mohli vnímať len ako nejakú kuriozitu z Jeruzalema. Ježišovo vzkriesenie však znamená aj naše vzkriesenie. Jeho víťazstvo je aj našim víťazstvom a tak ako On žije, aj my budeme žiť večne. To je neochvejná pravda, kľúčové posolstvo celého kresťanstva, to najdôležitejšie, čo nám celá Biblia chce povedať.

BOH NEMLČÍ

Tým druhým dôvodom, prečo sa nás správa o Ježišom vzkriesení dotýka, je, že nás uistuje o tom, že Pán Boh nikdy nemlčí. Spomeňme si, ako beznádejne to vyzeralo v piatok, keď Boží Syn, opustení Bohom, volal a prosil o pomoc. Hľa, Boh neostal ďaleko, neostal chľuchý, neostal nečinný. Konal a prejavil svoju moc. A tak ako neostáva nečinný pri Pánovi Ježišovi, neostáva nečinný ani pri nás. Veď On je ten istý včera, dnes i naveky a Jeho moc stále trvá. To prorokuje aj žalmista: „Pred Ním sa budú skláňať všetci, čo spia v zemi, pred Ním sa pokorí každý, kto zostupuje do prachu a nemôže si dušu živú

HANS MEMLING: VZKRIESENIE KRISTA. OKOLO R. 1480. ĽAVÉ KRÍDLO KÁLVÁRIJCHONAI

zachovať.“ To je o nás. To my sme tí, čo si dušu nemôžu zachovať, čo zostupujú do prachu, alebo dokonca už spia v zemi. O našom ľudskom pokolení hovoria tieto slová, no nie s beznádejou, ako by to naznačoval začiatok 22-ého žalmu, ale radostne. Lebo „Hospodinovi patrí kráľovanie, On je vládrom nad národmi.“ On je mocný a konajúci Boh a ak tí, čo spia v zemi, zostupujú do prachu a dušu si nemôžu zachovať, zveria sa do Jeho rúk, dočkajú sa od Neho nového života a sami budú hlásať jeho spravodlivosť.

Radujme sa preto zo vzkrieseného Pána, vidíme v ňom nádej, ba istotu nášho vlastného vzkriesenia a chváľme

Krátke zamyslenie na 2. slávnosť veľkonočnú

VSTAL, NIET HO TU!

Mlčím. Tak ako Mária Magdaléna,
Keď zmocnila sa jej bázeň
Mlčím a bez slova klakám na kolená
a zmôžem sa len na báseň.

*Pár veršov v modlitbe. Na viac ani nemám.
Nech dajú nádej životu.*

*Jak vravel mládenec vystrašeným ženám:
„Hrob je prázdny. Vstal, niet Ho tu!“*

„Ajhľa miesto, kde Ho boli položili!“

Viac nenájdu Pane Ta tam.

*Veď z víťazstva Tvojho sme už pochopili –
mrieť s Tebou je zisk, nie strata.*

*Zvädol Si, no zas Si rozkvitnutým kvietkom.
A také sa už nemenia.*

*Zostal prázdny hrob,
čo navždy bude svedkom*

Tvojho slávneho vzkriesenia.

MARIÁN ŠIMA ML.

Boha, ktorý nikdy neostáva ďaleký ani mlčiaci, ale vyvádza z prachu toho, kto padá, posilňuje toho, kto je slabý, ba kriese toho, kto je mŕtvý. V ňom teda máme istotu všetkého, aj života. A to je dôvod k radosti a oslave. Amen.

■ STEFAN KIŠŠ,
tajomník pre misiu GBÚ ECAV

Pomodlime sa. Všemohúci Bože, akú veľkú vec si to urobil, keď si svojho Syna vzkriesil z mŕtvych. Nenechal si Ho v tmavom hrobe a ukázal si, že nikdy nemlčíš, neopúšťaš toho, kto k Tebe volá, máš moc nad smrťou a v Tebe je život. Do Tvojich rúk sa zverujeme a prosíme, pre zásluhy Tvojho milého Syna, vzkries tak raz aj nás, preved nás bránou časnej smrti do večnosti a rozhorlí nás vo viere, aby sme Ta ako svojho láskavého a milostivého Boha oslavovali, meno Tvojho milého Syna a nášho Spasiteľa Pána Ježiša Krista vebili a Tvojho Svätého Ducha vzývali a to už tu v časnosti, no hlavne potom raz tam, vo večnosti. Amen.

TICHÁ VEĽKÁ NOC

Tohtoročné veľkonočné sviatky sú iné. Celíme obmedzeniam, ktoré budú trvať – možno- omnoho dlhšie ako sme si spočiatku mysleli. Zostať doma, skrytí pred neviditeľným nepriateľom, tak znie výzva zo všetkých strán. Aj počas prvej Veľkej noci sa mnohí ukrývali. Neskrývali sa pred epidémiou, báli sa náboženských a politických autorít. Boli to učenici, ktorí mali po Ježišomvom zatknutí strach o svoje životy. Možno sa báli aj Ježiša, veď prisahali, že Ho nezaprú, ale keď sa veci zvrtili zlým smerom, rozutekali sa preč. Zmŕtvychvstalý Ježiš ich však v úkryte našiel. Zjavil sa priamo uprostred nich so slovami „Pokoj Vám!“ Pokoj a ticho, o tom je veľkonočné ráno... V Biblii nenájdem

opis samotného zmŕtvychvstania, žiadne slová, ktoré by hovorili o tom, ako sa to stalo. Ježiš jednoducho prišiel k učeníkom skrytým za zatvorenými dverami. Spasenie prišlo pre všetkých a má začiatok práve v tichu a zázraku Veľkonočného rána.

Zrušené bohoslužby nahradili televízne, rozhlasové a internetové vysielania. Sú to užitočné nástroje, ktoré ponúka dnešná doba. Súčasná situácia nám však dáva aj výbornú príležitosť stíšiť sa, spomaliť tempo a zakúsiť pravdivosť Ježišových slov: „Kde sú dvaja, alebo traja v mojom mene, tam som aj ja medzi nimi.“

■ IVANA DAMANKOŠOVÁ

ANDREJ MIRONOV: KRISTUS ZJAVI SA APOŠTOLOM [2013]

Prajeme Vám všetkým požehnané, milostiplné, radostné a pokojné veľkonočné sviatky!

A krisztusi parancshoz tartasuk magunkat

*Vissza- és előrettekintő beszélgetés a diakóniáról
Gregersen-Labossa Györggyel*

Nehéz év áll az evangélikus diakónia mögött: küzdelem folyt a járvánnyal, az otthonok bezártságával – és tart még ma is –, de közben előre is kell tekinteni. Tapasztalatokról és tervekről beszélgettünk Gregersen-Labossa Györggyel, egyházunk zsinata diakóniai bizottságának elnökével, a Szehlo Gábor Evangélikus Szeretetszolgálat vezető lelkészével.

– Jézusnak a *Hegyi beszédből* idézett gondolata az év igéje: „*Legyetek irgalmasok, amint a ti Atyátok irgalmas!*” Talán nem véletlen, hogy diakóniai bizottsági elnökként önt kérték fel, hogy az esztendő kezdetén igemagyarázatot írjon az *Evangélikus Életbe* ehhez a mondathoz.

– Az év igéje mindig végigkíséri a következő háromszázhatvanöt napunkat, és különösen örülünk, amikor olyan bibliai vers kerül elő, amely kapcsolható a szolgálatunkhoz. Az irgalmasság, az irgalmasság cselekedetei pedig gyakorlatilag az egyház diakóniája. E cselekedetekre mindig is nagy szükség van a világban, a diakónia pedig az egyháznak egy olyan életmegnyilvánulása – akár intézményben, akár gyülekezeti önkéntes munkaként végzik –, amelyben a krisztusi irgalmasság kézzelfoghatóvá lesz, és további erőt ad. Ez az ige most ezt még inkább fókuszba állítja.

– **Az elmúlt év viszont – ha szabad ezt mondani – irgalmatlanul nehéz lehetett.**

– Igen, kétségkívül, mint az egész világon. A szociális intézményekben pedig még inkább, hiszen olyan helyzettel szembesültünk, amilyennel legalábbis az elmúlt ötven-hatvan évben nem. Mindenkit nagyon megviselt ez az időszak. 2021-ben ebből a gyönyörű bibliai igéből erőt meríthetünk, és abban bízhatunk, hogy a mindenható Isten megengedi, hogy az előttünk álló hónapokban javuljon a helyzet. Pozitív fejlemény, hogy az intézményeinkben megtörténtek az oltások, ez mindenképpen a kilábalás első lépése. Mindezek mellett persze a

napi ügyeket is intézni kellett, nem lehetett csak a járvánnyal foglalkozni. Talvaly például a diakóniában elkezdődtek olyan folyamatok, amelyek reményeink szerint idén fognak kibontakozni. Folytatódik például a tárgyalás a kormánnyal az intézmények átvételéről.

– **Ugyanazon elv mentén fognak ezek megtörténni, mint a korábbi intézményátvételek?**

– Sok tapasztalat van mögöttünk. Diakóniai intézményhálózatunk nagyságához és az evangélikus egyház méretéhez képest erőnkön felül vettük ki a részünket a 2015-ben kezdődött folyamatból, amelynek első szakasza 2018 elején zárult. Ebből a kormányzat, a különböző szervezetek és az egyházak is leszúrték a tapasztalatokat, és ezek birtokában megpróbálunk még jobb feltételeket teremteni. Rendszeresen érkeznek megkeresések egy másik irányból, az önkormányzatoktól is. Mi minden ilyen kezdeményezést megvizsgálunk, most is zajlik ilyen vizsgálat, több is. Ugyanakkor a diakónia területén az előző évekhez képest két területen is előrelépés tapasztalható. Az egyik az a fajta interdiszciplináris gondolkodás, amit az élet kikényszerít belőlünk, és a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájában a különböző munkaágak, osztályok közötti együttműködést fogja inspirálni a jövőben. Vegyük például a felzárkóztatást: a magyar kormányzat az utóbbi években nagyon komoly programokat indított, európai uniós forrásokat is bevonva, azoknak az embereknek az elérésére, akik – különböző okokból – a többségi társadalomhoz képest hátrányos helyzetben vannak.

– **Bizonyára arra a programra utal, amelynek a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a „gesztora”, ők dolgozták ki a szakmai programot, és ehhez kerestek konzorciumi partnereket. Egyházunk erre hivatott szakemberei pedig egy adott régióban és területen ezt a „fejlesztési csomagot” felhasználva végzik a munkát.**

– Igen, pontosan. Nyíregyháza környékén, Nagycserkeszen folyik egy mintaprojekt. Emellett ott van az a több száz település, amelyet különböző szempontok alapján az ilyen felzárkóztatandó települések közé soroltak. Az evangélikus egyház nyilván ott vállalhat jelentősebb szerepet, ahol helyben vagy a közvetlen közelben van működő gyülekezetünk. Olyan komplex programokat kell indítanunk – állami segítséggel és természetesen uniós források bevonásával –, amelyek az ott élő emberek életminőségét javítják. Még egyszer mondom, ez nem csupán diakónia kérdése, hanem interdiszciplináris: különböző szolgálati ágak összefogását és összeérését jelenti. Na-

gyon sok olyan határterület van, amely nem kizárólag oktatás, nem csak diakónia. Nyugat-Európában nem véletlenül él az a gyakorlat – Németországban láthatjuk a kiváló példákat –, hogy a diakónia tart fenn óvodákat, iskolákat. Magyarországon ezt nem teszi lehetővé a jelenlegi törvényi környezet, hiszen van oktatási törvény, mellette szociális törvény, gyermekvédelem, gyermekjog, és ezek párhuzamosan léteznek, miközben szá-

FOTÓ: NISS TAMÁS

mos területen összeérnek. Ezért is nagy dolog, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház és Magyarország kormánya között létrejött szerződésben nevesítve van

az úgynevezett gyógypedagógiai hálózat létrehozása.

– **Országos evangélikus gyógypedagógiai hálózatra gondol?**

– Igen. A református és a római katolikus egyház ezt már korábban felépítette, és épp itt az ideje, hogy mi is – a saját oktatási hálózatunkat segítő – utazó gyógypedagógusokat és fejlesztőpedagógusokat alkalmazzunk a jövőben, hogy ezt a fajta képzést, fejlesztést az evangélikus egyház maga végezhesse el. Nagy várakozással tekintek az országos gyógypedagógiai hálózat felépítésére, mert úgy gondolom, hogy ebben az evangélikus diakónia és annak teológiai háttere nagy segítséget nyújthat. Az együttműködés nagyon szép példája lehet, éppúgy, mint a felzárkóztatás. Az egyházi iskolák számára amúgy eldöntendő kérdés, hogy az iskola karakterét megőrizzük-e abban az értelemben, hogy nyitott mindenki felé, vagy elme-nyünk egy magániskola típusú ellátás felé, ami egyfajta „szuperelitképző” lesz. Ez nagy kísértés. Ezért beszélek arról, hogy a diakóniai szemléletnek meg kell jelennie az egyházi iskolákban, mert különben könnyen aránytévésztesbe esünk.

– **Említette a különálló – szociális és oktatási – törvényi kereteket, amelyek lassan azért összeérnek. Ha rendelkezésre áll az evangélikus szakemberek szükséges tudása, és megvan az akár a létszamarányuknál nagyobb tekintélyük és lobbierjük is, arra nem gondoltak,**

hogy megkeressék a törvényalkotókat valamilyen kezdeményezéssel?

– Tekintettel arra, hogy a mi evangélikus hagyományunk is abszolút beleillett ebbe az előbb említett szétválasztott rendszerbe, eddig így direkt kapcsolódási pontot nem találtunk. Igazából pontosan az ilyen ügyek, mint a felzárkóztatás vagy éppen a gyógypedagógiai hálózat felépítése, segítenek „újrágondolni” a dolgokat. Ma arra nincs lehetőség, hogy a diakóniához kapcsolódva tartson fenn az egyház oktatási intézményt. Sokkal fontosabb tehát, hogy az evangélikus diakónia és az oktatás minél szorosabban működjön együtt a felzárkóztatás, a gyógypedagógia és a diakóniai szemlélet erősítése terén.

– **Mennyire tartja súrlódásmentesnek a szorosabb együttműködést az oktatás és a diakónia között, milyennek látja most ezt a jövőbeli közös munkát?**

– Az egyháznak van egy küldetése, ez a küldetés pedig úgy szól – visszatérve a kezdeti gondolatokhoz –, hogy „legyetek irgalmasok”. És ezt nem egy nagy pedagógus mondta, nem is egy nagy diakónus, hanem a legnagyobb pedagógus és a legnagyobb diakónus, Jézus Krisztus. Nekünk ehhez a parancshoz kell tartani magunkat, és keresni kell ebben az évben is azokat a pontokat, területeket, ahol a szolgálatunkat elvégezhetjük. Összefogva biztos, hogy sokkal hatékonyabbak vagyunk, Isten dicsőségére, hazánk és nemzetünk javára.

■ HAJDÚ TIBOR

Gregersen-Labossa Györgynek az evangélikus oktatást érintő felvételeivel kapcsolatban megkérdeztük Varga Mártát, egyházunk országos irodája nevelési és oktatási osztályának vezetőjét.

„Az állammal kötött megállapodás anyagi forrást nyújt egy országos evangélikus Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény [EGYMI] megalapítására. Ennek keretében egy kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekeket ellátó óvodai intézményegység és egy országos utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat tud majd működni. Jelenleg az állami rendszernek nincs erőforrása az evangélikus köznevelési intézményekből érkező igények teljes ellátására. Az evangélikus

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

EGYMI hálózata kapacitásbővülést jelent majd, ezáltal egyházunk segíteni tudja az akadályozottsággal élő gyermekek integrációját és a társadalmi hátrányok csökkentését.

Egyházunk országos irodájának nevelési és oktatási osztálya és az Evangé-

likus Pedagógiai Intézet [EPSZTI] jelenleg már működő, inkluzív nevelést-oktatást célzó szakmai projektje lehet a módszertani előzménye és alapja a munkájukat hátrányos helyzetű régiókban végző nevelési-oktatási intézmények célirányos, rövid távon is hatékony támogatásának. Nagycserkeszen a nevelési és oktatási osztály részt tud venni olyan, a hátrányos helyzetű családokban élő gyermekeket nevelő-oktató intézmények alapításában, kialakításában, amelyek a megfelelő hátránycsökkentő tanulászervezési módszereket alkalmazva működnek. Ezeknek az intézményeknek az inkluzív nevelési attitűddel és a befogadást segítő oktatásszervezéssel zajló munkájához az EPSZTI a szakmai háttértámogatását tudja felajánlani.”

Húsvétváró mese

Lassan leszállt az este. A tyúkok elültek a létrán, a csacsi is elégedetten ropogtatta a vacsorára kapott száraz kenyeret. A tehén jámboran kérődzött, a bárányok még keresgéltek a helyüket, összebújtak egy csomóba, pedig a langyos tavaszi levegő már nem húlt le estére sem. Talán csak szeretik egymás közelségét érezni. A kecske az egész napi rakoncátlankodás után megnyugodott, a tanya elcsendesedett.

Azaz elcsendesedett volna, ha egy vendég nem érkezik. Lóháton jött a szomszédos tanyáról, és egy kis megbeszélő volt a gazdával. Míg az emberek egy pohárka bor mellett társalogtak, a lovat bekötötték az istállóba a többi állathoz, hogy ropogtasson még egy kis abrakot. A ló azonban nem volt éhes. Inkább meglepettnek látszott.

– Nahát! Milyen hely ez, kérem? – nézett körbe távolságtartóan. – Itt nincsenek lovak?

– Sajnálom, de azt hiszem, be kell érnie velünk – felelt neki jókedvűen a kecske. – A mi gazdánk nagyon szerény. Bennünket, kis igényű állatokat szeret. Mindig mondja is, hogy az ő gazdaságában semmi nem vész kárba, itt mindenkinek van rá esze, hogy észrevegye a dolgát. Egymást szolgáljuk ki, kölcsönös tisztelettel élünk.

– Nahát! Ilyet se hallottam még eddig – toporgott zavartan a ló. – Hogy kölcsönös tisztelettel! Ugyan mit lehet tisztelni ilyen szedett-vedett népeken, mint maguk!

A társaság egy pillanatra csodálkozva nézett rá. Ilyen nagyképű idegennel még soha nem találkoztak. A kakas emelkedett szólásra:

– Nem vagyunk mi alávalóbbak senkinél. Lám, az én feleségeim egész nap kapirgálnak, a gazmagokat összeszedik és megesszik, ráadásul szinte mindennap tojnak egy szép fehér tojást. Ha pedig a gazdasszony jóváhagyja, hűségesen kiköltik a kicsinyeinket, pedig az hosszú időt, nagy türelmet és kitartást igényel.

– Jó, jó! – csóválta a fejét a ló. – De azért egy madárféle sohasem lehet olyan becses, mint egy négylábú.

– Ó, ne higgye! – felelt vidáman a kecske. – A baromfifélék igazán jó társaság.

– Magának! Azt elhiszem, hogy egy kecskének igen, de nem egy magamfajtának! – húzta ki magát büszkén a ló.

– Ugyan miért hordja úgy fenn az orrát, Ló úr? Hisz a gazda gyermekeinek éppen a kecskék a legkedvesebb játszótársai. A mi fékezhetetlen jókedvünk mindig megneveteti őket. Rengeteg simogatást és jó falatot kapunk. Kukoricát, kenyeret! Mmm!

– Nahát! – szólt fitymálva a ló. Most már egyértelmű volt, hogy ez a szavajárása. – Méghogy kukoricát! Méghogy kenyeret! A sárgarépa, az már csemege! De a száraz kenyér?! Hahahaha!

A kecske sértődötten fordította el a fejét. A tehén abbahagyta a kérődzést, és mélán a lóra nézett.

– No és mi olyan különleges önben, amit mi nem volnánk képesek megtenni a gazdánkért?

A ló lenézően szusszantott. Még a fejét is megcsóválta.

– A méltóság! Hát nem egyértelmű? A hátamra ül a gazda, és máris olyan ki-nézete, mint egy királynak. Egy győztes királynak.

– A szamár szokta vinni a hátán a gazda gyerekeit, ők sokat simogatják a szőrét, cirógatják a fülét – kotyogott közbe egy kisbárány.

– Nahát, hogy önök milyen ostobák! Hogy is lehet egy napon emlegetni egy lóval egy szamarat! – háborodott fel a paripa.

Az istállóban csönd lett. Mindenki elgondolkodva nézett maga elé. Eddig

olyan békében és megelégedettségben éltek. Talán tévedés volt az egész? Nem is igazi tiszteletre méltó állatok ők, csak eddig nem tudtak róla? A hosszú hallgatást végül egy öreg juh törte meg:

– Ami azt illeti, a mi családunk nagyon büszke rá, hogy az őseink lehettek a kis Jézus első látogatói az istállóban. A pásztorokkal néhányunk elmehetett hozzá, ez igen nagy megtiszteltetés.

– Mi több – toldotta meg a kecske –, még azt is mondta később az Úrra Keresztelő János, hogy ő az Isten Báránya. Szóval, ez... olyan, mint valami rokonság. És az nagy dolog!

– És az is igaz, hogy „rá meleget a marha lehel” – sietett elterelni piruló önmagáról a figyelmet a juh. – Vagyis a tehénkénk őse is igen előkelő.

– Ti, kecskék viszont – szólt közbe gyorsan a tehén, mert az előbbi meg-

jegyzés kissé zavarba hozta – sok-sok évszázaddal ezelőtt az emberek bűneiért lettetek engesztelés. A bűnbakokat kikergették a pusztába, Isten eszközei voltak arra, hogy ő az emberekkel megbékéljen.

Az istálló lakói összemosolyogtak. Mind nagyon hálásak voltak azért, hogy így értékeli őket a többiek.

– Ejha! – ámul el a ló. – Hogy ti miket tudtok! De nem sikerült leköröznötök. Mert az én őseimen meg számtalan győztes hadvezér vonult be az ujjongó emberek sorfala mellett egy-egy városba – húzta ki magát.

– Jó, de mégis kik? – kíváncsiskodott a csacsi, mert ezt meg ő nem tudta eddig.

– Hát, ööö... – jött zavarba a ló –, mit tudom én! Számtalan. Ez azt jelenti, hogy nagyon sok.

– Jó, de kik? – erősködött a szamár, mert ahogy sejtétek, egy kis csökönyös-

ség még a legjobb természetű szamárba is szorult. – Ha fontosak voltak, akkor tudjuk a nevüket kapásból, nem?

A ló a szája szélét rágcsálta. Nem jutott eszébe semmi.

– Hát, nahát! Attól, hogy nekem most valahogy, khm, kiesett a fejemből a nevük, azért még sokan lehetnek – próbálkozott elbizonytalanodva.

A kakas viszont hetykén rikkantott közbe:

– Na, akkor tisztelettel beszélj a szamárral, ló pajtás! Mert az ő ősenek a hátán meg Jézus Urunk vonult be Jeruzsálembe!

A ló csak hebegett-habogott. A szamár pirulva állt a sarokban.

– Ööö, igen – szólt szégyenlősen –, de kakas komám őse is fontos szereplő volt. Mert ő jelezte a hajnalt. Amikor Péter, a legidősebb tanítvány megtagadta Jézust, akkor a kakaszó térítette észhez. Ez is nagy dolog ám!

A ló feje már majdnem a földig lógott.

– Nahát, nahát! – szólalt meg halgan. – Most nagyon szégyellem magam. Ti mind részt vettetek az Isten nagy tervében, én meg csak itt nagyképűsködtem meg előkelősködtem, miközben még csak egy lóbőr sem szerepel sehol, amin Jézus Urunk a lábát pihentette volna.

A többiek körülállták, puha orrukkal vigasztalóan böködték meg az oldalát. A lónak már egészen elhomályosult a szeme, majdnem könnyezett. Az egyik kisbáránynak ekkor mentő ötlete támadt.

– Tudom már, tudom már! Pál apostolnak viszont volt lova! Igaz, amikor a keresztényeket ment üldözni vele, akkor leesett róla, de ez nem volt baj. Ez is az Isten tervében szerepelt.

– Komolyan? – nézett fel csodálkozva a ló, és nagyot nyelt.

– Komolyan! – bögték, kukorékoltek, káricáltak, bégették, mekegték, ordították lelkesen a többiek.

– Hát akkor mégis... – suttogta meghatottan a ló. – Lehet egy ló is hasznára az Isten ügyének... Mert hát mégiscsak az a legnagyobb dolog a világon, ha abban benne lehetünk!

– De még mennyire! – bólogattak a többiek, mert ebben mind egyet is értettek.

A gazda meg a vendége pedig lassan búcsúzkodni kezdtek, mert úgy hallották, hogy elég nagy a hangzavar az istállóban. ■

ILLUSZTRÁCIÓ: NYISZTOR LUCA

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Közösségfejlesztő projekt

2020. 12. 31.

Együtt az úton – a Magyarországi Evangélikus Egyház társadalmi szerepvállalás-erősítése a XXI. században (EFOP-1.3.7-17-2017-00008).

Az Élim Evangélikus Szeretothon konzorciumban ötvenmillió forint európai uniós támogatást nyert el az EFOP-1.3.7-17 A társadalmi kohézió erősítése az egyházak és civil szervezetek közösségfejlesztő tevékenységének bővítésével program keretében. Konzorciumi partnerek az Evangélikus Diakónia és az Emmausért Alapítvány. Pályázati azonosító: EFOP-1.3.7-17-2017-00008.

A projekt átfogó célja a társadalmi kohézió elősegítése, az előítéletesség elleni küzdelem megvalósítása, a hátránykompenzáció, az esélyteremtés. A konzorciumi partnerek a megyeszékhely agglomerációjában közösségfejlesztési tevékenységet valósítottak meg.

A program célja volt az előítéletesség és a hátrányos megkülönböztetés elleni többszintű fellépés, ezzel párhuzamosan hátránykompenzáció megvalósítása, ezeken keresztül a társadalmi esélyteremtés és az együttélés biztosítása. A projekt 2018. január 1-jétől 2020. december 31-ig tartott.

A projektbe hátrányos helyzetű célcsoportot vontunk be: ötven éven felüli életkorú személyeket, megváltozott munkaképességűeket, romákat, fogyatékkal élőket, szenvedélybe-

tegeket, időseket, bűnelkövetés, áldozattá válás szempontjából kiemelten veszélyeztetett gyermekeket és fiatalokat.

Megvalósított szakmai tevékenységek: szemléletformálás, társadalmi érzékenyítés: információs napok – rendezvények szervezése, tréningek és érzékenyítő csoportfoglalkozások lebonyolítása. Társadalmi együttélés javítása: közösségfejlesztés, (re)integráció; közösségi tér kialakítása, működtetése; közösségi rendezvények lebonyolítása; közösségek formális szervezeti létrehozásának, illetve fejlesztésének elősegítése, koordinálása. Prevenció: egyéni, csoportos ismeretterjesztő alkalmak; önkéntesek tréningje; kallódó fiatalok támogatása, segítése; a szabadidő hasznos eltöltésére vonatkozó alkalmak. Szervezetfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek: egyházak közösségi tevékenységének fejlesztése; szolgáltatásfejlesztés.

További információ kérhető Monori Mónika szakmai vezetőtől (tel.: 20/418-2003) és Nagy Márta projektmenedzsertől (42/506-153).

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

GYÁSZHÍREK

Életének 86. évében március 9-én elhunyt BENCZE IMRÉNÉ RUTTKAY-MIKLIAN ÁGNES egykori pesterzsébeti és kelenföldi papné. Temetése március 26-án szűk családi körben volt a pesterzsébeti evangélikus templomban.

Megrendült szívvel tudatjuk, hogy DR. ZSIGMONDY ÁRPÁD evangélikus lelkész, le-
váltáros március 18-án életének 91. évében hazatért megváltó Urához.

TRADICIONÁLIS
HARANGOK ÖNTÉSEGOMBOS MIKLÓS
ÉS FIA, FERENC

www.harangontes.hu

Cím:
2162 Órbottyán
Rákóczi u. 134. Pf. 10.

Mobil:
+36 30 9489575
+36 30 7288161
Tel.: 06 28 360 170

E-mail:
gombosmi@harangontes.hu
info@harangontode.hu

Felhívás az egyházzenei bizottság
pályázataira.

Az egyházzenei bizottság idén is meghirdeti az egyházzenei tevékenység és az orgonajavítás anyagi támogatását segítő pályázatait. A pályázat részletes kiírása és a pályázati adatlapok a bizottság honlapján található (Egyhazzene.lutheran.hu). Elektronikus hozzáférés hiányában írásban vagy telefonon lehet felvilágosítást és adatlapot kérni a bizottság elnökétől: Kendeh Gusztáv, 8360 Keszthely, Hévízi út 46.; telefon: (+36) 20/770-3741. A pályázatok beadási határideje: április 30. (egyházzenei munka), május 14. (orgonajavítás). Késve és hiányosan beadott pályázatokat nem tudunk figyelembe venni.

Egyházzenei bizottság

Szentháromságos forradalom

Richard Rohr amerikai ferences szerzetes, író – Mike Morrell újságíróval közösen írt – könyvében választ keres arra a kérdésre, hogy „miért a keresztény Nyugat termeli messze a legtöbb ateistát”. Meglátása szerint ennek oka a hamisan monoteista, torz istenkép, amelynek hívei nem képesek meríteni a Szentháromság misztériumának kifogyhatatlanul áradó forrásából. Korunk embere ugyanakkor nem tud mit kezdeni a statikus istenséggel, „aki” egy hierarchikus piramis csúcsán trónolva fenyeget a megtorló „igazságszolgáltatással”. Ebben a csődhelyzetben szentháromságos forradalomra, igazi paradigmaváltásra van szükségünk, amely ledönti ezt a bálványt. A hamis kép lerombolásában komoly segítséget jelenthet az ikonok ikonja, a könyvborítón is látható Andrej Rubljov-ikon a Szentháromságról, amely az egész könyv kiindulási pontja.

A világ talán legismertebb ikonjának bibliai forrása egy titokzatos ószövetségi történet, amelyben az Úr meglátogatja Ábrahámot a Mamré tölgyesében. Sokak meglátása szerint a három vendégben a Szentháromság közösségének szimbolikus képét fedezhetjük föl. Akár úgy is fogalmazhatunk, hogy „kezdetben volt a kapcsolat”. Ez a „Hármas Teljesség” viszont nem akar egyedül lenni, egyedül enni. Figyeljük meg a jobb szélén ülő vendég (ő a Szentlélek) hívogató kézmozdulatát, aki helyet kínál a közös asztalnál.

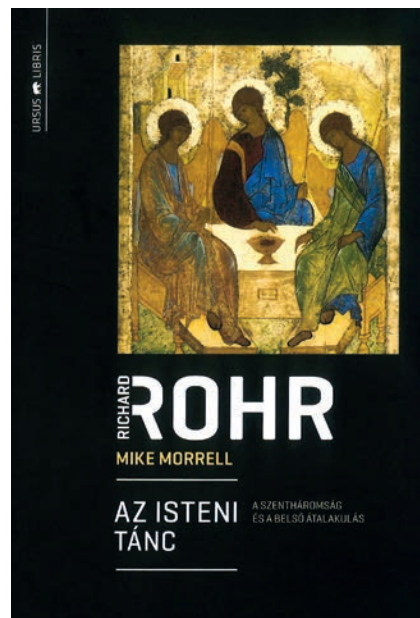
Mi több, Rohr szerint az asztal elülső részén látható kis mélyedés egy tükör nyomát őrzi, amelyben magunkat láthatjuk meg, hiszen ennél az asztalnál a nézőnek, tehát nekünk is terítettek. Ábrahám még úgy hitte, hogy neki kell megvendégnie a különös idegeneket. Mi viszont már tudhatjuk, hogy valójában Isten az, aki táplálni szeretne minket Jézus Krisztussal és az ő Lelkével.

Az ige fényében fedezhetjük föl, hogy Isten lényege a tökéletes közösség, a szeretet áramlása, egyfajta „isteni körtánc”, ahogyan az ókeresztény atyák ezt merészen megfogalmazták. Sajnos ezt a képet, ezt a tükröt az idők során elvesztettük. Ezért sürgető a Szentháromság áldásának újrafelfedezése. Ennek gyümölcsként a helyünkre találhatunk az isteni szeretetáramlás sodrában, az isteni körtánc lüktető ritmusában, túlsorduló örömeiben.

Mi, evangélikusok drága reformátori örökségként bátran és helyesen hirdet-

jük: „solus Christus”, egyedül Krisztus! Ugyanakkor észre kellene vennünk, hogy Jézus nem szakítható ki a Szentháromság közösségéből. Az ároni áldásban kérjük, hogy Isten fordítsa felénk az ő szent arcát. Ez a csoda meg is történik, amikor a Szentháromság egy igaz Isten háromféleképpen is ránk ragyogtatja az ő orcáját: mint Atya, a Vagyok, aki értünk van; mint Fiú, a Kísérő, aki velünk vándorol; mint Lélek, a Remény, aki belénk plántáltatik. Mindez tömörebben, csupán három szóba sűrítve: őáltala – ővele – őbenne!

Csak ez a trinitárius szemlélet óvhat meg minket attól a sematikus kettős látástól, amely az egész világot az emberekkel együtt csupán fekete-fehérben képes látni és láttatni, felosztva őket a jók és a gonoszak, a búza és a konkoly kasztjára. A kötet rámutat arra, hogy a Teremtő már az édenkerti bukásnál világosan megfogalmazta az ősbűn lényegét. Az ember, aki szakított (lopott) a jó és a rossz tudásának fájáról, a Kísértő hazugságának bedőlve úgy hiszi, hogy „olyan lett, mint miközülünk egy: tudja, mi a jó, és mi a rossz” (1Móz 3,22). Figyelemre méltó, hogy már ennek a drámai mondatnak a többes számban történő megfogalmazásában („miközülünk”) felsejlik a Szentháromság misztériuma... Az Istentől visszakapható új látásban viszont nincs többé én kontra ők, hanem csak én + te = mi! Ez a „képlet” az Úrtól tanult imádságnak, a *Miatyánknak* is a kulcsa, cantus firmusa.

Richard Rohr – Mike Morrell: *Az isteni tánc. A Szentháromság és a belső átalakulás.* Ursus Libris, Budapest, 2018. Ára 3500 forint. Kapható a Luther Kiadó könyvesboltjában és webáruházában (bolt.lutherkiado.hu) is.

Richard Rohr szerint a kereszténység elerőtlenedésének egyik fő oka, hogy „a tanítást és a dogmát nem emeltük a belső tapasztalat szintjére. Amíg a másoktól kapott tanítás nem válik tapasztalati tudássá, addig tovább fogjuk termelni a rengeteg, illúziót vesztett exhívót...” Ennek elkerülése érdekében a könyv függőlegében hét gyakorlatot kínál a Szentháromság megtapasztalására. Többek között megvilágítja a Luther által is gyakorolt keresztvetés mély, szentháromságos üzenetét. Az ősi mozdulatot a homloknál, az Atyánál kezdjük, megtisztelve a teremtő gondolatot. Majd elindulva lefelé átéljük a Fiú inkarnációjának, alászállásának csodáját. Végül a Szentlélek nevében, a függőleges után, vízszintesen is keresztet teszünk a testünket, áthaladunk a szívünk fölött, szimbolizálva az éltető áramlást...

Végül hadd idézzem Bono sorait. A U2 együttes frontembere így ajánlja figyelmünkbe Rohr könyvét: „*Az isteni tánc* megleti a becses helyet, ahol a modern tudomány találkozik az ősi miszticizmussal, és ahol a teológia találkozik a költészettel. Bemutatja számunka a jól élt élet koreográfiáját, és segít megértenünk, hogy akár örömben, akár fájdalommal van részünk, az igaz élet mindig a kapcsolatban, az áramlatban, a táncban valósul meg.”

■ GÁNC S PÉTER

Kilenc evangélikus alapítvány, amelyeket támogathat adója egy százalékaival

Idén is lehetőség van arra, hogy az adózók rendelkezzenek az összevont adólap után befizetett személyi jövedelemadójuk 1 + 1 százalékaról: egy regisztrált civil szervezet és egy technikai számmal rendelkező vallási közösség kaphatja meg így a támogatást. Összeállításunk most kilenc evangélikus alapítványra igyekszik felhívni a figyelmet, amelyeknek ki-ki felajánlhatja a „civil 1%”-ot. Támogassa adójának 1 + 1 százalékaival ön is a Magyarországi Evangélikus Egyházat és az evangélikus szeretetotthonok, nevelési-oktatási intézmények vagy gyülekezetek munkáját!

1. A Dunaújváros–Kisapostagi Társult Evangélikus Egyházközség Dunaújvárosi Evangélikus Centrumért Alapítványa (adószám: 19097570-1-07) kulturális, hitéleti és szociális munkával segíti a közösség életét. A dunaújvárosi evangélikus templom számos koncertnek és kiállításnak, előadásnak és konferenciának ad otthont, ezek szervezése, támogatása az alapítvány feladata. Emellett a rászorultakat és nagycsaládosokat karácsonyi támogatással, csomagokkal, táborozási lehetőségekkel segíti.

2. A Nyíregyházi Luther Márton Evangélikus Kollégium Luther Márton Kollégium Tanulóiért Alapítványa (18803640-1-15) elsősorban az intézmény tanulóinak nevelését és képességfejlesztését, az ismeretterjesztést, valamint a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi egyenlőségének elősegítését, szociális támogatását tűzte ki céljául. A jövőben a közösségfejlesztésre, közösségépítésre szeretnék helyezni a hangsúlyt, mert a pandémia és az online oktatás miatt leginkább erre mutatkozik igény a diákok részéről.

3. A Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség azért hozta létre a Segítség Háza a Tírpák Utódokért Alapítványt (18151053-1-15), hogy működési területén támogassa és erősítse programjaival a különböző élethelyzetben élő embereket evangélikus identitásukban, a gyülekezetekhez tartozásukban.

4. A Pápai Evangélikus Egyházközség Sola Fide Pápai Evangélikus Gyülekezet Alapítványa (18930720-1-19) a pá-

pai evangélikusok életét kívánja segíteni. Fontosnak tartják a pápai evangélikusok az 1786-tól álló barokk templomuk felújítását. Az alapítvány a belvárosban folyó közösségi élet, az ifjúsági és nevelőmunka, az értékek megőrzésének támogatója.

5. A Büki Evangélikus Egyházközség Fülöp Dezső Evangélikus Alapítványa (18897140-1-18) leginkább az egyházközség épített örökségének karbantartásában vállal segítő szerepet, az alapítvány tartja fenn a gyülekezeti házat. Mindemellett támogatja a gyermekek és a fiatalok egyéb keresztény tartalmú évközi programjait, így jelentős szerepet vállal a nyári hittanbör szervezésében és lebonyolításában is.

6. Az Evangélikus Keresztyén Óvoda Közhasznú Alapítvány (19181929-1-13) célja, hogy biztosítsa a nagytarcsai Szivárvány Evangélikus Óvodába járó gyermekek színvonalas nevelését. A beérkezett egyszázalékos felajánlásokból az óvodai csoportok minden karácsonykor új játékokat, felszereléseket, könyveket kapnak, és hozzájárulnak a felajánlások a tavaszi csoportkirándulások finanszírozásához is. Gondot fordítanak arra, hogy az óvodai dolgozók érezzék a szülők megbecsülését, ezért évente egyszer SZÉP-kártyán juttatást biztosítanak számukra.

7. A Zuglói Evangélikus Egyházközség Zuglói Evangélikus Egyházközségért Alapítványa (18158287-1-42) aktív szerepet vállal az egyházközség szociális tevékenységében, a családsegítésben, az időskorúak gondozásában, az ifjúság ne-

velésében-oktatásában, képességfejlesztésében. Közreműködésével valósulnak meg a többhetes nyári napközis táborok, és az alapítvány támogatásával jelenik meg évente három alkalommal az egyházközség lapja, a Reménység is. Mindezek mellett minden egyházi esztendőben egyenlő mértékben támogatják a budapesti evangélikus gimnáziumokat is.

8. A Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola Petőfi és Goethe Alapítványának (19061522-1-04) célja, hogy olyan lehetőségeket kínáljon az intézmény tehetséges tanulóinak, közösségi csoportjainak és nevelőinek, amelyek növelik érvényesülési esélyeiket. Támogatják az idegen nyelvi képzést, a cserekapcsolatok szervezését és azokat a tanulmányi, kulturális rendezvényeket, sportprogramokat, versenyeket, amelyek a tehetség kibontakozását szolgálják.

9. A Kaposvári Evangélikus Egyházközség Növekedés Alapítványának (18761638-1-14) elsődleges célja a Kaposváron és környékén élő evangélikusok segítése, épületeik tárgyi feltételeinek javítása. Emellett segítik a gyermek- és ifjúsági korosztály erkölcsi nevelését és oktatását, az időskorúak gondozását, a családokat, valamint különféle zenei és irodalmi alkalmak szervezését. 2021-ben a Mesebárka Evangélikus Családi Bölcsőde fejlesztését tekintik elsődleges feladatnak.

.....
Az evangélikus alapítványok adatai, a szabadon felhasználható grafikai anyagok az Egyszazalek.lutheran.hu oldalon érhetők el.

Cikluszáró ülést tartott a Magyar Bibliatársulat Alapítvány kuratóriuma

Ez évben jár le a Magyar Bibliatársulat Alapítvány választott tisztségviselőinek mandátuma, így március közepén a jelenlegi összetételű kuratórium egyik utolsó ülésére került sor. A járványhelyzet miatt a tagegyházak képviselői online formában bonyolították le a tanácskozást. Az alapítvány elnökeként Gáncs Péter nyugalmazott evangélikus püspök tartott bevezető áhítatot, majd Pecsuk Ottó főtítkár szolt a bibliatársulat első negyedévi tevékenységéről: a mostoha körülmények ellenére a bibliaterjesztés ügyének előrehaladásáról számolhatott be.

A Harmat Kiadó gondozta, *Biblia neked* című kötet közelmúltbeli megjelenésével a 2014-ben elkészült revideált bibliafordítás-szövegnek az újabb „hasznosítása” történt meg. A főként fiatalokat megcélzó kiadvány interaktív formában nyújt lehetőséget a bibliai történetek feldolgozásához. Széles margói jegyzetelésre csábítják olvasóit, videólinkek feltüntetésével pedig internetes tartalmakhoz kínál kapcsolatot, és számtalan feladattal, magyarázattal segíti az elmélyült feldolgozást.

Az egyházi oktatási intézményekben május 10-én indul az évek óta nagy sikerrel lebonyolított öthetes bibliaismereti verseny. A tavaszi és az őszi fordulók között ez évben már bibliaiskolát is indít az alapítvány. A hat hétre tervezett tanfolyamba tízennégy éves kortól lehet majd bekapcsolódni.

A *Teremtés, Bűneset, Izrael, Krisztus, Egyház, Újjáteremtés* témák feldolgozását feladatlapok megküldésével és kiértékelésével segítik a szervezők.

A járvány alatt az aggodalmak mellett számtalan jelét tapasztalhatjuk annak, hogy a Gondviselés ezt az időszakot is javunkra fordíthatja. Az evangélium iránt elkötelezett, foglalkoztatási gondokkal küzdő színészek és alkotótársaik független kezdeményezésként indították útjára a bibliai történetek dramatizált változatának elkészítését. Ehhez a Magyar Bibliatársulat Alapítvány már korábban engedélyezte a revideált új fordítású Biblia szövegének felhasználását.

Ülésén a kuratórium döntött arról, hogy idén egy támogató reklámfilm elkészítéséhez gyűjt forrásokat: a filmben

ennek a projektnek a résztvevői vallanak a Bibliához fűződő kapcsolatukról. A közismert személyiségek bizonyágtételei reménység szerint felkelthetik a közvélemény érdeklődését a projekt, illetve a Biblia üzenete iránt. (A résztvevőkről és a dramatizálási munka előrehaladásáról a *Dramatizaltbiblia.hu* internetes oldal nyújt bővebb tájékoztatást.)

A kuratóriumi ülés végén tájékoztató hangzott el a váradi Biblia megjelenésének háromszázhatvanadik évfordulója alkalmából tervezett tudományos ülés előkészületeiről. Az emlékülésre a Romániai Bibliatársulattal közösen Nagyváradon kerülne sor, mihelety a járványhelyzet lehetővé teszi. Itt lehetne a bemutatója a Kálvin Kiadó gondozásában megjelenő revideált Károli-Biblia legújabb kiadásának is.

A kuratóriumi ülés résztvevői informálódhattak a Biblia folyamatban lévő jelynelvi fordításáról is. A pandémia a munkákat jelentősen hátráltatta, de le nem állította. Bár jelynelvi stúdiófelvételek maszkban nem készülhetnek, a felvételekhez szükséges háttértevékenységek jelenleg is végezhetők.

A kuratóriumi ülés a tisztségviselők megválasztása érdekében május 18-ra tervezett alapítói közgyűlés előkészületeinek megbeszélésével, majd Marosi Nagy Lajos baptista kurátor zárómádságával ért véget.

■ ZSUGYEL JÁNOS

.....
A szerző a Magyar Bibliatársulat Alapítvány pénzügyi gondnoka

Felújítják a sárszentlőrinci Petőfi-emlékházat

A Teleki László Alapítvány népi építészeti programjának kiemelt támogatásával újítja fel a sárszentlőrinci önkormányzat a helyi Petőfi-emlékházat. Az alapítvány körülbelül húszmillió forintot ítélt meg a múzeumépület rekonstrukciójára, amelyhez az önkormányzat kétfélmillió forinttal járul hozzá – mondta el a Magyar Távirati Irodának Sárszentlőrinc polgármestere. Sátor Géza hozzátette: azért van szükség a több mint kétszáz éves épület rendbetételére, mert a teteje beázik, falai több helyen vizesednek.

A munka során teljes körű felújítást végeznek, a késő barokk stílusú népi lakóház homlokzata egy 1884-ben készült rajzon szereplő állapotot tükröz majd. A felújítás június végén fejeződik be.

Az emlékházat 2008-ban adták át Sárszentlőrincen, abban a 19. század elején épült házban, ahol Petőfi itteni gimnáziumi éve alatt, 1831–1832-ben lakott. A költő később, 1845-ben is járt a községben, amikor a közeli Borjádön egykori iskolatársa, Sass István vendége volt; ekkor írta *A négyökrös szekér* című versét.

FOTÓ: CSODALATOSMAGYARORSZAG.HU

Mint a falu polgármestere elmondta, az emlékház a felújítás után bekapcsolódik a 2022–2023-as, a költő születésének kétszázadik évfordulója alkalmából meghirdetett Petőfi-emlékévi programjaiba.

Forrás: MTI

A járványhelyzet miatt kétszer annyian kérnek segítséget

Az elmúlt tizenkét hónapban kétszer annyi kérés érkezett az Ökumenikus Segélyszervezet Országos Segélyközpontjába, mint azt megelőzően ugyanennyi idő alatt. Sokan kérnek élelmiszert, fertőtlenítőszerket és a védekezéshez szükséges felszereléseket, például maszkot. Számosan azért fordultak a szervezethez, hogy az online oktatásban való részvételhez kapjanak segítséget, többek között a digitális eszközök vagy az internetkapcsolat hiánya miatt.

„A segélyszervezethez fordulók közül soknak mára elfogytak a tartalékai, azt jelzik, hogy nem tudják fizetni a lakbért és a rezsit, mivel a járvány alatt megszűnt vagy jelentősen csökkent a bevételük” – mondta el Gáncs Kristóf, az Ökumenikus Segélyszervezet kommunikációs igazgatója.

A járvány erősen érezteti a hatását a szervezet valamennyi központjának működésében is. A családok és gyerekek felzárkózását segítő közösségi programokat a nappali ellátást nyújtó intézményben több esetben felfüggesztették, vagy ki-

sebb csoportokra osztva történnek, illetve online térben tartják meg. A szociális szolgáltatások egy része esetében a segítő munkát úgy szervezték át, hogy a kapcsolattartás ne igényeljen személyes találkozást, tehát a tanácsadás telefonon vagy online, az adományátadás pedig kontakt nélkül zajlik.

Továbbra is speciális feladatokkal szembesülnek a családok átmeneti otthonai. A negyvenfős intézményekben a megfelelő higiéné biztosítása mellett a munkatársak mindent megtesznek azért is, hogy a járványhelyzet miatt otthon

maradni kényszerülő gyermekek ellátásában, illetve korrepetálásában is maximális támogatást nyújtsanak.

A segélyszervezet hajléktalanokat segítő központjai folyamatosan teljes kapacitással működnek, hiszen a leginkább rászoruló azok, akiknek nincs hol „otthon maradni” a járványhelyzetben. Az Ökumenikus Segélyszervezet emellett – lehetőségeihez mérten – immunerősítővel és vitaminokkal is ellátja az intézményeit, amelyek időseket, családokat, illetve hajléktalanokat segítenek.

A segélyszervezet rászorulókért végzett munkáját a 1353-as adományvonalon is lehet támogatni, hívásonként kétszázötven forinttal. Bankkártyás adományozással online a Segelyszervezet.hu/koronavirus oldalon, illetve átutalással a 11705008-20464565-ös számlaszámra, „Koronavírus” megjelöléssel lehet segíteni.

Forrás: Segelyszervezet.hu

FOTÓK: MÓ5

Parókusi alkalmassági vizsgálat – 2021. június. Az Északi Evangélikus Egyházkerület parókusi alkalmassági vizsgálatot hirdet az egyházkerület azon lelkészei számára, akik a Magyarországi Evangélikus Egyház 2005. évi III. törvényének 12., 13., 14. paragrafusaiban előírt feltételeknek megfelelnek. A 7/2018. (XI. 8.), a lelkési életpályamodell részletes szabályairól szóló országos szabályrendelet VII. fejezete 24. §-ának 4. pontja értelmében: „A parókusi alkalmassági vizsgálatot 2020., illetve 2021. évben teljesítő beosztott lelkész a 11. § (1) bekezdésé-

ben előírt kötelezettségek teljesítése nélkül is eredményesen megállhatja a vizsgálatot azzal, hogy az elmaradt képzéseket köteles az újonnan induló LÉM-ciklusában teljesíteni.”

Jelentkezni április 10-ig elektronikus úton lehet a püspöki hivatal e-mail-címén (eszaki.kerulet@lutheran.hu), esperesi igazolás csatolásával. A jelentkezők részletes tájékoztatást kapnak a vizsga menetéről, az írásbeli feladatról és a szóbeli tételről. A szóbeli vizsga várhatóan június 14-én lesz.

Északi Evangélikus Egyházkerület

Különleges hálacsomagok kórházi dolgozóknak

„Mi az, amit a csömöri evangélikus gyülekezet tagjaiként tehetnénk a kistarcsai kórház orvosaiért és ápolóiért ebben a nagyon súlyos harmadik hullámban? Vajon vihetnénk-e nekik süteményt?” – kérdeztem két héttel ezelőtt Eszlényi Ákos kórházlelkészt, aki hetente háromszor a Pest Megyei Flór Ferenc Kórház Covid-osztályaira is bejár, hogy egy kis vigasszal, imával, igés lappal lelki támaszt adjon nemcsak a betegeknek, de adott esetben a heroikus küzdelmet vívó kórházi munkatársaknak is. „Igen, az jó ötlet lehet” – hangzott a válasz. És ekkor beindult a „gépezet”...

FOTÓ: ESZLÉNYI ÁKOS

Miután Ákos megszerezte az engedélyt, néhány telefon és e-mail után a gyülekezet harminckét tagjának konyhájában előkerültek a receptfüzetek, keverőtálak és nyújtódeszkák, habbá keményedett a felvert tojásfehérje, hűtőben pihent egy órácskát az összegyűrt tészta, lágyan folyt a megolvasztott tortabevonó a kiszült sütemény tetején. S miközben a csömöri konyhaasztaloknál órákon keresztül készültek az édességcsodák, készítők gondolatban azokkal voltak, akik abban a pillanatban is talán épp az ő szereteteik egészségét próbálták helyreállítani vagy netán az életét megmenteni.

Mindenki fontosnak érezte, hogy ebben a hősies helytállásban – igaz, csak jelképesen – kifejezhesse a közösség hálaát és nagyrabecsülését a testileg-lelki-

leg már igencsak kimerült kórházi munkatársaknak, akik hónapok óta kítartóan helytállnak.

A közel negyventálcányi sütemény végül vegyesen, köszönő üzenettel el látott dobozokba került, március 22-én, hétfőn pedig sikerült eljuttatni a kistarcsai kórház mind a tizennyolc működő osztályára. „Váratlanul érte őket, és leírhatatlan volt az ott dolgozók öröme” – hívott fel később a kórházlelkész, hogy beszámoljon a fogadtatásról.

Hisszük, hogy az értünk dolgozók nem egyszerűen süteményt kaptak, hanem a „valakik gondolnak ránk, mellettünk állnak” élményét. Annak az örömét, hogy egy közeli gyülekezet hordozza őket imádságban, szeretetben.

■ BODA ZSUZSA

Melengető adomány

Szeretetta elnevezéssel hirdette meg legutóbbi jótékonyági akcióját a békéscsabai Bonnyai Sándor, egy hamburger árának megfelelő összeg felajánlását kérve kárpátaljai rászorultak részére. Az evangélikus férfi felhívására 712 239 forint gyűlt össze. Az összeget teljes egészében tűzifavásárlásra fordították. Az adományozóknak köszönhetően beszerzett tüzelő legalább másfél téli időszakra lesz elegendő a nagydobronyi gyermekotthon számára, amelyben jelenleg hetven leány nevelkedik.

„A szeretetet azért kaptuk, hogy megosszuk egymással, megosszuk azokkal, akiknek erre a legnagyobb szüksége van. És milyen jó megélni, hogy kis hazánk ezeregy szegletéből érkeztek felajánlások a »szeretetta-felhívásra» – fogalmazott Bonnyai Sándor, akít a Békés Megyei Hírlap az olvasók szavazatai alapján 2018-ban az év emberének választott.

A koronavírus-járvány annyiban felülírta Bonnyai Sándor tervét, hogy nem tudott ő maga útnak indulni a faszállítmánnyal, így a céladomány teljes összegét közvetlenül a gyermekotthon számlaszámára utalta át. Hozzátette: a fotók tanúsága szerint a beérkezett tüzelő pakolásába, talicskázásába a kicsik is bekapcsolódtak.

Forrás: Beol.hu

FOTÓ: BEOL.HU

FOTÓ: ANGYALI SEGÍTSÉG AZ ÓTEPLOMBÓL FACEBOOK-OLDAL

Szarvasi „ebédteszt”

Az Angyali segítség az Ótemplomból sorozat keretében március 19-én tartották meg Szarvason a harmadik – Covid-teszteléssel egybekötött – ételosztást. Előzetes regisztráció alapján várták a jelentkezőket, akik közül száztizen vettek részt a tesztelésen; sajnos hat fő esetében pozitív lett az eredmény. A finom ebédet most is Pásztor Máttyás és anyukája készítette el a tá-

mogatói adományokból. Az ótemplomiak azóta sem tétlenkednek: virágvasárnaptól nagypéntekig minden reggel fél nyolctól lelki feltöltődést kínáltak, illetve kínálnak. Az evangélikus Ótemplomból élőben közvetített alkalmakon – a lutheránus mellett – a református és a katolikus egyház képviselője is szolgált.

Forrás: Facebook.com

Testvéri „telekrendeződés”

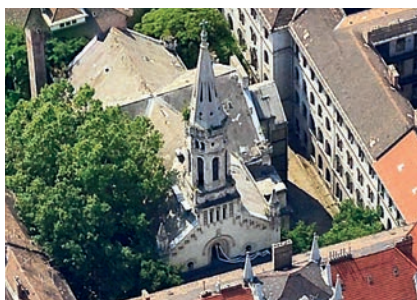
Ötvenöt év után újra a szlovák közösség kezébe került a hanyatott sorsú evangélikus templom

Január utolsó napjaiban az Országos Szlovák Önkormányzat a budapesti Rákóczi úton birtokba vette a lakóházakkal körülvett udvar rejtekében megbúvó egykori szlovák evangélikus templom épületét. Az elmúlt évben Magyarország kormánya hétszázhatvanötmillió forinttal járult hozzá az ingatlan megvásárlásához, valamint az emblemikus épület körüli életveszély elhárításához és egy nagyobb felújítási projekt előkészítéséhez. A helyreállításra a tervek szerint Magyarország és Szlovákia kormányának együttes támogatásával kerül majd sor.

A Budapest szívében létesülő Szlovák Kulturális Központ lehetővé teszi a magyarországi szlovák közösség múltjának és jelenének bemutatását, valamint az Országos Szlovák Önkormányzat intézményeinek méltó elhelyezését.

„A felújított épületben helyet kap a Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete, a Szlovák Vertigo Színház, a Magyarországi Szlovákok Könyvtára és Dokumentációs Központja, a *Ludové noviny* című hetilap [*a magyarországi szlovákok lapja – a szerk.*] szerkesztősége és a létrehozni tervezett Magyarországi Szlovákok Múzeuma is. A kulturális központ helyet biztosít majd a fővárosban működő szlovák kulturális egyesületeknek és művészeti csoportoknak is, nem utolsósorban pedig egy szlovák ökumenikus kápolna járul hozzá az eredeti, hitéleti funkció visszaállításához” – írta a *Ludové noviny*.

A birtokbavétel eseményén az Országos Szlovák Önkormányzat képviselőiben jelen volt Hollerné Racskó Erzsébet

elnök asszony, Horváth Endre elnökhelyettes, Szabó Zoltán hivatalvezető, Szabó Orsolya, az elnöki kabinet vezetője és Nemes Dénes, az önkormányzat jogi képviselője.

„1965-ben került sor a Rákóczi úton lévő volt szlovák evangélikus templom eladására – emlékezett vissza a templom történetére Gulácsiné Fabulya Hilda, a Szlovák Ajkú Evangélikus Egyházközség lelkesze. – Azóta méltatlan céloknak adott otthont: volt itt többek között kasszinó, tánctemplom, sporttemplom, egyebek. Később magánkézbe került az Isten

háza, ám a tulajdonosok pár éve eladásra kínálták a több évtizedes közös mulasztások miatt külső állagában igen leromlott épületet. Az elmúlt években több magyar-szlovák államközi tárgyalás előzte meg a végeredményt: az Országos Szlovák Önkormányzatnak az elmúlt évben hétszázhatvanötmillió forint támogatást nyújtott a magyar állam. Ebből vásárolták meg a volt szlovák templomot, a megmaradt összeg pedig a felújítás célját szolgálja majd. A felújításban oroszánrészt vállal a szlovák kormány, de a magyar állammal közös projektben. A felújítás utáni cél az lesz, hogy létrehozzanak egy kulturális és hitéleti központot a hazai szlovákság számára: jelentős szlovák kulturális intézmények, valamint egy szlovák ökumenikus kápolna kap itt majd helyet. Reményeink szerint az őseink által építtetett volt szlovák evangélikus templom a felújítás után betöltheti méltó szerepét: a hazai szlovákság számára kulturális és hitéleti központ lesz, összetartó, megújító és megerősítő funkcióval. Nagy öröm ez mindannyiunk számára, és végtelenül hálásak vagyunk érte Istennek: a történelem mindeneket kezében tartó, gondoskodó Urának! Soli Deo Gloria! Hála és dicsőség Istennek mindezért!” – mondta Gulácsiné Fabulya Hilda.

*Forrás: Ludové noviny
Fordította és kiegészítette:
Gulácsiné Fabulya Hilda*

Horvátország az EU-tagállamok közül hazánktól kapta a legnagyobb segítséget

A tavalyi horvátországi földrengés károsultjaiért tett erőfeszítésekért mondott köszönetet Magyarországnak és Orbán Viktor kormányfőnek Vlado Košić püspök – tájékoztatta a Magyar Távirati Irodát március 10-én Havasi Bertalan, a Miniszterelnöki Sajtóiroda vezetője.

Levelében a főpásztor arról számolt be, hogy a sziszeki püspökséget nagyon súlyosan érintette a december végi földrengés. Mint írta, az összes európai uniós tagország közül Magyarország nyújtotta a legszélesebb körű és leggyorsabb segítséget.

Vlado Košić püspök felidézte: a magyar kormány képviselői nemrég tájékoztatták arról is, hogy Magyarország egy új templom építését támogatja Žažina településen, ahol a földrengés lerombolta a régi templomot, valamint egy

általános iskola építését Petrinjában. „Megragadom az alkalmat, hogy tiszteletemet fejezzem ki Önnek, és megköszönjem azt, hogy határozottan kiáll a nemzeti és keresztény identitásáért az Európai Unióban. Szeretném, ha a mi horvát politikusaink is így tudnák képviselni a mi egyetemes értékeinket és hagyományainkat” – fogalmazott Szi-szek püspöke.

Forrás: MTI

Kutatók vizsgálják Sztehlo Gábor életútját

A vészkorszakban több ezer embert megmentő Sztehlo Gábor evangélikus lelkész életútjának feltárására közös kutatócsoportot hozott létre az Evangélikus Hittudományi Egyetem és az Evangélikus Országos Gyűjtemény – közölte a Magyarországi Evangélikus Egyház március 18-án a Magyar Távirati Irodával.

A héttagú kutatócsoport tagjai az egyetem és az országos gyűjtemény történész munkatársai mellett elismert, Sztehlo Gáborral és az adott korszakkal foglalkozó szakemberek. Az öt évre tervezett munka célja, hogy Sztehlo Gábor életrajzának forrásait, dokumentumait feltárják, digitalizálják, majd a kutatás eredményeit publikálják.

A közlemény felidéz: a jeruzsálemi Jad Vasem Intézet Világ Igaza díjával is kitüntetett Sztehlo Gábor (1909–1974) a Nemzetközi Vöröskereszt segítségével harminckét gyermekotthonban mintegy kétezer üldözöttet – köztük több mint ezerhetszáz zsidó származású gyereket – mentett meg Budapesten a második világháború alatt. Három akkori gyerek mesélte el, hogyan vészelték át a negyvenes éveket.

Sztehlo Gábor a háború után, 1945 szeptemberében „gyermekköztársaságot” [Gaudiopolis, Örömváros – a szerk.] alapított: 1945–1950 között a Jó Pásztor – későbbi nevén Pax – Gyermekotthonban árván és ellátás nélkül maradt gyere-

keknek adott szállást, ételmezt, biztosított oktatást és „olyan gyógyító közösséget, amely sokak számára egy életre meghatározó erőforrás maradt”.

A közlemény szerint Sztehlo Gábor életének további szakaszai kevésbé ismertek, pedig szintén fontosak. Fiatal lelkészként ő alapította az első állandó népfőiskolát Nagytarcsán. Az 1950-es években a kitelepítetteknek nyújtott segítséget, majd megszervezte az evangélikus egyház szociális intézményeit, megteremtve a mai diakóniai intézményrendszer alapjait. Sztehlo Gábor 1961-től Svájcban élt, ahonnan rendszeresen segítette a politikailag üldözött magyarországi lelkészeket és azok családját – tették hozzá.

Sztehlo Gábor életútja ihlette a *Valahol Európában* című film főszereplőjének alakját is. A lelkész élettörténete külföldön is egyre nagyobb népszerűsége tett szert: 2019-ben például Frédéric Tonolli francia rendező készített róla dokumentumfilmet, amelyet azóta számos európai tévécsatornán levetítettek.

Forrás: Index

Ecuadorban lesz a következő eucharisztikus kongresszus

FOTÓ: VATICAN NEWS

A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok Pápai Bizottsága március 20-án közzétette: Ferenc pápa jóváhagyta, hogy az ecuadori quitói főegyházmegyét jelöljék ki a 2024-es, ötvenharmadik nemzetközi eucharisztikus kongresszus helyszínévé.

Az eseményt 2024-ben abból az alkalmából tartják Ecuador fővárosában, hogy a dél-amerikai országot százötven éve ajánlották fel Jézus szentséges szívének. „Ez a nagy egyházi találkozó megmutatja majd az Eucharisztia termékeny mivoltát az evangelizáció és a hit megújítása terén a latin-amerikai kontinensen.”

Közben folytatódik az ötvenkettedik nemzetközi eucharisztikus kongresszus előkészítése, amelyet a tervek szerint ez év szeptember 5–12. között tartanak Budapesten – zárul a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok Pápai Bizottságának közleménye.

Ferenc pápa az iraki útjáról hazatérően március 8-án a repülőgépen az újságírókkal beszélgetve elmondta, hogy szeptemberben Budapestre látogat az ötvenkettedik eucharisztikus kongresszus záró szentmiséjére.

Forrás: Magyar Kurír

FOTÓ: KÁTAI EDIT / MTI / MTVA

A székely szabadság napja Sepsiszentgyörgyön. Zelenák József evangélikus lelkész hirdet ígét a sepsiszentgyörgyi Turul téren, a székely szabadság napja alkalmából tartott ökumenikus istentiszteleten. A március 10-i eseményt a történelmi magyar egyházak és a Sepsiszéki Székely Tanács szervezte.

Forrás: MTI

Wormsban ünnepelne a szövetségi elnök is

ANTON VON WERNER: LUTHER A WORMSI BIRODALMI GYŰLÉS ELŐTT (1877)

A tervek szerint Németország államfője, Frank-Walter Steinmeier is részt vesz április közepén Wormsban azon az emlékünnepeken, amelyet Luther Márton ottani „kiállításának” ötszázadik évfordulója alkalmából szerveznek. (Mint ismeretes, 1521-ben a wormsi birodalmi gyűlés elé idézett reformátor a fenyegetettség ellenére sem volt hajlandó visszavonni tanait, megta-

adni hitbéli meggyőződését.) Worms városa és a tartományi protestáns egyház a jubileum alkalmából átfogó, áprilistól októberig tartó rendezvénysorozatot tervez, amelyet április 17-én multimédiashow és kiállítás nyitna meg.

Forrás: *Epd.de*

Fordítás: MEE OI Ökumenikus és Külügyi Osztály

**EVANGÉLIKUS
Élet**

**A Magyarországi
Evangélikus Egyház lapja**
Megjelenik kéthetente

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet online: evangelikusélet.hu • Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu • Előfizetés: kiado@lutheran.hu • Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.balla@lutheran.hu) • Főszerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu) • Hírszerkesztő: T. PINTÉR KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu) • Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu) • Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUSZÁNNÁ (matetot@gmail.com) • Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu) • Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.balla@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu), FÜLLER TÍMEA – Gyermekeknek (f.timea.71@gmail.com), TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem (tamytam@t-online.hu), DR. ECSI ZSUSZA – Cantate (ezsu@lutheran.hu), KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus (eleonora.kovacs@lutheran.hu), BODA ZSUSZA – Népszerű teológia, Evangélikus arcképcsarnok (bodazsuzsalutherkiado@gmail.com) • Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518 • Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó igazgatója (balint.antal@lutheran.hu) • Nyomdai előállítás: *MondAt Kft.* (2600 Vác, Nádas utca 2.) • www.mondat.hu; Felelős vezető: NAGY LÁSZLÓ • Árusítja a kiadó. • Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302 (nyomtatott), ISSN 1787-0313 (online) • Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft, egyéb külföldi országba egy évre 61 400 Ft. Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. • Beküldött kéziratokat nem örvényünk meg és nem küldünk vissza. • Címlapfotó: MAGYARI MÁRTON felvételén a pécsi evangélikus templom mellett álló harangláb látható.

ORATIO OECUMENICA

Urunk, Istenünk, Fiad feltámadásának fénye ragyogja be ezt a vasárnapot is. Ezen az ünnepen szokott sor kerülni fiataljaink konfirmációjára sok gyülekezetben. Habár ebben az évben a járvány miatt ez nem lehetséges, mégis áldd meg konfirmandusaink készülését, és hozd el a közös ünnepség és úrvacsoravétel lehetőségét mindannyiunk számára.

Jézus Krisztus, hálát adunk neked, hogy Úr vagy élet és halál felett. Köszönjük, hogy élő reménységgel ajándékozol meg minket. Kérünk, erősítsd hitünket, hogy tőled várjunk mindent, és ne veszítsük el türelmünket. Segíts felelősségteljesen élni, egymásra figyelni és a remény hírnökeivé válni a reményvesztettek számára.

Szentlélek Isten, hálát adunk néked egyházadért, a világ keresztyénségéért, mindazokért, akikkel együtt dicsérrünk téged. Könyörgünk azokért a keresztyén testvéreinkért, akiket üldöznek szerte a földön. Erősítsd hitüket, oltalmazd életüket. Adj hűséges helytállást mindannyiunknak a Krisztusról való bizonyosságtételben.

Urunk, áldd meg gyülekezetünket, hogy jobban megismerjük téged és szeretetedet. Áldd meg az internetes istentisztelet-közvetítéseket, a téged keresőket; segíts, hogy a mi életünk hiteles legyen számukra.

Imádkozunk az egyházi óvodákért és iskolákért. Add, hogy a diákok a problémáikkal közösségre és megértésre találjanak az intézményekben.

Könyörgünk a családokért. Kicsinyekért és nagyokért. Az elváltakért és az egyedül élőkért. Taníts minket elfogadni és kölcsönösen megbocsátani egymásnak.

Imádkozunk a betegekért, a kórházban szenvedőkért és a haldoklókért. Vigasztald a gyászolókat a feltámadás reménységével. Segíts úgy élni, hogy keszen legyünk számot adni, amikor magadhoz hívsz minket.

Hallgass meg minket Jézus Krisztusért. Ámen.

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 1. VASÁRNAP (QUASI MODO GENITI) – 2KOR 4,10–14

Jézus-hordozók

A törekenység megtapasztalói. Az elmúlt időszak nagyon közelivé tette azt a tapasztalatot, hogy emberi életünk törekeny, sőt terveinket is hamar felülírják szigorítások, kényszerű korlátok. Céljaink megvalósításának lendülete megszakadhat, jövőnk nagy homály és bizonytalanság takarja. Komoly elhatározásaink is mérlegre kerültek, és sokszor csak az élni akarás adta meg a kreatív utak felfedezésének lehetőségét.

Pál apostol is számolt törekenységével, de azt is tudta, hogy amit kapott, az hatalmas kincs, Isten ereje pedig megőrzi még a törekeny cserépedénybe rejtetten is. Ellentéppárokkal érzékelteti törekenységünknek és Isten megtartóerejének következményét: „...kétségeskedünk, de nem esünk kétségbe... letipornak, de el nem veszünk...” (2Kor 4,8–9) Micsoda komoly, mély meggyőződés van emögött!

A mulandóság hordozói. Megdöbbentő és már-már visszatetszést keltő pár percre hívott egy konferencián az egyik előadó. A feladatunk az volt, hogy tegyük két ujjunkat a csuklónkon az ütőerünkre. Kis szünetet tartott. Aztán megszólalt: „Amit hallotok, az a halál kopogtatása!” Síri csend követte. Néhány mély lélegzet után már képesek voltunk újra figyelni rá, aki arról beszélt, hogy valójában a mulandóság hordozói vagyunk. Életünkhez szorososan hozzátartozik a mulandóságtudatunk. S talán törekenység- és mulandósághordozóként még nagyobb szükségünk van arra a Valakire, aki tökéletes, aki legyőzte ezeket.

A keresztút vándorai. Törekeny és mulandó életünk legnagyobb kincse, hogy Jézus életének és halálának, sőt feltámadásának is hordozói lehetünk. Nemcsak néha-néha, hanem mindenkor. Átérezhettük a passiói istentiszteleten vagy otthoni nagypénteki elcsendesedésünkben, hogy Jézus halál felé vezető útját magunkban hordozzuk. A keresztút stációi megérintettek.

Bevallom, minden passiónál nagyon remélem, hogy végre Júdás nem fogja elárulni, és hogy Péter nem fogja megtagadni az én Jézusomat. És mégis megtörténik. Újra és újra. A keresztút során nemcsak cirénei Simont terhelik meg a kereszttel, a mi vállunkat is nyomja annak súlya. Különös párhuzam, hogy amilyen mértékben Jézus halálát hordozzuk, olyan mértékben tudjuk Jézus életét is láthatóvá tenni életünkben.

Élet és halál vagy halál és élet ilyen összetartozása jellemzi Pál apostol és az efezusi gyülekezet kapcsolatát is. Az apostol áldozatkész, féltő szeretete, a vágy, hogy Jézust mutassa, fontosabb, mint a saját élete, sőt számára az élet igazán már nem is a sajátját jelenti, hanem a szeretett közösségét.

”

A hit szóvivői. Megtisztelő számomra, hogy Jézus ilyen esendő, törekeny és mulandó, olykor júdási, olykor péteri gondolkodású emberekre bizza az örömhírt. Nem rizikós vállalkozás ez? De bizony! És mégis! Minden bizalmával és szeretetével kinevez minket szóvivőinek, hogy képviseljük őt.

Hatalmas feladat ez nekünk, 21. századi embereknek, de egyben össze is köt régvolt prófétákkal, júdási és péteri lelkiületű tanítványokkal, Pál apostollal, tanítókkal, evangélikus őseimmel, lelkészeimmel is. Felemlés és egyben meg is ijeszt a feladat: úgy hinni, hogy hitelesen szólhassak róla, s úgy élni, hogy talán már ne is kelljen szólnom róla...

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: JARNO VAN LOON / PEXELS.COM

A feltámadás bizonyosságának tudói. Egyik rácsodálkozásom az élet diadalára az a pillanat volt, amikor pár órás keresztlányomat tarthattam karjaimban. Megfigyelték már a homlokon kisimuló ráncokat és az átlényegült arcát annak, aki újszülött csecsemőt ölel? Az élet szép!

A halált megsemmisítő feltámadás pedig a hit erős bizonyosságát építi, amely összeköt minket, igehallgatókat. Együtt az Úr előtt törekenységen és mulandóságon innen és túl. Ez csak úgy lehetséges, hogy arra tekintünk, aki mindezek felett diadalmaskodott. Ha rá tudunk csodálkozni a húsvéti üres sírra. A halál vereségére és az élet győzelmére. Krisztus óta már nemcsak a törekeny és mulandó földi élet lehet a mienk, hanem Jézus-hordozóvá válhatunk.

■ IHÁSZ BEATRIX

Imádkozzunk! Mennyei Atyám! Adj nekem Jézus-hordozó életet, hogy minden alkalmatlanságom ellenére hittemmel és életemmel Megváltómat tudjam hirdetni! Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (április 11.) *Mert ahol a te kincsed van, ott lesz a te szíved is.* Mt 6,21 (Zsolt 62,11b; Jn 20,19–20[21–23]24–29; 1Pt 1,3–9; Zsolt 116) Kincs. Érték. Hol van? Hol találok meg? Hol keressem? Ha kincstre gondol az ember, akkor ezek a kérdések cikáznak a fejében. Azonban most arra kell megtalálnod a választ, hogy hol a szíved. Mi az, ami meghatároz? Miért teszel meg mindent? Mi az, ami legjobban betölti az életedet? Mi az, amivel kapcsolatban azt érzed: ezért érdemes élni? Na, ha ezt megtaláltad, akkor magát a kincset találtad meg. Ha ezt megtaláltad, akkor azt kell kikutatnod, hogyan tudod ezt a kincset Istennek ajándékozni.

Hétfő (április 12.) *Most bocsátod el, Uram, szolgálodat beszéded szerint békességgel, mert meglátta szemem üdvösségedet, amelyet elkészítettél minden nép szeme láttára, hogy megjelenjék világosságul a pogányoknak és dicsőségül népednek, Izráelnek.* Lk 2,29–32 (Jer 33,9a; 1Móz 32,22b–32; Kol 2,1–7) Életünk során az egyik legnagyobb vágyakozásunk, hogy Istennel legyünk, hogy Isten erőterében éljünk. Persze időről időre megtapasztaljuk, hogy nem érezzük, nem tudjuk megragadni. Azonban a vágyódás bennünk van. Mert érezzük, nem teljes az életünk, ha nincs benne Isten. Simeon élete is ezzel a vágyódással volt tele. De most végre meglátta őt! Így már teljes az élete. Hálás, teljes élet! Te hogy vagy most az életedben? Hálával, mert érzed Isten jelenlétét, vagy csöndben, vágyakozva az ő érkezésére?

Kedd (április 13.) *Keresztelő János mondta: Teremjetez hát megtéréshez méltó gyümölcsöket...* Lk 3,8a (Jer 4,14; Jób 42,7–13[14–17]; Kol 2,8–15) Gyümölcs. Jó gyümölcs. Hogy méltó legyél arra, hogy Istenhez tartozol. Mert ha megtértél, Istenhez tartozol, nem? De lehet-e ennyire statikusan, mereven nézni mindarra, amit teszünk? Olyan, mintha mindig tökéletesnek kellene lennünk. Közben tudjuk, hogy az lehetetlen! Ennek feszültségében kell mégis élnünk. Hogyan lehetséges ez? Úgy, hogyha nem parancsként, hanem lehetőségként értelmezzük Keresztelő János mondatát. Ha az Istenhez tartozol, akkor olyan gyümölcsöt teremhetsz, olyan dolgokat tudsz tenni, amelyekben átragyog Isten szeretete. Nemcsak lehetőség, de ajándék is egy ilyen élet!

Szerda (április 14.) *Megörvendeztette őket az Úr...* Ezs 6,22 (Lk 10,20; Ézs 66,6–13; Kol 2,16–23) Megörvendeztet. Mennyire szép szó! Amikor hallom, azt élem meg, hogy valami mérhetetlenül nagy gazdagság birtokában vagyok. És valóban, a fogságból szabadult nép megélheti végre a szabadságot. Azt, hogy végre együtt ünnepelhetnek, adhatnak hálát az ott-

honért, a megtört kenyérért, a közösségért. Megörvendeztet az Úr téged is! Adj neki teret, adj neki lehetőséget, fogadd el, hogy ő a próbák, kihívások közepette is szeretne adni: szeretetéből, gondoskodásából, abból a bizonyosságból, hogy ő minden időben veled van, és megörvendeztet.

Csütörtök (április 15.) *A tanítványok azonban megteltek örömmel és Szentlélekkel.* ApCsel 13,52 (Zsolt 5,12c; Jn 17,9–19; Kol 3,1–4) Bármennyire fájó, hogy sokszor kirekesztenek, és lenézettnek érezzük magunkat, sokszor érthetetlen számunkra, hogy sokan nem tudnak velünk mit kezdeni – mégis keresztények vagyunk! Hívóként tudjuk, hogy nem egy teljesen gondtalan, könnyed, feszültségektől mentes életünk van. De azt is tudjuk, hogy ha vannak is olyanok, akik kirekesztenek, lenéznek, és értetlenül állnak előttünk, lehet egy belső bizonyosságunk! Lehet megtartóerőnk, hitünk abban, hogy Isten velünk van! Nem mindig mindenkit ér el Isten ígéje, de mindig képes arra, hogy formáljon, változtasson, utat mutasson. Isten Szentlelkének ajándéka kit mikor szólít meg. Igénkben az „azonban” szó ezt jelenti. Kit most, kit később. Ha várod őt, érkezni fog!

Péntek (április 16.) *A világosság gyümölcse ugyanis csupa jóság, igazság és egyenesség. Ítéljétek meg tehát, mi az, ami kedves az Úrnak, és ne vegyetek részt a sötétség haszontalan cselekedeteiben, hanem inkább leplezzétek le ezeket.* Ef 5,9–11 (5Móz 18,10.12; 1Pt 2,1–10; Kol 3,5–11) Elképesztő az az erő, amellyel Pál apostol szeretné felruházni az efezusiakat. Pedig mennyire nehéz útra hívja meg őket! De igénk ma bennünket is erre az útra hív. Leplezzétek le mindazt, ami rossz, mindazt, ami nem kedves az Úrnak. De hogyan? – kérdezhetnénk teljesen jogosan. Milyen eszközeink vannak? Hogyan leszünk mi erre képesek? Első lépésként vizsgálj meg saját magadban mindezeket! Te magad birtokában vagy-e a jóságnak, igazságnak, egyenességnek? Itt kezd!

Szombat (április 17.) *Krisztus beszéde lakjék bennetek gazdagon úgy, hogy tanítsátok egymást teljes bölcsességgel.* Kol 3,16 (Zsolt 19,9b; ApCsel 8,26–39; Kol 3,12–17) Pál apostol ma is feladja nekünk a leckét! Vehetjük akár szó szerint is ezt, hiszen ha elsajátítottuk, megtanultuk Isten ígését, akkor tanítanunk is kell mindazt, ami megérintett, ami meghatároz, ami életté vált bennünk. Élethosszig tartó küldetésünk ez. Adja Isten, hogy megtaláljuk magunkban azt, ami az Isten által született meg bennünk, és örömmel adjuk át másoknak is.

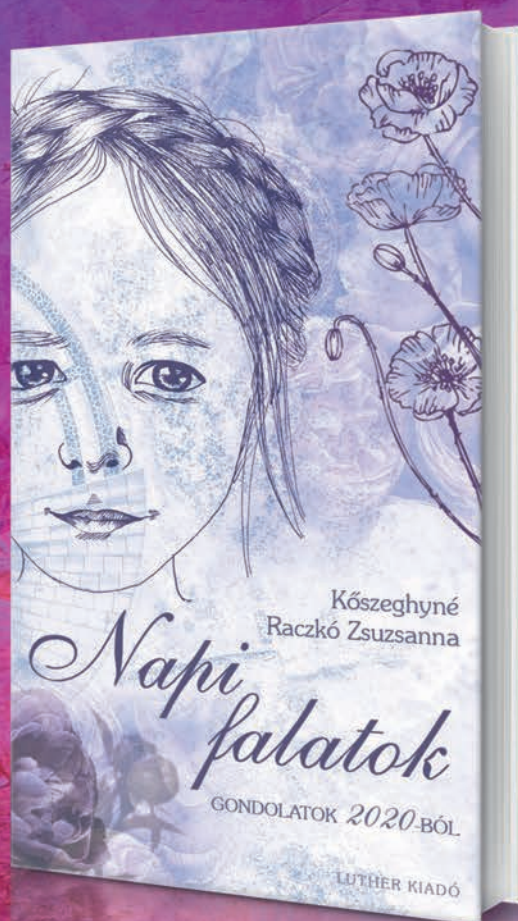
■ HORVÁTH-Csitári BOGLÁRKA

MÁR KAPHATÓ!

KÖSZEGHYNÉ RACZKÓ ZSUZSANNA

Napi falatok

Gondolatok 2020-ból

2900 Ft

Mivel foglalkozik egy pap, ha zárva vannak a templomok? Szokott-e a konyhában tánclépéseket lejtetni? Vesz-e föl fülbevalót iskolai szolgálatra indulva? Kőszeghyné Raczkó Zsuzsanna evangélikus esperes rövid, a humort sem nélkülöző írásaiból kiderül: a lelkész is ember – pláne, ha nő és anya!

www.lutherkiado.hu

Evangélikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.

bolt.lutherkiado.hu • kiado@lutheran.hu

+36 1 411 0385 • +36 20 824 5518

1% LÉLEKKEL, ISMERETTEL

Egyházi 1%-os felajánlásod mellett
civil 1%-oddal támogasd az
**EVANGÉLIKUS SZERETETOTTHONOK,
NEVELÉSI-OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK
VAGY GYÜLEKEZETEK ALAPÍTVÁNYAIT.**

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

Technikai
szám: **0035**

CIVIL

egyszazalek.lutheran.hu

